

www.qbz.gov.al

FLETORJA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Viti: 2024 – Numri: 87

Botim i Qendrës së Botimeve Zyrtare

Tiranë – E enjte, 23 maj 2024

PËRMBAJTJA

	Faqe
Ligj nr. 42/2024, datë 2.5.2024	Për ratifikimin e Konventës për Marrëveshjet për Zgjedhjen e Gjykatës..... 9955
Dekret i Presidentit nr. 179, datë 20.5.2024	Për shpallje ligji..... 9973
Ligj nr. 43/2024, datë 2.5.2024	Për ratifikimin e protokollit, për ligjin e zbatueshëm për detyrimet ushqimore..... 9973
Dekret i Presidentit nr. 180, datë 20.5.2024	Për shpallje ligji..... 9979
Ligj nr. 48/2024, datë 16.5.2024	Për ratifikimin e marrëveshjes ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Organizatës Ndërkombëtare të Policisë Kriminale - INTERPOL mbi privilegjet dhe imunitetet për Konferencën e 51-të Rajonale Evropiane, që do të mbahet në Shqipëri në vitin 2024..... 9979
Dekret i Presidentit nr. 178, datë 20.5.2024	Për shpallje ligji..... 9990
Vendim i Këshillit të Ministrave nr. 300, datë 17.5.2024	Për një shtesë fondi në buxhetin e Ministrisë së Mbrojtjes, miratuar për vitin 2024, nga fondi rezervë i Këshillit të Ministrave, për modernizimin e Forcave të Armatosura të Republikës së Shqipërisë... 9990
Urdhër i ministrit të Brendshëm nr. 87, datë 16.5.2024	Për përcaktimin e kriterëve dhe rregullave të hollësishme për hartimin e listës së administratorëve të pasurisë së sekuestruar..... 9990
Urdhër i ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë nr. 99, datë 14.5.2024	Për miratimin e rregullores për regjistrimin e fushave të fluturimit dhe terreneve në Republikën e Shqipërisë..... 9993
Vendim i Gjykatës Kushtetuese nr. 32, datë 23.4.2024	Me objekt shfuqizimin e vendimit nr. 00-2023-731(136), datë 25.4.2023, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë..... 10006

LIGJ
Nr. 42/2024

PËR RATIFIKIMIN E KONVENTËS
PËR MARRËVESHJET PËR ZGJEDHJEN
E GJYKATËS

Në mbështetje të neneve 78, 81, pika 1, 83, pika 1, dhe 121, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Ratifikohet Konventa për Marrëveshjet për Zgjedhjen e Gjykatës, bërë në Hagë më 30 qershor 2005, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij ligji dhe është pjesë përbërëse e tij.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miratuar në datën 2.5.2024.

Shpallur me dekretin nr. 179, datë 20.5.2024,
të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Bajram Begaj.

KONVENTA
PËR MARRËVESHJET PËR ZGJEDHJEN E
GJYKATËS¹
(e lidhur më 30 qershor 2005)

Shtetet palë të kësaj Konvente,
me dëshirën për të promovuar tregtinë dhe investimin ndërkombëtar nëpërmjet bashkëpunimit gjyqësor të përforcuar;
me besimin se ky bashkëpunim mund të përforcohet me anë të rregullave standarde për

kompetencën dhe njohjen, dhe ekzekutimin e vendimeve të huaja gjyqësore në çështje civile ose tregtare;

me besimin se ky bashkëpunim i përforcuar kërkon në veçanti regjim ligjor ndërkombëtar që ofron siguri dhe garanton efektivitetin e marrëveshjeve ekskluzive për zgjedhjen e gjykatës ndërmjet palëve në transaksione tregtare dhe që rregullon njohjen dhe ekzekutimin e vendimeve gjyqësore që rezultojnë nga procese gjyqësore të bazuara në këto marrëveshje,

kanë vendosur të lidhin këtë Konventë dhe kanë rënë dakord për dispozitat e mëposhtme:

KREU I

FUSHA E VEPRIMIT DHE PËRKUFIZIME

Neni 1

Fusha e veprimit

1. Në çështje ndërkombëtare kjo Konventë zbatohet për marrëveshjet ekskluzive për zgjedhjen e gjykatës, të cilat janë lidhur në çështje civile ose tregtare.

2. Për qëllime të kreut II, një çështje është ndërkombëtare nëse palët nuk janë me qëndrim në të njëjtën shtet kontraktues dhe marrëdhënia midis palëve dhe të gjithë elementeve të tjerë në konflikt, pavarësisht vendndodhjes së gjykatës së zgjedhur, ka lidhje vetëm me atë shtet.

3. Për qëllime të kreut III, një çështje është ndërkombëtare nëse kërkohet njohja ose ekzekutimi i një vendimi gjyqësor të huaj.

Neni 2

Përjashtime nga fusha e veprimit

1. Kjo Konventë nuk zbatohet për marrëveshjet ekskluzive për zgjedhjen e gjykatës:

a) ku është palë (një konsumator) person fizik që vepron fillimisht për qëllime personale, familjare ose shtëpiake;

b) në lidhje me kontratat e punës, duke përfshirë kontratat kolektive.

¹ Kjo Konventë, duke përfshirë materialet e ngjashme, është e aksesueshme në faqen e internetit të Konferencës së Hagës mbi të Drejtën Ndërkombëtare Private (www.hcch.net) sipas “Konventave” ose sipas “Seksionit për Zgjedhjen e Gjykatës”. Për historikun e plotë të Konventës, shihni Konferencën mbi Ligjin

për të Drejtën Ndërkombëtare Private, Procedurat për Sesionin e Njëzetë (2005), ome III, Zgjedhja e Gjykatës (ISBN 978-9-40000-053-7, Intersentia, Antwerp, 2010, 871 pp.).

2. Kjo Konventë nuk zbatohet për çështjet e mëposhtme:

- a) statusi dhe zotësia juridike e personave fizikë;
- b) detyrime ushqimore;
- c) çështje të tjera të së drejtës familjare, duke përfshirë regjimet pasurore martesore dhe të drejtat ose detyrimet e tjera që lindin nga martesa ose marrëdhënie të ngjashme;
- d) testamente dhe trashëgimi;
- e) paaftësi paguese, probleme financiare dhe çështje të ngjashme;
- f) transporti i pasagjerëve dhe mallrave;
- g) ndotja detare, kufizimi i përgjegjësisë për pretendime në çështje detare, parimi i ndarjes së humbjeve dhe rimorkimi e shpëtimi në raste emergjente;
- h) çështje të antitrustit (konkurrencës);
- i) përgjegjësi për dëm bërthamor;
- j) pretendime për dëm personal të shkaktuar nga ose në emër të personave fizikë;
- k) pretendime që nuk lindin nga një marrëdhënie kontraktuale dhe që bazohen në përgjegjësinë për dëmin ndaj një prone të prekshme;
- l) të drejta *in rem* mbi pronën e paluajtshme dhe kontrata qiraje të pronës së paluajtshme;
- m) vlefshmëri, shfuqizim ose shpërbërje të personave juridikë dhe vlefshmëri të vendimeve të organeve të tyre;
- n) vlefshmëri e të drejtave të pronësisë intelektuale të ndryshme nga të drejtat e autorit dhe të drejta të lidhura me to;
- o) shkelja e të drejtave të pronësisë intelektuale të ndryshme nga të drejtat e autorit dhe të drejta të lidhura me to, me përjashtim të proceseve gjyqësore të filluara për shkelje të një kontrate ndërmjet palëve, në lidhje me këto të drejta ose që mund të kishin filluar për shkelje të asaj kontrate;
- p) vlefshmëri e të dhënave në regjistrat publikë.

3. Pavarësisht paragrafit 2, proceset gjyqësore nuk përjashtohen nga fusha e veprimit të kësaj Konvente nëse një çështje e përjashtuar sipas këtij paragrafi lind vetëm si një çështje paraprake dhe jo si objekt i proceseve gjyqësore. Në veçanti, vetëm fakti që lind me anë të mbrojtjes një çështje e përjashtuar sipas paragrafit 2, nuk përjashton procese gjyqësore nga Konventa, nëse ajo çështje nuk është objekt i procesit.

4. Kjo Konventë nuk zbatohet për arbitrazhin dhe proceset e lidhura me të.

5. Vetëm fakti që një shtet, përfshirë një qeveri, agjenci qeveritare ose person që vepron për një shtet, është palë në një proces gjyqësor, nuk e përjashtohen atë nga fusha e veprimit të kësaj Konvente.

6. Asnjë në këtë Konventë nuk cenon privilegjet dhe imunitetet e shteteve ose të organizatave ndërkombëtare në lidhje me to dhe pronën e tyre.

Neni 3

Marrëveshjet ekskluzive për zgjedhjen e gjykatës

Për qëllime të kësaj Konvente:

a) “Marrëveshje ekskluzive për zgjedhjen e gjykatës” nënkupton një marrëveshje të lidhur ndërmjet dy ose më shumë palëve që plotësojnë kërkesat e paragrafit “c” dhe përcakton, për qëllim të vendimmarrjes në mosmarrëveshje që kanë lindur ose që mund të lindin, në lidhje me një marrëdhënie të caktuar ligjore, gjykatat e një shteti kontraktues ose një apo më shumë gjykata specifike të një shteti kontraktues, duke përjashtuar juridiksionin e çdo gjykate tjetër;

b) marrëveshja për zgjedhjen e gjykatës që përcakton gjykatat e një shteti kontraktues ose një apo më shumë gjykata specifike të një shteti kontraktues, konsiderohet ekskluzive nëse palët nuk janë shprehur ndryshe;

c) një marrëveshje ekskluzive për zgjedhjen e gjykatës duhet të lidhet ose dokumentohet:

i. me shkrim; ose

ii. me çdo mjet tjetër komunikimi që e bën informacionin të arritshëm, me qëllim që të përdoret për referencë vijuese;

d) marrëveshja ekskluzive për zgjedhjen e gjykatës që është pjesë e një kontrate, trajtohet si një marrëveshje e pavarur nga kushte të tjera të kontratës. Vlefshmëria e marrëveshjes ekskluzive për zgjedhjen e gjykatës nuk mund të kundërshtohet vetëm për shkakun se kontrata nuk është e vlefshme.

Neni 4

Përkufizime të tjera

1. Në këtë Konventë, “vendim gjyqësor” nënkupton çdo vendim në themel që merret nga gjykata, sido që mund të emërtohet, duke përfshirë një dekret ose urdhër, dhe përcaktim të kostove ose shpenzimeve nga gjykata (duke përfshirë një

nëpunës të gjykatës), me kusht që përcaktimi i lidhur me një vendim në themel, i cili mund të njihet ose zbatohet sipas kësaj Konvente. Masa mbrojtëse e përkohshme nuk është vendim gjyqësor.

2. Për qëllime të kësaj Konvente, një subjekt ose person i ndryshëm nga një person fizik, konsiderohet rezident në shtetin:

- a) ku ka selinë zyrtare;
- b) sipas ligjit të të cilit është themeluar ose krijuar;
- c) ku ka administratën qendrore; ose
- d) ku ka vendndodhjen kryesore të biznesit.

KREU II JURIDIKSIONI

Neni 5

Juridiksioni i gjykatës së zgjedhur

1. Gjykata ose gjykatat e një shteti kontraktues të përcaktuara në një marrëveshje ekskluzive për zgjedhjen e gjykatës, është/janë kompetente të vendosin për një konflikt për të cilin zbatohet marrëveshja, përveçse nëse marrëveshja është e pavlefshme sipas ligjit të atij shteti.

2. Një gjykatë që ka juridiksion sipas paragrafit 1, nuk refuzon ushtrimin e juridiksionit për shkak se vendimi për mosmarrëveshjen duhet të merret në një gjykatë të shtetit tjetër.

3. Paragrafët e mësipërm nuk cenojnë rregullat:

- a) për juridiksionin, në lidhje me objektin ose vlerën e padisë;
- b) për caktimin e brendshëm të juridiksionit ndërmjet gjykatave të një shteti kontraktues. Megjithatë, nëse gjykata e zgjedhur ka diskrecion nëse duhet të transferojë një çështje, zgjedhja e palëve duhet të merret parasysh.

Neni 6

Detyrimet e një gjykate që nuk është zgjedhur

Një gjykatë e një shteti kontraktues të ndryshëm nga ai i gjykatës së zgjedhur, pezullon procesin gjyqësor ose shpall të papranueshme kërkesën për procesin gjyqësor për të cilin zbatohet një marrëveshje ekskluzive për zgjedhjen e gjykatës, përveç nëse:

- a) marrëveshja është e pavlefshme sipas ligjit të shtetit të gjykatës së zgjedhur;
- b) një palë nuk ka zotësi të lidhë marrëveshje sipas ligjit të shtetit të gjykatës së investuar;

c) hyrja në fuqi e marrëveshjes do të çojë në padrejtësi të hapur ose do të ishte haptazi në kundërshtim me politikën publike të shtetit të gjykatës së investuar;

d) marrëveshja, për arsye të jashtëzakonshme jashtë kontrollit të palëve, nuk mund të zbatohet në mënyrë të arsyeshme; ose

e) gjykata e zgjedhur ka vendosur të mos e shqyrtojë çështjen.

Neni 7

Masa mbrojtëse të përkohshme

Kjo Konventë nuk rregullon masat mbrojtëse të përkohshme. Kjo Konventë as nuk kërkon, as nuk pengon dhënien, refuzimin ose përfundimin e masave mbrojtëse të përkohshme nga një gjykatë e një shteti kontraktues. Ajo nuk ndikon tek mundësia që një palë të kërkojë këto masa, as tek mundësia që një gjykatë të japë, refuzojë ose përfundojë këto masa.

KREU III

NJOHJA DHE EKZEKUTIMI

Neni 8

Njohja dhe ekzekutimi

1. Një vendim gjyqësor i dhënë nga një gjykatë e shtetit kontraktues, të përcaktuar në një marrëveshje ekskluzive për zgjedhjen e gjykatës, njihet dhe ekzekutohet në shtete të tjera palë, në përputhje me këtë kre. Njohja ose ekzekutimi mund të refuzohen vetëm për arsye të specifikuar në këtë Konventë.

2. Pa cenuar rishikimin që është i nevojshëm për zbatimin e dispozitave të këtij kreu, nuk vijohet me shqyrtimin e themelit të vendimit të dhënë nga gjykata e origjinës. Gjykata e kërkuar është e detyruar të marrë parasysh gjetjet e faktit mbi të cilat gjykata e origjinës ka bazuar juridiksionin e saj, përveç kur vendimi është dhënë në mungesë.

3. Një vendim njihet vetëm nëse ka fuqi në shtetin e origjinës dhe zbatohet vetëm nëse është i ekzekutueshëm në shtetin e origjinës.

4. Njohja ose ekzekutimi mund të shtyhet ose refuzohet nëse vendimi gjyqësor i nënshtrohet shqyrtimit në shtetin e origjinës ose nëse nuk ka mbaruar afati kohor për të kërkuar shqyrtim të zakonshëm. Refuzimi nuk pengon një kërkesë

vijuese për njohjen ose ekzekutimin e vendimit gjyqësor.

5. Ky nen, gjithashtu, zbatohet për një vendim gjyqësor të dhënë nga një gjykatë e një shteti palë, në vijim të transferimit të çështjes nga gjykata e zgjedhur në atë shtet kontraktues, siç e lejon neni 5, paragrafi 3. Megjithatë, nëse gjykata e zgjedhur do të kishte diskrecion për transferimin e çështjes në gjykatë tjetër, njohja ose ekzekutimi i vendimit gjyqësor mund të refuzohet kundër një pale që ka kundërshtuar në kohë transferimin në shtetin e origjinës.

Neni 9

Refuzimi i njohjes ose i ekzekutimit

Njohja ose ekzekutimi mund të refuzohet nëse:

a) marrëveshja ka qenë e pavlefshme sipas ligjit të shtetit të gjykatës së zgjedhur, përveç nëse gjykata e zgjedhur ka vendosur që marrëveshja është e vlefshme;

b) një palë nuk ka pasur zotësi të lidhë marrëveshje sipas ligjit të shtetit të kërkuar;

c) dokumenti për fillimin e procesit gjyqësor ose një dokument ekuivalent, përfshirë elementet thelbësorë të padisë:

i. nuk i është njoftuar të pandehurit, në kohë dhe në mënyrë të mjaftueshme, që ai të përgatisë mbrojtjen, përveç kur i pandehuri ka paraqitur dhe paraqitur çështjen e tij pa kundërshtuar njoftimin në gjykatën e origjinës, me kusht që ligji i shtetit të origjinës të lejonte kundërshtimin e njoftimit; ose

ii. i është njoftuar të pandehurit në shtetin e kërkuar, në një mënyrë që nuk është në përputhje me parimet themelore të shtetit të kërkuar për dorëzimin e dokumenteve;

d) vendimi gjyqësor rezulton nga një mashtrim në lidhje me procedurën;

e) njohja ose ekzekutimi do të ishin haptazi jo në përputhje me politikën publike të shtetit të kërkuar, duke përfshirë situata ku procese gjyqësore specifike që çojnë në vendim gjyqësor nuk ishin në përputhje me parimet themelore të drejtësisë procedurale të atij shteti;

f) vendimi gjyqësor nuk është në përputhje me një vendim gjyqësor të dhënë në shtetin e kërkuar për një mosmarrëveshje ndërmjet të njëjtave palë; ose

g) vendimi gjyqësor nuk është në përputhje me një vendim gjyqësor të mëparshëm të dhënë në një

shtet tjetër ndërmjet të njëjtave palë për të njëjtin shkak ligjor, nëse vendimi gjyqësor i mëparshëm përmbush kushtet e nevojshme për njohjen e tij në shtetin e kërkuar.

Neni 10

Çështje paraprake

1. Nëse një çështje e përjashtuar sipas nenit 2, paragrafi 2 ose sipas nenit 21, lind si çështje paraprake, vendimi për këtë çështje nuk do të njihet ose ekzekutohet sipas kësaj Konvente.

2. Njohja ose ekzekutimi i një vendimi gjyqësor mund të refuzohet nëse dhe në masën që vendimi gjyqësor bazohet në një vendim për një çështje të përjashtuar sipas nenit 2, paragrafi 2.

3. Megjithatë, në rastin e një vendimi për vlefshmërinë e të drejtës së pronësisë intelektuale të ndryshme nga të drejtat e autorit ose të drejta të lidhura me to, njohja ose ekzekutimi i një vendimi gjyqësor mund të refuzohet ose shtyhet sipas paragrafit të mësipërm, vetëm nëse:

a) ai vendim nuk është në përputhje me një vendim gjyqësor ose vendim të një autoriteti kompetent për atë çështje i cili është dhënë në shtetin sipas ligjit të të cilit ka lindur e drejta e pronësisë intelektuale; ose

b) procesi në lidhje me vlefshmërinë e të drejtës së pronësisë intelektuale, është pezull në atë shtet.

4. Njohja ose ekzekutimi i një vendimi gjyqësor mund të refuzohet nëse dhe në masën që vendimi gjyqësor bazohet në një vendim për çështjen e përjashtuar sipas një deklarate të bërë nga shteti i kërkuar, sipas nenit 21.

Neni 11

Dëmshpërblimi

1. Njohja ose ekzekutimi i një vendimi gjyqësor mund të refuzohet nëse dhe në masën që, vendimi gjyqësor cakton dëmshpërblim, duke përfshirë dëmshpërblimin frenues ose ndëshkues, i cili nuk dëmshpërblen një palë për humbjen faktike ose dëmin e pësuar.

2. Gjykata e kërkuar merr parasysh nëse dhe në cilën masë dëmshpërblimi i dhënë nga gjykata e origjinës shërben për të mbuluar shpenzimet dhe kostot në lidhje me procesin gjyqësor.

Neni 12 Veprime gjyqësore

Veprimet gjyqësore të cilat i ka miratuar një gjykatë e një shteti kontraktues të përcaktuar në një marrëveshje ekskluzive për zgjidhjen e gjykatës ose që janë lidhur përpara kësaj gjykate gjatë procesit gjyqësor dhe që janë të zbatueshme në të njëjtën mënyrë si një vendim gjyqësor në shtetin e origjinës, ekzekutohen sipas kësaj Konvente në të njëjtën mënyrë si një vendim gjyqësor.

Neni 13 Dokumentet që duhet të paraqiten

1. Pala që kërkon njohje ose ekzekutim, paraqet:
a) një kopje të plotë dhe të noterizuar të vendimit gjyqësor;

b) marrëveshjen ekskluzive për zgjedhjen e gjykatës, një kopje të noterizuar të saj ose prova të tjera të ekzistencës së saj;

c) nëse vendimi gjyqësor është dhënë në mungesë, kopja origjinale ose e noterizuar e një dokumenti që përcakton se dokumenti që filloi procesin gjyqësor ose dokumenti ekuivalent i është njoftuar palës në mungesë;

d) çdo dokument të nevojshëm për të përcaktuar se vendimi gjyqësor ka fuqi ose sipas rastit, është i ekzekutueshëm në shtetin e origjinës;

e) në rastin e përmendur në nenin 12, vërtetim të një gjykate të shtetit të origjinës që veprimi gjyqësor ose pjesë e tij është i ekzekutueshëm në të njëjtën mënyrë si një vendim gjyqësor në shtetin e origjinës.

2. Nëse kushtet e vendimit gjyqësor nuk lejojnë gjykatën e kërkuar që të verifikojë nëse janë përmbushur kushtet e këtij kreu, ajo gjykatë mund të kërkojë çdo dokument të nevojshëm.

3. Një kërkesë për njohjen ose ekzekutimin mund të shoqërohet me një dokument të lëshuar nga një gjykatë (duke përfshirë një nëpunës të gjykatës) e shtetit të origjinës, në formën e rekomanduar dhe publikuar nga Konferenca e Hagës për të Drejtën Ndërkombëtare Private.

4. Nëse dokumentet e përmendura në këtë nen nuk janë në një gjuhë zyrtare të shtetit të kërkuar, ato do të shoqërohen me një përkthim të noterizuar në një gjuhë zyrtare, përveç nëse nuk parashikohet ndryshe në ligjin e shtetit të kërkuar.

Neni 14 Procedura

Procedura për njohje, shpallje të ekzekutueshmërisë ose regjistrim për ekzekutim dhe ekzekutimi i vendimit gjyqësor rregullohen me ligjin e shtetit të kërkuar, nëse nuk parashikohet ndryshe në këtë Konventë. Gjykata e kërkuar vepron menjëherë.

Neni 15 Veçimi

Njohja ose ekzekutimi i një pjese të veçantë të një vendimi gjyqësor bëhen kur kërkohet njohja ose ekzekutimi i asaj pjese, ose kur vetëm një pjesë e një vendimi gjyqësor mund të njihet ose ekzekutohet sipas kësaj Konvente.

KREU IV KLAUZOLA TË PËRGJITHSHME

Neni 16 Dispozita kalimtare

1. Kjo Konventë nuk zbatohet për marrëveshjet ekskluzive për zgjedhjen e gjykatës, të lidhura pas hyrjes së saj në fuqi për shtetin e gjykatës së investuar.

2. Kjo Konventë nuk zbatohet për proceset gjyqësore të filluara përpara hyrjes në fuqi për shtetin e gjykatës së investuar.

Neni 17 Kontratat e sigurimit dhe risigurimit

1. Proceset gjyqësore sipas një kontrate sigurimi ose risigurimi nuk përjashtohen nga fusha e veprimit të kësaj Konvente për shkakun se kontrata e sigurimit ose risigurimit lidhet me një çështje për të cilën kjo Konventë nuk zbatohet.

2. Njohja dhe ekzekutimi i një vendimi gjyqësor, në lidhje me përgjegjësinë sipas kushteve të një kontrate sigurimi ose risigurimi, nuk mund të kufizohet ose refuzohet për shkakun që përgjegjësia sipas asaj kontrate përfshin përgjegjësinë për të dëmshpërblyer të siguruarin ose të risiguarin, në lidhje me:

a) një çështje për të cilën nuk zbatohet Konventa; ose

b) një dëmshpërblim për të cilin mund të zbatohet neni 11.

Neni 18

Përfshirja nga kërkesa për legalizim

Të gjitha dokumentet e përcjella ose dorëzuara sipas kësaj Konvente, përfshihen nga ndonjë legalizim ose formalitet, përfshirë apostilin.

Neni 19

Deklaratat që kufizojnë juridiksionin

Një shtet mund të deklarojë se gjykatat e tij mund të refuzojnë vendimmarrjen për mosmarrëveshje për të cilat zbatohet marrëveshje ekskluzive për zgjedhjen e gjykatës nëse, përveç vendndodhjes së gjykatës së zgjedhur, nuk ka lidhje ndërmjet atij shteti dhe palëve ose mosmarrëveshjes.

Neni 20

Deklaratat që kufizojnë njohjen dhe ekzekutimin

Një shtet mund të deklarojë se gjykatat e tij mund të refuzojnë të njohin ose ekzekutojnë një vendim gjyqësor të dhënë nga një gjykatë e një shteti tjetër kontraktues, nëse palët kanë qenë me banim në shtetin e kërkuar dhe marrëdhënia e palëve dhe të gjithë elementëve të tjerë të rëndësishëm për mosmarrëveshjen, përveç vendndodhjes së gjykatës së zgjedhur, kanë qenë të lidhur vetëm me shtetin e kërkuar.

Neni 21

Deklarata në lidhje me çështje specifike

1. Nëse një shtet ka interes të madh të mos zbatojë këtë Konventë për një çështje specifike, ai shtet mund të deklarojë që nuk do të zbatojë Konventën për atë çështje. Shteti që bën një deklaratë të tillë, siguron që deklarata të mos jetë më e gjerë sesa është e nevojshme dhe që çështja specifike e përjashtuar të përcaktohet qartë dhe saktë.

2. Në lidhje me atë çështje, Konventa nuk zbatohet:

- a) në shtetin kontraktues që ka bërë deklaratën;
- b) në shtete të tjera kontraktuese ku një marrëveshje ekskluzive për zgjedhjen e gjykatës

përcakton gjykatat, një ose më shumë gjykata specifike, e shtetit që ka bërë deklaratën.

Neni 22

Deklarata të ndërsjella për marrëveshjet joekskluzive për zgjedhjen e gjykatës

1. Një shtet kontraktues mund të deklarojë që gjykatat e tij do të njohin dhe ekzekutojnë vendimet gjyqësore të dhëna nga gjykatat e shteteve të tjera kontraktuese, të përcaktuara në marrëveshjen për zgjedhjen e gjykatës të lidhur nga dy ose më shumë palë, e cila plotëson kërkesat e nenit 3, paragrafi “c” dhe përcakton, për qëllim të vendimmarrjes për mosmarrëveshje që kanë lindur ose që mund të lindin në lidhje me një marrëdhënie të caktuar ligjore, një gjykatë ose disa gjykata të një ose më shumë shteteve kontraktuese (marrëveshje joekskluzive për zgjedhjen e gjykatës).

2. Nëse njohja ose ekzekutimi i një vendimi gjyqësor të dhënë në një shtet kontraktues që ka bërë këtë deklaratë, kërkohej në një shtet tjetër kontraktues që ka bërë një deklaratë të tillë, vendimi gjyqësor njihet dhe ekzekutohet sipas kësaj Konvente, nëse:

a) gjykata e origjinës është përcaktuar në një marrëveshje joekskluzive për zgjedhjen e gjykatës;

b) as nuk është dhënë një vendim gjyqësor i dhënë nga një gjykatë tjetër përpara fillimit të procesit gjyqësor, në përputhje me marrëveshjen joekskluzive për zgjedhjen e gjykatës, as nuk ka filluar një proces gjyqësor ndërmjet të njëjtave palë në ndonjë gjykatë tjetër për të njëjtin shkak ligjor; dhe

c) gjykata e origjinës është gjykata e investuar e para.

Neni 23

Interpretimi uniform

Në interpretimin e kësaj Konvente, i kushtohet kujdes natyrës së saj ndërkombëtare dhe nevojës për të promovuar uniformitetin në zbatimin e saj.

Neni 24

Rishikimi i veprimit të Konventës

Sekretari i Përgjithshëm i Konferencës së Hagës për të Drejtën Ndërkombëtare Private merr masa rregullisht:

a) për rishikimin e veprimit të kësaj Konvente, duke përfshirë çdo deklaratë; dhe

b) për të marrë parasysh nevojën për një ndryshim të kësaj Konvente.

Neni 25

Sisteme ligjore jo të unifikuara

1. Në lidhje me një shtet palë ku zbatohen dy ose më shumë sisteme të së drejtës në njësi të ndryshme territoriale, në lidhje me çdo çështje që trajtohet në këtë Konventë:

a) çdo referencë për ligjin ose procedurën e një shteti interpretohet si e tillë që i referohet, sipas rastit, ligjit ose procedurës në fuqi në njësinë përkatëse territoriale;

b) çdo referencë për qëndrimin në një shtet interpretohet si e tillë që i referohet, sipas rastit, qëndrimit në njësinë territoriale përkatëse;

c) çdo referencë për gjykatën ose gjykatat e një shteti interpretohet si e tillë që i referohet, sipas rastit, gjykatës ose gjykatave në njësinë territoriale përkatëse;

d) çdo referencë për marrëdhënien me një shtet interpretohet si e tillë që i referohet, sipas rastit, një marrëdhënieje me njësinë përkatëse territoriale.

2. Pavarësisht paragrafit të mësipërm, një shtet palë me dy ose më shumë njësi territoriale ku zbatohen sisteme të ndryshme të së drejtës, nuk është i detyruar të zbatojë këtë Konventë për situata që përfshijnë vetëm këto njësi të ndryshme territoriale.

3. Një gjykatë në një njësi territoriale të një shteti palë, me dy ose më shumë njësi territoriale ku zbatohen sisteme të ndryshme të së drejtës, nuk detyrohet që të njohë ose ekzekutojë një vendim gjyqësor të një shteti tjetër palë vetëm sepse ky vendim gjyqësor është njohur ose ekzekutuar në njësinë tjetër territoriale të të njëjtut shtet palë sipas kësaj Konvente.

4. Ky nen nuk zbatohet për organizatën rajonale të integritit ekonomik.

Neni 26

Marrëdhënia me instrumente të tjera ndërkombëtare

1. Kjo Konventë interpretohet sa më shumë që të jetë e mundur, në përputhje me traktate të tjera në

fuqi për shtetet palë, të lidhura përpara ose pas kësaj Konvente.

2. Kjo Konventë nuk cenon zbatimin nga një shtet palë të një traktati të lidhur përpara ose pas kësaj Konvente, në rastet kur asnjë nga palët nuk është rezidente në një shtet palë i cili nuk është palë e traktatit.

3. Kjo Konventë nuk cenon zbatimin nga një shtet palë të një traktati të lidhur përpara hyrjes në fuqi të kësaj Konvente për atë shtet palë, nëse zbatimi i kësaj Konvente nuk është në përputhje me detyrimet e atij shteti palë ndaj ndonjë shteti jopalë. Ky paragraf, gjithashtu, zbatohet për traktatet që rishikojnë ose zëvendësojnë një traktat të lidhur para hyrjes në fuqi të kësaj Konvente për atë shtet palë, përveç në masën që ky rishikim ose zëvendësim krijon papajtueshmëri të reja me këtë Konventë.

4. Kjo Konventë nuk cenon zbatimin nga një shtet palë të një traktati, të lidhur përpara ose pas kësaj Konvente, për qëllim të njohjes ose ekzekutimit të një vendimi gjyqësor të dhënë nga një gjykatë e një shteti palë që është gjithashtu palë e këtij traktati. Megjithatë, vendimi gjyqësor nuk njihet ose ekzekutohet në masë më të ulët sesa sipas kësaj Konvente.

5. Kjo Konventë nuk cenon zbatimin nga një shtet palë të një traktati i cili, në lidhje me një çështje specifike rregullon kompetencën për njohjen ose ekzekutimin e vendimeve gjyqësore, nëse është lidhur pas kësaj Konvente dhe nëse të gjitha shtetet e përfshira janë palë në këtë Konventë. Ky paragraf zbatohet vetëm nëse shteti palë ka bërë një deklaratë në lidhje me traktatin sipas këtij paragrafi. Në rastin e një deklarate të tillë, shtete të tjera palë nuk detyrohen që të zbatojnë këtë Konventë për atë çështje specifike në masën që shkakton papajtueshmëri, nëse një marrëveshje ekskluzive për zgjedhjen e gjykatës përcakton gjykatat, një ose më shumë gjykata specifike, të shtetit palë që ka bërë deklaratën.

6. Kjo Konventë nuk cenon zbatimin e rregullave të organizatës rajonale të integritit ekonomik që është palë në këtë Konventë, të miratuar përpara ose pas kësaj Konvente:

a) nëse asnjë nga palët nuk është me qëndrim në një shtet palë, i cili nuk është shtet anëtar i organizatës rajonale për integritimin ekonomik;

b) në lidhje me njohjen ose ekzekutimin e vendimeve gjyqësore ndërmjet shteteve anëtare të organizatës rajonale të integritit ekonomik.

KREU V DISPOZITAT PËRFUNDIMTARE

Neni 27

Nënshkrimi, ratifikimi, pranimi, miratimi ose aderimi

1. Kjo Konventë është e hapur për nënshkrim nga të gjitha shtetet.
2. Kjo Konventë i nënshtrohet ratifikimit, pranimit ose miratimit nga shtetet nënshkruese.
3. Kjo Konventë është e hapur për aderim nga të gjitha shtetet.
4. Instrumentet e ratifikimit, pranimit, miratimit ose aderimit depozitohen në Ministrinë e Punëve të Jashtme të Mbretërisë së Holandës, depozitar i Konventës.

Neni 28

Deklarata në lidhje me sisteme ligjore jo të unifikuara

1. Nëse një shtet ka dy apo më shumë njësi territoriale ku zbatohen sisteme të ndryshme të së drejtës, në lidhje me çështjet e trajtuara në këtë Konventë, në kohën e nënshkrimit, ratifikimit, pranimit, miratimit ose aderimit, ai mund të deklarojë që Konventa mbulon të gjitha njësitë e saj territoriale ose vetëm në një ose më shumë prej tyre dhe mund të ndryshojë këtë deklaratë duke paraqitur një tjetër deklaratë në çdo kohë.
2. Një deklaratë i njoftohet depozitarit dhe specifikon shprehimisht njësitë territoriale për të cilat zbatohet Konventa.
3. Nëse një shtet nuk bën deklaratë sipas këtij neni, Konventa do të mbulojë të gjitha njësitë territoriale të atij shteti.
4. Ky nen nuk zbatohet për një organizatë rajonale të integritit ekonomik.

Neni 29

Organizatrat rajonale të integritit ekonomik

1. Një organizatë rajonale e integritit ekonomik që përbëhet vetëm nga shtetet sovraane dhe ka kompetencë mbi disa ose të gjitha çështjet që rregullon kjo Konventë, gjithashtu, mund të nënshkruajë, pranojë, miratojë ose anëtarësohet në këtë Konventë. Organizata rajonale e integritit ekonomik, në këtë rast, ka të drejta dhe detyrime të

një shteti palë në masën që kjo organizatë ka kompetencë mbi çështje që rregullon kjo Konventë.

2. Organizata rajonale e integritit ekonomik, në kohën e nënshkrimit, pranimit, miratimit ose aderimit, njofton depozitarin me shkrim për çështjet që rregullon kjo Konventë, në lidhje me të cilat kompetenca i është transferuar kësaj organizate nga shtetet e saj anëtare. Organizata njofton menjëherë depozitarin me shkrim për çdo ndryshim kompetence të specifikuar në njoftimin me të fundit të dhënë sipas këtij paragrafi.

3. Për qëllime të hyrjes në fuqi të kësaj Konvente, çdo instrument i depozituar nga një organizatë rajonale e integritit ekonomik nuk do të merret parasysh nëse organizata rajonale e integritit ekonomik shpall, në përputhje me nenin 30, që shtetet e saj anëtare nuk do të jenë palë të kësaj Konvente.

4. Çdo referencë për një “Shtet palë” ose “Shtet” në këtë Konventë zbatohet njëllë, sipas rastit, për një organizatë rajonale të integritit ekonomik që është palë e saj.

Neni 30

Aderimi i organizatës rajonale të integritit ekonomik pa shtetet e saj anëtare

1. Në kohën e nënshkrimit, pranimit, miratimit ose aderimit, një organizatë rajonale e integritit ekonomik mund të deklarojë se ushtron kompetenca mbi të gjitha çështjet që rregullon kjo Konventë dhe që shtetet e saj anëtare nuk do të jenë palë të kësaj Konventë, por do të kenë detyrim ligjor prej saj, në bazë të nënshkrimit, pranimit, miratimit ose aderimit të kësaj organizate.

2. Nëse organizata rajonale e integritit ekonomik bën deklaratë, në përputhje me paragrafin 1, çdo referencë për një “Shtet palë” ose “Shtet” në këtë Konventë zbatohet njëllë, sipas rastit, për shtetet anëtare të organizatës.

Neni 31

Hyrja në fuqi

1. Kjo Konventë hyn në fuqi ditën e parë të muajit pas mbarimit të tre muajve nga depozitimi i instrumentit të dytë të ratifikimit, pranimit, miratimit ose aderimit të përmendur në nenin 27.

2. Më pas kjo Konventë hyn në fuqi:

a) për çdo shtet ose organizatë rajonale të integritit ekonomik që, në vijim, ratifikon, pranon, miraton ose aderon në të, ditën e parë të muajit pas mbarimit të tre muajve nga depozitimi i instrumentit të saj të ratifikimit, pranimi, miratimit ose aderimit;

b) për një njësi territoriale që mbulohet nga kjo Konventë, në përputhje me nenin 28, paragrafi 1, ditën e parë të muajit pas mbarimit të tre muajve nga njoftimi i deklaratës së përmendur në atë nen.

Neni 32 Deklaratat

1. Deklaratat e përmendura në nenet 19, 20, 21, 22 dhe 26, mund të bëhen me nënshkrimin, ratifikimin, pranimin, miratimin ose aderimin, ose në çdo moment më pas dhe mund të ndryshohen ose tërhiqen në çdo kohë.

2. Deklaratat, ndryshimet dhe tërheqjet i njoftohen depozitarit.

3. Deklarata e bërë në momentin e nënshkrimit, ratifikimit, pranimi, miratimit ose aderimit hyn njëkohësisht në fuqi me hyrjen në fuqi të kësaj Konvente për shtetin në fjalë.

4. Një deklaratë e bërë më pas dhe çdo ndryshim ose tërheqje e një deklaratë hyn në fuqi ditën e parë të muajit pas mbarimit të tre muajve nga data e marrjes së njoftimit nga depozitari.

5. Një deklaratë, sipas neneve 19, 20, 21 dhe 26, nuk zbatohet për marrëveshjet ekskluzive për zgjedhjen e gjykatës, të lidhura përpara hyrjes në fuqi.

Neni 33 Denoncimi

1. Kjo Konventë mund të denoncohet me njoftim me shkrim për depozitarin. Denoncimi mund të kufizohet në disa njësi territoriale të një

sistemi ligjor jo të unifikuar për të cilin zbatohet kjo Konventë.

2. Denoncimi hyn në fuqi ditën e parë të muajit pas mbarimit të dymbëdhjetë muajve nga data e marrjes së njoftimit nga depozitari. Nëse në njoftim specifikohet një periudhë më e gjatë për hyrjen në fuqi të denoncimit, denoncimi hyn në fuqi me mbarimin e kësaj periudhe më të gjatë pas datës së marrjes së njoftimit nga depozitari.

Neni 34 Njoftimet nga depozitari

Depozitari njofton shtetet e Konferencës së Hagës për të Drejtën Ndërkombëtare Private dhe shtetet e tjera dhe organizatat rajonale të integritit ekonomik të cilat kanë nënshkruar, ratifikuar, pranuar, miratuar ose aderuar, në përputhje me nenet 27, 29 dhe 30, sa më poshtë:

a) nënshkrimet, ratifikimet, pranimet, miratimet dhe aderimet e përmendura në nenet 27, 29 dhe 30;

b) datën e hyrjes në fuqi të kësaj Konvente, në përputhje me nenin 31;

c) njoftimet, deklaratimet, modifikimet dhe tërheqjet e deklaratave të përmendura në nenet 19, 20, 21, 22, 26, 28, 29 dhe 30;

d) denoncimet e përmendura në nenin 33.

Në dëshmi të kësaj, të nënshkruarit, duke qenë të autorizuar sipas rregullave, kanë nënshkruar këtë Konventë.

Bërë në Hagë, më 30 qershor 2005, në gjuhët angleze dhe frënge, ku të dyja tekstet janë njëloj autonome, në një kopje të vetme e cila depozitohet në arkivat e Qeverisë së Mbretërisë së Holandës dhe një kopje e noterizuar e të cilës dërgohet me rrugë diplomatike në çdo shtet anëtar të Konferencës së Hagës për të Drejtën Ndërkombëtare Private, që nga data e sesionit të saj të njëzetë dhe në çdo shtet që ka marrë pjesë në atë sesion.

37. CONVENTION ON CHOICE OF COURT AGREEMENTS¹

(Concluded 30 June 2005)

The States Parties to the present Convention,
Desiring to promote international trade and investment through enhanced judicial co-operation,
Believing that such co-operation can be enhanced by uniform rules on jurisdiction and on recognition and enforcement of foreign judgments in civil or commercial matters,
Believing that such enhanced co-operation requires in particular an international legal regime that provides certainty and ensures the effectiveness of exclusive choice of court agreements between parties to commercial transactions and that governs the recognition and enforcement of judgments resulting from proceedings based on such agreements,
Have resolved to conclude this Convention and have agreed upon the following provisions –

CHAPTER I – SCOPE AND DEFINITIONS

Article 1 Scope

- (1) This Convention shall apply in international cases to exclusive choice of court agreements concluded in civil or commercial matters.
- (2) For the purposes of Chapter II, a case is international unless the parties are resident in the same Contracting State and the relationship of the parties and all other elements relevant to the dispute, regardless of the location of the chosen court, are connected only with that State.
- (3) For the purposes of Chapter III, a case is international where recognition or enforcement of a foreign judgment is sought.

Article 2 Exclusions from scope

- (1) This Convention shall not apply to exclusive choice of court agreements –
 - a) to which a natural person acting primarily for personal, family or household purposes (a consumer) is a party;
 - b) relating to contracts of employment, including collective agreements.
- (2) This Convention shall not apply to the following matters –
 - a) the status and legal capacity of natural persons;
 - b) maintenance obligations;
 - c) other family law matters, including matrimonial property regimes and other rights or obligations arising out of marriage or similar relationships;
 - d) wills and succession;
 - e) insolvency, composition and analogous matters;
 - f) the carriage of passengers and goods;
 - g) marine pollution, limitation of liability for maritime claims, general average, and emergency towage and salvage;

¹ This Convention, including related materials, is accessible on the website of the Hague Conference on Private International Law (www.hcch.net), under "Conventions" or under the "Choice of Court Section". For the full history of the Convention, see Hague Conference on Private International Law, *Proceedings of the Twentieth Session (2005)*, Tome III, *Choice of Court* (ISBN 978-9-40000-053-7, Intersentia, Antwerp, 2010, 871 pp.).

- h) anti-trust (competition) matters;
 - i) liability for nuclear damage;
 - j) claims for personal injury brought by or on behalf of natural persons;
 - k) tort or delict claims for damage to tangible property that do not arise from a contractual relationship;
 - l) rights *in rem* in immovable property, and tenancies of immovable property;
 - m) the validity, nullity, or dissolution of legal persons, and the validity of decisions of their organs;
 - n) the validity of intellectual property rights other than copyright and related rights;
 - o) infringement of intellectual property rights other than copyright and related rights, except where infringement proceedings are brought for breach of a contract between the parties relating to such rights, or could have been brought for breach of that contract;
 - p) the validity of entries in public registers.
- (3) Notwithstanding paragraph 2, proceedings are not excluded from the scope of this Convention where a matter excluded under that paragraph arises merely as a preliminary question and not as an object of the proceedings. In particular, the mere fact that a matter excluded under paragraph 2 arises by way of defence does not exclude proceedings from the Convention, if that matter is not an object of the proceedings.
- (4) This Convention shall not apply to arbitration and related proceedings.
- (5) Proceedings are not excluded from the scope of this Convention by the mere fact that a State, including a government, a governmental agency or any person acting for a State, is a party thereto.
- (6) Nothing in this Convention shall affect privileges and immunities of States or of international organisations, in respect of themselves and of their property.

Article 3

Exclusive choice of court agreements

For the purposes of this Convention –

- a) “exclusive choice of court agreement” means an agreement concluded by two or more parties that meets the requirements of paragraph c) and designates, for the purpose of deciding disputes which have arisen or may arise in connection with a particular legal relationship, the courts of one Contracting State or one or more specific courts of one Contracting State to the exclusion of the jurisdiction of any other courts;
- b) a choice of court agreement which designates the courts of one Contracting State or one or more specific courts of one Contracting State shall be deemed to be exclusive unless the parties have expressly provided otherwise;
- c) an exclusive choice of court agreement must be concluded or documented –
 - i) in writing; or
 - ii) by any other means of communication which renders information accessible so as to be usable for subsequent reference;
- d) an exclusive choice of court agreement that forms part of a contract shall be treated as an agreement independent of the other terms of the contract. The validity of the exclusive choice of court agreement cannot be contested solely on the ground that the contract is not valid.

Article 4

Other definitions

- (1) In this Convention, “judgment” means any decision on the merits given by a court, whatever it may be called, including a decree or order, and a determination of costs or expenses by the court (including an officer of the court), provided that the determination relates to a decision on the merits which may be recognised or enforced under this Convention. An interim measure of protection is not a judgment.
- (2) For the purposes of this Convention, an entity or person other than a natural person shall be considered to be resident in the State –
 - a) where it has its statutory seat;
 - b) under whose law it was incorporated or formed;
 - c) where it has its central administration; or
 - d) where it has its principal place of business.

CHAPTER II – JURISDICTION

Article 5

Jurisdiction of the chosen court

- (1) The court or courts of a Contracting State designated in an exclusive choice of court agreement shall have jurisdiction to decide a dispute to which the agreement applies, unless the agreement is null and void under the law of that State.
- (2) A court that has jurisdiction under paragraph 1 shall not decline to exercise jurisdiction on the ground that the dispute should be decided in a court of another State.
- (3) The preceding paragraphs shall not affect rules –
 - a) on jurisdiction related to subject matter or to the value of the claim;
 - b) on the internal allocation of jurisdiction among the courts of a Contracting State.However, where the chosen court has discretion as to whether to transfer a case, due consideration should be given to the choice of the parties.

Article 6

Obligations of a court not chosen

A court of a Contracting State other than that of the chosen court shall suspend or dismiss proceedings to which an exclusive choice of court agreement applies unless –

- a) the agreement is null and void under the law of the State of the chosen court;
- b) a party lacked the capacity to conclude the agreement under the law of the State of the court seised;
- c) giving effect to the agreement would lead to a manifest injustice or would be manifestly contrary to the public policy of the State of the court seised;
- d) for exceptional reasons beyond the control of the parties, the agreement cannot reasonably be performed; or
- e) the chosen court has decided not to hear the case.

Article 7

Interim measures of protection

Interim measures of protection are not governed by this Convention. This Convention neither requires nor precludes the grant, refusal or termination of interim measures of protection by a court of a Contracting State and does not affect whether or not a party may request or a court should grant, refuse or terminate such measures.

CHAPTER III – RECOGNITION AND ENFORCEMENT

Article 8

Recognition and enforcement

- (1) A judgment given by a court of a Contracting State designated in an exclusive choice of court agreement shall be recognised and enforced in other Contracting States in accordance with this Chapter. Recognition or enforcement may be refused only on the grounds specified in this Convention.
- (2) Without prejudice to such review as is necessary for the application of the provisions of this Chapter, there shall be no review of the merits of the judgment given by the court of origin. The court addressed shall be bound by the findings of fact on which the court of origin based its jurisdiction, unless the judgment was given by default.
- (3) A judgment shall be recognised only if it has effect in the State of origin, and shall be enforced only if it is enforceable in the State of origin.
- (4) Recognition or enforcement may be postponed or refused if the judgment is the subject of review in the State of origin or if the time limit for seeking ordinary review has not expired. A

refusal does not prevent a subsequent application for recognition or enforcement of the judgment.

- (5) This Article shall also apply to a judgment given by a court of a Contracting State pursuant to a transfer of the case from the chosen court in that Contracting State as permitted by Article 5, paragraph 3. However, where the chosen court had discretion as to whether to transfer the case to another court, recognition or enforcement of the judgment may be refused against a party who objected to the transfer in a timely manner in the State of origin.

Article 9

Refusal of recognition or enforcement

Recognition or enforcement may be refused if –

- a) the agreement was null and void under the law of the State of the chosen court, unless the chosen court has determined that the agreement is valid;
- b) a party lacked the capacity to conclude the agreement under the law of the requested State;
- c) the document which instituted the proceedings or an equivalent document, including the essential elements of the claim,
 - i) was not notified to the defendant in sufficient time and in such a way as to enable him to arrange for his defence, unless the defendant entered an appearance and presented his case without contesting notification in the court of origin, provided that the law of the State of origin permitted notification to be contested; or
 - ii) was notified to the defendant in the requested State in a manner that is incompatible with fundamental principles of the requested State concerning service of documents;
- d) the judgment was obtained by fraud in connection with a matter of procedure;
- e) recognition or enforcement would be manifestly incompatible with the public policy of the requested State, including situations where the specific proceedings leading to the judgment were incompatible with fundamental principles of procedural fairness of that State;
- f) the judgment is inconsistent with a judgment given in the requested State in a dispute between the same parties; or
- g) the judgment is inconsistent with an earlier judgment given in another State between the same parties on the same cause of action, provided that the earlier judgment fulfils the conditions necessary for its recognition in the requested State.

Article 10

Preliminary questions

- (1) Where a matter excluded under Article 2, paragraph 2, or under Article 21, arose as a preliminary question, the ruling on that question shall not be recognised or enforced under this Convention.
- (2) Recognition or enforcement of a judgment may be refused if, and to the extent that, the judgment was based on a ruling on a matter excluded under Article 2, paragraph 2.
- (3) However, in the case of a ruling on the validity of an intellectual property right other than copyright or a related right, recognition or enforcement of a judgment may be refused or postponed under the preceding paragraph only where –
 - a) that ruling is inconsistent with a judgment or a decision of a competent authority on that matter given in the State under the law of which the intellectual property right arose; or
 - b) proceedings concerning the validity of the intellectual property right are pending in that State.
- (4) Recognition or enforcement of a judgment may be refused if, and to the extent that, the judgment was based on a ruling on a matter excluded pursuant to a declaration made by the requested State under Article 21.

Article 11

Damages

- (1) Recognition or enforcement of a judgment may be refused if, and to the extent that, the judgment awards damages, including exemplary or punitive damages, that do not compensate a party for actual loss or harm suffered.
- (2) The court addressed shall take into account whether and to what extent the damages awarded by the court of origin serve to cover costs and expenses relating to the proceedings.

Article 12

Judicial settlements (*transactions judiciaires*)

Judicial settlements (*transactions judiciaires*) which a court of a Contracting State designated in an exclusive choice of court agreement has approved, or which have been concluded before that court in the course of proceedings, and which are enforceable in the same manner as a judgment in the State of origin, shall be enforced under this Convention in the same manner as a judgment.

Article 13

Documents to be produced

- (1) The party seeking recognition or applying for enforcement shall produce –
 - a) a complete and certified copy of the judgment;
 - b) the exclusive choice of court agreement, a certified copy thereof, or other evidence of its existence;
 - c) if the judgment was given by default, the original or a certified copy of a document establishing that the document which instituted the proceedings or an equivalent document was notified to the defaulting party;
 - d) any documents necessary to establish that the judgment has effect or, where applicable, is enforceable in the State of origin;
 - e) in the case referred to in Article 12, a certificate of a court of the State of origin that the judicial settlement or a part of it is enforceable in the same manner as a judgment in the State of origin.
- (2) If the terms of the judgment do not permit the court addressed to verify whether the conditions of this Chapter have been complied with, that court may require any necessary documents.
- (3) An application for recognition or enforcement may be accompanied by a document, issued by a court (including an officer of the court) of the State of origin, in the form recommended and published by the Hague Conference on Private International Law.
- (4) If the documents referred to in this Article are not in an official language of the requested State, they shall be accompanied by a certified translation into an official language, unless the law of the requested State provides otherwise.

Article 14

Procedure

The procedure for recognition, declaration of enforceability or registration for enforcement, and the enforcement of the judgment, are governed by the law of the requested State unless this Convention provides otherwise. The court addressed shall act expeditiously.

Article 15

Severability

Recognition or enforcement of a severable part of a judgment shall be granted where recognition or enforcement of that part is applied for, or only part of the judgment is capable of being recognised or enforced under this Convention.

CHAPTER IV – GENERAL CLAUSES

Article 16

Transitional provisions

- (1) This Convention shall apply to exclusive choice of court agreements concluded after its entry into force for the State of the chosen court.
- (2) This Convention shall not apply to proceedings instituted before its entry into force for the State of the court seised.

Article 17

Contracts of insurance and reinsurance

- (1) Proceedings under a contract of insurance or reinsurance are not excluded from the scope of this Convention on the ground that the contract of insurance or reinsurance relates to a matter to which this Convention does not apply.
- (2) Recognition and enforcement of a judgment in respect of liability under the terms of a contract of insurance or reinsurance may not be limited or refused on the ground that the liability under that contract includes liability to indemnify the insured or reinsured in respect of –
 - a) a matter to which this Convention does not apply; or
 - b) an award of damages to which Article 11 might apply.

Article 18

No legalisation

All documents forwarded or delivered under this Convention shall be exempt from legalisation or any analogous formality, including an Apostille.

Article 19

Declarations limiting jurisdiction

A State may declare that its courts may refuse to determine disputes to which an exclusive choice of court agreement applies if, except for the location of the chosen court, there is no connection between that State and the parties or the dispute.

Article 20

Declarations limiting recognition and enforcement

A State may declare that its courts may refuse to recognise or enforce a judgment given by a court of another Contracting State if the parties were resident in the requested State, and the relationship of the parties and all other elements relevant to the dispute, other than the location of the chosen court, were connected only with the requested State.

Article 21

Declarations with respect to specific matters

- (1) Where a State has a strong interest in not applying this Convention to a specific matter, that State may declare that it will not apply the Convention to that matter. The State making such a declaration shall ensure that the declaration is no broader than necessary and that the specific matter excluded is clearly and precisely defined.
- (2) With regard to that matter, the Convention shall not apply –
 - a) in the Contracting State that made the declaration;
 - b) in other Contracting States, where an exclusive choice of court agreement designates the courts, or one or more specific courts, of the State that made the declaration.

Article 22

Reciprocal declarations on non-exclusive choice of court agreements

- (1) A Contracting State may declare that its courts will recognise and enforce judgments given by courts of other Contracting States designated in a choice of court agreement concluded by two or more parties that meets the requirements of Article 3, paragraph c), and designates, for the purpose of deciding disputes which have arisen or may arise in connection with a particular legal relationship, a court or courts of one or more Contracting States (a non-exclusive choice of court agreement).

- (2) Where recognition or enforcement of a judgment given in a Contracting State that has made such a declaration is sought in another Contracting State that has made such a declaration, the judgment shall be recognised and enforced under this Convention, if –
- a) the court of origin was designated in a non-exclusive choice of court agreement;
 - b) there exists neither a judgment given by any other court before which proceedings could be brought in accordance with the non-exclusive choice of court agreement, nor a proceeding pending between the same parties in any other such court on the same cause of action; and
 - c) the court of origin was the court first seised.

Article 23
Uniform interpretation

In the interpretation of this Convention, regard shall be had to its international character and to the need to promote uniformity in its application.

Article 24
Review of operation of the Convention

The Secretary General of the Hague Conference on Private International Law shall at regular intervals make arrangements for –

- a) review of the operation of this Convention, including any declarations; and
- b) consideration of whether any amendments to this Convention are desirable.

Article 25
Non-unified legal systems

- (1) In relation to a Contracting State in which two or more systems of law apply in different territorial units with regard to any matter dealt with in this Convention –
 - a) any reference to the law or procedure of a State shall be construed as referring, where appropriate, to the law or procedure in force in the relevant territorial unit;
 - b) any reference to residence in a State shall be construed as referring, where appropriate, to residence in the relevant territorial unit;
 - c) any reference to the court or courts of a State shall be construed as referring, where appropriate, to the court or courts in the relevant territorial unit;
 - d) any reference to a connection with a State shall be construed as referring, where appropriate, to a connection with the relevant territorial unit.
- (2) Notwithstanding the preceding paragraph, a Contracting State with two or more territorial units in which different systems of law apply shall not be bound to apply this Convention to situations which involve solely such different territorial units.
- (3) A court in a territorial unit of a Contracting State with two or more territorial units in which different systems of law apply shall not be bound to recognise or enforce a judgment from another Contracting State solely because the judgment has been recognised or enforced in another territorial unit of the same Contracting State under this Convention.
- (4) This Article shall not apply to a Regional Economic Integration Organisation.

Article 26
Relationship with other international instruments

- (1) This Convention shall be interpreted so far as possible to be compatible with other treaties in force for Contracting States, whether concluded before or after this Convention.
- (2) This Convention shall not affect the application by a Contracting State of a treaty, whether concluded before or after this Convention, in cases where none of the parties is resident in a Contracting State that is not a Party to the treaty.
- (3) This Convention shall not affect the application by a Contracting State of a treaty that was concluded before this Convention entered into force for that Contracting State, if applying this Convention would be inconsistent with the obligations of that Contracting State to any non-Contracting State. This paragraph shall also apply to treaties that revise or replace a treaty

- concluded before this Convention entered into force for that Contracting State, except to the extent that the revision or replacement creates new inconsistencies with this Convention.
- (4) This Convention shall not affect the application by a Contracting State of a treaty, whether concluded before or after this Convention, for the purposes of obtaining recognition or enforcement of a judgment given by a court of a Contracting State that is also a Party to that treaty. However, the judgment shall not be recognised or enforced to a lesser extent than under this Convention.
 - (5) This Convention shall not affect the application by a Contracting State of a treaty which, in relation to a specific matter, governs jurisdiction or the recognition or enforcement of judgments, even if concluded after this Convention and even if all States concerned are Parties to this Convention. This paragraph shall apply only if the Contracting State has made a declaration in respect of the treaty under this paragraph. In the case of such a declaration, other Contracting States shall not be obliged to apply this Convention to that specific matter to the extent of any inconsistency, where an exclusive choice of court agreement designates the courts, or one or more specific courts, of the Contracting State that made the declaration.
 - (6) This Convention shall not affect the application of the rules of a Regional Economic Integration Organisation that is a Party to this Convention, whether adopted before or after this Convention –
 - a) where none of the parties is resident in a Contracting State that is not a Member State of the Regional Economic Integration Organisation;
 - b) as concerns the recognition or enforcement of judgments as between Member States of the Regional Economic Integration Organisation.

CHAPTER V – FINAL CLAUSES

Article 27

Signature, ratification, acceptance, approval or accession

- (1) This Convention is open for signature by all States.
- (2) This Convention is subject to ratification, acceptance or approval by the signatory States.
- (3) This Convention is open for accession by all States.
- (4) Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands, depositary of the Convention.

Article 28

Declarations with respect to non-unified legal systems

- (1) If a State has two or more territorial units in which different systems of law apply in relation to matters dealt with in this Convention, it may at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession declare that the Convention shall extend to all its territorial units or only to one or more of them and may modify this declaration by submitting another declaration at any time.
- (2) A declaration shall be notified to the depositary and shall state expressly the territorial units to which the Convention applies.
- (3) If a State makes no declaration under this Article, the Convention shall extend to all territorial units of that State.
- (4) This Article shall not apply to a Regional Economic Integration Organisation.

Article 29

Regional Economic Integration Organisations

- (1) A Regional Economic Integration Organisation which is constituted solely by sovereign States and has competence over some or all of the matters governed by this Convention may similarly sign, accept, approve or accede to this Convention. The Regional Economic Integration Organisation shall in that case have the rights and obligations of a Contracting State, to the extent that the Organisation has competence over matters governed by this Convention.
- (2) The Regional Economic Integration Organisation shall, at the time of signature, acceptance, approval or accession, notify the depositary in writing of the matters governed by this Convention in respect of which competence has been transferred to that Organisation by its

Member States. The Organisation shall promptly notify the depositary in writing of any changes to its competence as specified in the most recent notice given under this paragraph.

- (3) For the purposes of the entry into force of this Convention, any instrument deposited by a Regional Economic Integration Organisation shall not be counted unless the Regional Economic Integration Organisation declares in accordance with Article 30 that its Member States will not be Parties to this Convention.
- (4) Any reference to a "Contracting State" or "State" in this Convention shall apply equally, where appropriate, to a Regional Economic Integration Organisation that is a Party to it.

Article 30

Accession by a Regional Economic Integration Organisation without its Member States

- (1) At the time of signature, acceptance, approval or accession, a Regional Economic Integration Organisation may declare that it exercises competence over all the matters governed by this Convention and that its Member States will not be Parties to this Convention but shall be bound by virtue of the signature, acceptance, approval or accession of the Organisation.
- (2) In the event that a declaration is made by a Regional Economic Integration Organisation in accordance with paragraph 1, any reference to a "Contracting State" or "State" in this Convention shall apply equally, where appropriate, to the Member States of the Organisation.

Article 31

Entry into force

- (1) This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of three months after the deposit of the second instrument of ratification, acceptance, approval or accession referred to in Article 27.
- (2) Thereafter this Convention shall enter into force –
 - a) for each State or Regional Economic Integration Organisation subsequently ratifying, accepting, approving or acceding to it, on the first day of the month following the expiration of three months after the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
 - b) for a territorial unit to which this Convention has been extended in accordance with Article 28, paragraph 1, on the first day of the month following the expiration of three months after the notification of the declaration referred to in that Article.

Article 32

Declarations

- (1) Declarations referred to in Articles 19, 20, 21, 22 and 26 may be made upon signature, ratification, acceptance, approval or accession or at any time thereafter, and may be modified or withdrawn at any time.
- (2) Declarations, modifications and withdrawals shall be notified to the depositary.
- (3) A declaration made at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession shall take effect simultaneously with the entry into force of this Convention for the State concerned.
- (4) A declaration made at a subsequent time, and any modification or withdrawal of a declaration, shall take effect on the first day of the month following the expiration of three months after the date on which the notification is received by the depositary.
- (5) A declaration under Articles 19, 20, 21 and 26 shall not apply to exclusive choice of court agreements concluded before it takes effect.

Article 33

Denunciation

- (1) This Convention may be denounced by notification in writing to the depositary. The denunciation may be limited to certain territorial units of a non-unified legal system to which this Convention applies.
- (2) The denunciation shall take effect on the first day of the month following the expiration of twelve months after the date on which the notification is received by the depositary. Where a longer

period for the denunciation to take effect is specified in the notification, the denunciation shall take effect upon the expiration of such longer period after the date on which the notification is received by the depositary.

Article 34
Notifications by the depositary

The depositary shall notify the Members of the Hague Conference on Private International Law, and other States and Regional Economic Integration Organisations which have signed, ratified, accepted, approved or acceded in accordance with Articles 27, 29 and 30 of the following –

- a) the signatures, ratifications, acceptances, approvals and accessions referred to in Articles 27, 29 and 30;
- b) the date on which this Convention enters into force in accordance with Article 31;
- c) the notifications, declarations, modifications and withdrawals of declarations referred to in Articles 19, 20, 21, 22, 26, 28, 29 and 30;
- d) the denunciations referred to in Article 33.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at The Hague, on 30 June 2005, in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Government of the Kingdom of the Netherlands, and of which a certified copy shall be sent, through diplomatic channels, to each of the Member States of the Hague Conference on Private International Law as of the date of its Twentieth Session and to each State which participated in that Session.

DEKRET
Nr. 179, datë 20.5.2024

PËR SHPALLJE LIGJI

Në mbështetje të nenit 84, pika 1, dhe nenit 93 të Kushtetutës,

DEKRETOJ:

Shpalljen e ligjit nr. 42/2024, “Për ratifikimin e Konventës për Marrëveshjet për Zgjedhjen e Gjykatës”.

PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË
Bajram Begaj

LIGJ
Nr. 43/2024

**PËR RATIFIKIMIN E PROTOKOLLIT,
PËR LIGJIN E ZBATUESHËM
PËR DETYRIMET USHQIMORE**

Në mbështetje të neneve 78, 81, pika 1, 83, pika 1, dhe 121, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Ratifikohet protokollin për ligjin e zbatueshëm për detyrimet ushqimore, bërë në Hagë, më 23 nëntor 2007, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij ligji dhe është pjesë përbërëse e tij.

Neni 2

Ligji nr. 10 397, datë 17.3.2011, “Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në konventën ‘Për ligjin e zbatueshëm për detyrimet ushqimore’”, shfuqizohet.

Neni 3

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miratuar në datën 2.5.2024.

Shpallur me dekretin nr. 180, datë 20.5.2024, të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Bajram Begaj.

PROTOKOLL**PËR LIGJIN E ZBATUESHËM PËR****DETYRIMET USHQIMORE²**

(lidhur më 23 nëntor 2007)

Shtetet nënshkrues të këtij Protokollit, *me dëshirën* për të vendosur dispozita të përbashkëta, në lidhje me ligjin e zbatueshëm për detyrimet ushqimore;

me dëshirën për të rinovuar këto dispozita dhe ato të Konventës së Hagës, të 24 tetorit 1956, mbi ligjin e zbatueshëm për detyrimet ushqimore ndaj fëmijëve dhe *Konventës së Hagës, të 2 tetorit 1973, për ligjin e zbatueshëm për detyrimet ushqimore;*

me dëshirën për të hartuar rregulla të përgjithshme, në lidhje me ligjin e zbatueshëm që mund të plotësojë *Konventën e Hagës së 23 nëntorit 2007, për rivendosjen ndërkombëtare të detyrimit ushqimor ndaj fëmijës dhe për pjesëtarët e tjerë të familjes,*

kanë vendosur të lidhin këtë Protokoll për këtë qëllim dhe kanë rënë dakord për dispozitat e mëposhtme:

Neni 1

Fusha e zbatimit

1. Ky Protokoll përcakton ligjin e zbatueshëm për detyrimet ushqimore që rrjedhin nga një marrëdhënie familjare, prindërore, martesore apo lidhje tjetër jогjaku, duke përfshirë edhe një detyrim

ushqimor ndaj një të mituri, pavarësisht gjendjes civile të prindërve.

2. Vendimet e dhëna në zbatim të këtij Protokollit nuk cenojnë ekzistencën e ndonjë prej marrëdhënieve të referuara në paragrafin 1.

Neni 2

Zbatimi universal

Ky Protokoll zbatohet edhe nëse ligji i zbatueshëm është ai i një shteti jokontraktues.

Neni 3

Rregulli i përgjithshëm i ligjit të zbatueshëm

1. Detyrimet ushqimore rregullohen nga ligji i shtetit të vendqëndrimit të zakonshëm të përfituesit të detyrimit ushqimor, përveç rasteve kur ky Protokoll parashikon ndryshe.

2. Në rast të një ndryshimi të vendqëndrimit të zakonshëm të përfituesit të detyrimit ushqimor, ligji i shtetit të vendqëndrimit të ri të zakonshëm zbatohet që nga momenti kur ndodh ndryshimi.

Neni 4

Rregulla të veçanta favorizuese ndaj disa përfituesve të detyrimit ushqimor

1. Dispozitat e mëposhtme zbatohen në rastin e detyrimeve ushqimore, të:

a) prindërve ndaj fëmijëve të tyre;

b) personave të tjerë, përveç prindërve, ndaj personave që nuk kanë arritur moshën 21 vjeç, përveç detyrimeve që rrjedhin nga marrëdhëniet e referuara në nenin 5; dhe

c) fëmijëve ndaj prindërve të tyre.

2. Ligji *lex fori* zbatohet nëse përfituesi i detyrimit ushqimor nuk është në gjendje, në bazë të ligjit të referuar në nenin 3, për të përfituar detyrimin ushqimor nga ofruesi i këtij detyrimi.

3. Pavarësisht nenit 3, ligji *lex fori* zbatohet nëse përfituesi i detyrimit ushqimor i është drejtuar autoritetit kompetent të shtetit, ku ofruesi i këtij detyrimi ka vendqëndrimin e tij të zakonshëm. Megjithatë, nëse përfituesi i detyrimit ushqimor nuk është në gjendje, në bazë të këtij ligji, për të përfituar

² Ky Protokoll, duke përfshirë materialet e ngjashme, është i aksesueshëm në faqen e internetit të Konferencës së Hagës për të Drejtën Ndërkombëtare Private (www.hcch.net) sipas Faqe| 9974

“Konventave”. Për historikun e plotë të Protokollit, shihni Konferencën e Hagës për të Drejtën Ndërkombëtare Private, Procedurat e Sesionit të Njëzet e Njëte [për publikim].

detyrimin ushqimor nga ofruesi i këtij detyrimi, zbatohet ligji i shtetit të vendqëndrimit të zakonshëm të përfituesit të detyrimit ushqimor.

4. Nëse përfituesi i detyrimit ushqimor nuk është në gjendje, në bazë të ligjeve të referuara në nenin 3, dhe paragrafëve 2 dhe 3 të këtij neni, për të përfituar detyrimin ushqimor nga ofruesi i këtij detyrimi, zbatohet ligji i shtetësisë së tyre të përbashkët, nëse ka.

Neni 5

Rregulli i veçantë në lidhje me bashkëshortët dhe ish-bashkëshortët

Në rastin e një detyrimi ushqimor ndërmjet bashkëshortëve, ish-bashkëshortëve apo palëve në një martesë të anuluar, neni 3 nuk zbatohet, nëse një nga palët kundërshton dhe nëse ligji i një shteti tjetër, veçanërisht i shtetit të vendqëndrimit të tyre të fundit të zakonshëm ka një lidhje më të afërt me martesën. Në këtë rast zbatohet ligji i atij shteti tjetër.

Neni 6

Rregulli i veçantë për mbrojtjen

Në rastin e një detyrimi ushqimor, përveç detyrimit që rrjedh nga marrëdhënia prind-fëmijë ndaj një fëmije dhe marrëdhënieve të referuara në nenin 5, ofruesi i detyrimit ushqimor mund të kundërshtojë një kërkesë nga përfituesi i këtij detyrimi, mbi bazën që nuk ka asnjë detyrim të tillë sipas ligjit të brendshëm të vendqëndrimit të zakonshëm të ofruesit të detyrimit ushqimor, si edhe sipas ligjit të shtetësisë së tyre të përbashkët, nëse ka.

Neni 7

Përcaktimi i ligjit të zbatueshëm për qëllim të një procedure të veçantë

1. Pavarësisht neneve 3 deri 6, vetëm për qëllim të një procedure të veçantë në një shtet të caktuar, përfituesi dhe ofruesi i detyrimit ushqimor mund të përcaktojnë shprehimisht ligjin e atij shteti si ligjin e zbatueshëm për një detyrim ushqimor.

2. Përcaktimi i ligjit para fillimit të kësaj procedure bëhet me marrëveshje me shkrim ose të dokumentuar në çdo lloj mënyre tjetër, të nënshkruar nga të dyja palët, dhe informacioni i së cilës është i aksesueshëm për t'u përdorur më pas si referim.

Neni 8

Përcaktimi i ligjit të zbatueshëm

1. Pavarësisht neneve 3 deri 6, përfituesi dhe ofruesi i detyrimit ushqimor mund të përcaktojnë në çdo kohë një nga ligjet e mëposhtme si ligjin e zbatueshëm për detyrimin ushqimor:

a) ligjin e çdo shteti ku njëra nga palët është shtetase në momentin e përcaktimit;

b) ligjin e shtetit ku njëra nga palët ka vendqëndrimin e zakonshëm në momentin e përcaktimit;

c) ligjin e përcaktuar nga palët si të zbatueshëm ose ligjin që zbatohet ndaj regjimit pasuror martesor;

d) ligjin e përcaktuar nga palët si të zbatueshëm ose ligjin që zbatohet gjatë divorcit, ose ndarjes së tyre ligjore.

2. Kjo marrëveshje bëhet me shkrim ose e dokumentuar në çdo lloj mënyre tjetër, informacioni i së cilës është i aksesueshëm për t'u përdorur më pas si referim, dhe nënshkruhet nga të dyja palët.

3. Paragrafi 1 nuk zbatohet për detyrimet ushqimore, në lidhje me një person nën moshën 18 vjeç apo për një person madhor, i cili për shkak të ndonjë kufizimi apo mangësie të aftësive të tij/saj personale, nuk është në gjendje të mbrojë interesin e tij ose të saj.

4. Pavarësisht ligjit të përcaktuar nga palët në përputhje me paragrafin 1, çështja e heqjes dorë ose jo nga e drejta e detyrimit ushqimor nga ana e përfituesit përcaktohet nga ligji i shtetit të vendqëndrimit të zakonshëm të përfituesit të detyrimit ushqimor në momentin e përcaktimit.

5. Nëse në kohën kur është bërë përcaktimi i ligjit, palët nuk janë informuar plotësisht dhe nuk janë të ndërgjegjshme për pasojat e këtij përcaktimi, ligji i përcaktuar nga palët nuk zbatohet, nëse zbatimi i tij do të sillte pasoja haptazi të padrejta dhe të paarsyeshme për ndonjë nga palët.

Neni 9

“Vendbanim” në vend të “kombësisë”

Për qëllim të çështjeve që paraqiten para autoriteteve të tij, një shtet i cili ka konceptin e “vendqëndrimit” si faktor lidhës në çështjet familjare, mund të informojë Zyrën e Përhershme të Konferencës së Hagës mbi të Drejtën Ndërkombëtare Private, se fjala “shtetësi”, në nenet

4 dhe 6, zëvendësohet me “vendqëndrim”, siç përcaktohet në atë shtet.

Neni 10 **Organet publike**

E drejta e një organi publik për të marrë rimbursimin e një përfitimi të parashikuar për përfituesin e detyrimit ushqimor, rregullohet nga ligji të cilit i nënshtrohet organi publik.

Neni 11 **Fusha e veprimit e ligjit të zbatueshëm**

Ligji i zbatueshëm për një detyrim ushqimor përcakton ndër të tjera:

- a) nëse, në cilën masë dhe ndaj kujt një përfitues mund të pretendojë detyrimin ushqimor;
- b) në cilën masë një përfitues mund të pretendojë detyrimin ushqimor me efekt prapaveprues;
- c) bazën mbi të cilat llogaritet shuma e detyrimit ushqimor dhe indeksimi;
- d) cili gëzon të drejtën e fillimit të procedurave për detyrim ushqimor, me përjashtim të çështjeve në lidhje me zotësinë procedurale dhe përfaqësimin në procedurë;
- e) parashkrimin ose periudhat e parashkrimit;
- f) masën e detyrimit të ofruesit të detyrimit ushqimor, kur një organ publik kërkon rimbursimin e përfitimeve të parashikuara për përfituesin e detyrimit, në vend të detyrimit ushqimor.

Neni 12 **Përjashtimi i *renvoi* (referimit ndaj juridiksionit të një shteti tjetër)**

Në Protokoll, termi “ligj” nënkupton ligjin në fuqi të një shteti, me përjashtim të rregullave të zgjedhjes së ligjit.

Neni 13 **Politika publike**

Zbatimi i ligjit të përcaktuar sipas Protokollit, mund të refuzohet vetëm në masën që pasojat e tij do të ishin haptazi në kundërshtim me politikën publike të vendqëndrimit.

Neni 14

Përcaktimi i shumës së detyrimit ushqimor

Edhe nëse ligji i zbatueshëm e parashikon ndryshe, nevojat e përfituesit të detyrimit ushqimor dhe burimet e ofruesit të këtij detyrimi, si edhe çfarëdolloj kompensimi që përfituesit i jepet në vend të pagesave periodike të detyrimit ushqimor, do të merren parasysh në përcaktimin e shumës së detyrimit ushqimor.

Neni 15 **Moszbatimi i Protokollit për konflikte të brendshme**

1. Një shtet kontraktues në të cilin zbatohen sisteme të ndryshme ligjore ose grupe rregullash të ndryshme ligjore për detyrimet ushqimore, nuk është i detyruar të zbatojë rregullat e Protokollit për konfliktet e ligjit të lidhura vetëm me këto sisteme apo grupe të ndryshme rregullash ligjore.

2. Ky nen nuk zbatohet për një organizatë rajonale të integritetit ekonomik.

Neni 16 **Sistemet ligjore të paunifikuara – territoriale**

1. Në një shtet brenda të cilit njësi të ndryshme territoriale zbatojnë dy apo më shumë sisteme ligjore apo grupe rregullash ligjore, në lidhje me ndonjë çështje të parashikuar në këtë Protokoll:

a) çdo referim në ligjin e një shteti interpretohet, sipas rastit, si referim në ligjin në fuqi të njësisë territoriale përkatëse;

b) çdo referim për autoritetet kompetente ose organet publike të atij shteti interpretohet, sipas rastit, si referim për personat e autorizuar për të vepruar në njësinë përkatëse territoriale;

c) çdo referim për vendqëndrimin e zakonshëm në atë shtet interpretohet, sipas rastit, si referim për vendqëndrimin e tij të zakonshëm në njësinë përkatëse territoriale;

d) çdo referim për shtetin ku të dy personat kanë shtetësi të përbashkët interpretohet si referim për njësinë territoriale të përcaktuar me ligjin e atij shteti ose nëse nuk ka rregulla të tilla, për njësinë territoriale me të cilën detyrimi ushqimor është i lidhur më ngushtë;

e) çdo referim për shtetin ku një person është shtetas, interpretohet si referim për njësinë

territoriale të përcaktuar me ligjin e atij shteti ose, nëse nuk ka rregulla të tilla, për njësinë territoriale me të cilën personi është i lidhur më ngushtë.

2. Me qëllim identifikimin e ligjit të zbatueshëm sipas Protokollit, në lidhje me një shtet, brenda të cilit ka dy ose më shumë njësi territoriale me sistemet e veta ligjore apo me grupe të ndryshme rregullash ligjore, në lidhje me çështjet e rregulluara nga ky Protokoll, zbatohen rregullat e mëposhtme:

a) nëse në këtë shtet ka rregulla në fuqi që identifikojnë se ligji i cilës njësi territoriale është i zbatueshëm, zbatohet ligji i asaj njësie;

b) nëse nuk ka rregulla të tilla, zbatohet ligji i njësisë territoriale përkatëse, siç parashikohet në paragrafin 1.

3. Ky nen nuk zbatohet për një organizatë rajonale të integritit ekonomik.

Neni 17

Sisteme ligjore të paunifikuara – konflikte ndërpersonale

Me qëllim identifikimin e ligjit të zbatueshëm sipas Protokollit, në lidhje me një shtet brenda të cilit ka dy ose më shumë njësi territoriale me sistemet e veta ligjore apo me grupe të ndryshme rregullash ligjore të zbatueshme për kategori të ndryshme personash, në lidhje me çështjet e rregulluara nga ky Protokoll, çdo referim për ligjin e këtij shteti interpretohet si referim për sistemin ligjor të përcaktuar nga rregullat në fuqi në atë shtet.

Neni 18

Bashkërendimi me konventat e mëparshme të Hagës për detyrimin ushqimor

Ky Protokoll zëvendëson, në marrëdhëniet midis shteteve që janë palë në të, Konventën e Hagës së 2 tetorit 1973, mbi ligjin e zbatueshëm për detyrimet ushqimore dhe Konventën e Hagës së 24 tetorit 1956, mbi ligjin e zbatueshëm për detyrimet ushqimore ndaj fëmijëve.

Neni 19

Bashkërendimi me instrumente të tjera

1. Ky Protokoll nuk cenon ndonjë instrument tjetër ndërkombëtar që përmban dispozita për çështje që rregullohen nga ky Protokoll, në të cilin shtetet kontraktuese janë ose bëhen palë, vetëm nëse

deklarohet ndryshe nga shtetet palë të këtij instrumenti.

2. Pika 1 zbatohet edhe për ligjet uniforme në bazë të lidhjeve të veçanta rajonale apo të ndonjë natyre tjetër ndërmjet shteteve në fjalë.

Neni 20

Interpretimi uniform

Në interpretimin e këtij Protokollit, i kushtohet vëmendje natyrës së tij ndërkombëtare dhe nevojës për të nxitur zbatimin e tij uniform.

Neni 21

Shqyrtimi i funksionimit praktik të Protokollit

1. Sekretari i Përgjithshëm i Konferencës së Hagës mbi të Drejtën Ndërkombëtare Private mbledh një Komision të Posaçëm, nëse e nevojshme, për të shqyrtuar funksionimin praktik të Protokollit.

2. Për qëllim të këtij shqyrtimi, shtetet kontraktuese bashkëpunojnë me Zyrën e Përherëshme të Konferencës së Hagës mbi të Drejtën Ndërkombëtare Private për mbledhjen e praktikës ligjore, në lidhje me zbatimin e Protokollit.

Neni 22

Dispozita kalimtare

Ky Protokoll nuk zbatohet për detyrimin ushqimor të pretenduar në një shtet kontraktues që lidhet me periudhën para hyrjes në fuqi të Protokollit në atë shtet.

Neni 23

Nënshkrimi, ratifikimi dhe aderimi

1. Ky Protokoll është i hapur për nënshkrim nga të gjitha shtetet.

2. Ky Protokoll i nënshtrohet ratifikimit, pranimit apo miratimit nga shtetet nënshkruese.

3. Ky Protokoll është i hapur për aderim nga të gjitha shtetet.

4. Instrumentet e ratifikimit, pranimit, miratimit apo aderimit depozitohen në Ministrinë e Punëve të Jashtme të Mbretërisë së Holandës, depozitari i Protokollit.

Neni 24

Organizatat rajonale të integritit ekonomik

1. Një organizatë rajonale e integritit ekonomik e themeluar vetëm nga shtete sovranë dhe që ka kompetencë për disa ose të gjitha çështjet e rregulluara nga Protokoll, gjithashtu, mund të nënshkruajë, pranojë, miratojë ose aderojë në Protokoll. Në këtë rast, organizata rajonale e integritit ekonomik ka të drejtat dhe detyrimet e një shteti kontraktues, në atë masë që organizata ka kompetencë për çështjet e rregulluara në Protokoll.

2. Në kohën e nënshkrimit, pranimi, miratimi apo aderimi, organizata rajonale e integritit ekonomik njofton depozitarin, me shkrim, për çështjet e rregulluara nga Protokoll, në lidhje me kompetencën që i është transferuar organizatës nga shtetet anëtare. Organizata njofton me shkrim menjëherë depozitarin për ndonjë ndryshim të kompetencës së saj, siç përcaktohet në njoftimin më të fundit që organizata kryen, sipas këtij paragrafi.

3. Në kohën e nënshkrimit, pranimi, miratimi apo aderimi, një organizatë rajonale e integritit ekonomik, në përputhje me nenin 28, mund të deklarojë se ushtron kompetencën e saj për të gjitha çështjet e rregulluara nga Protokoll dhe shtetet anëtare, të cilat i kanë transferuar organizatës rajonale të integritit ekonomik kompetencën për çështjen në fjalë, janë të detyruara nga Protokoll nëpërmjet nënshkrimit, pranimi, miratimi apo aderimi të organizatës.

4. Për qëllime të hyrjes në fuqi të Protokollit, çdo instrument i depozituar tek organizata rajonale e integritit ekonomik nuk do të merret parasysh, nëse organizata rajonale e integritit ekonomik nuk bën një deklaratë sipas paragrafit 3.

5. Çdo referim për një “Shtet kontraktues” apo “Shtet” në Protokoll zbatohet, sipas rastit, edhe për organizatën rajonale të integritit ekonomik në të cilën është palë. Në rastin kur bëhet një deklaratë nga organizata e integritit ekonomik rajonal sipas paragrafit 3, çdo referim për “Shtetin kontraktues” apo “Shtetin” në Protokoll zbatohet, sipas rastit, njëjloj për shtetet anëtare të organizatës.

Neni 25

Hyrja në fuqi

1. Ky Protokoll hyn në fuqi ditën e parë të muajit pas përfundimit të një periudhe prej tre muajsh pas

depozitimit të instrumentit të dytë të ratifikimit, pranimi ose miratimi të referuar në nenin 23.

2. Pas kësaj, Protokoll hyn në fuqi:

a) për çdo shtet apo çdo organizatë rajonale të integritit ekonomik të referuar në nenin 24, që më pas e ratifikon, pranon ose miraton Protokollin apo aderon në të, në ditën e parë të muajit pas përfundimit të një periudhe prej tre muajsh pas depozitimit të instrumentit të tij të ratifikimit, pranimi, miratimi ose aderimi;

b) për njësinë territoriale në të cilin Protokoll ka shtrirë veprimin, në përputhje me nenin 26, në ditën e parë të muajit pas përfundimit të një periudhe prej tre muajsh pas njoftimit të deklaratës së referuar në atë nen.

Neni 26

Deklaratat në lidhje me sisteme ligjore të paunifikuara

1. Një shtet që ka dy ose më shumë njësi territoriale në të cilat zbatohen sisteme të ndryshme ligjore në çështjet e trajtuara në këtë Protokoll, në kohën e nënshkrimit, ratifikimit, pranimi, miratimi ose aderimi deklaron, në përputhje me nenin 28, se ky Protokoll shtrin veprimin në të gjitha njësitë e tij territoriale apo vetëm në një ose më shumë prej tyre dhe mund të ndryshojë deklaratën e tij, duke paraqitur një deklaratë tjetër në çdo kohë.

2. Një deklaratë e tillë i njoftohet depozitarit dhe shprehin shprehimisht njësinë territoriale në të cilën zbatohet Protokoll.

3. Nëse një shtet nuk deklaron në përputhje me këtë nen, Protokoll do të shtrijë veprimin e tij në të gjitha njësitë territoriale të atij shteti.

4. Ky nen nuk zbatohet për një organizatë rajonale të integritit ekonomik.

Neni 27

Rezervat

Në këtë Protokoll nuk mund të bëhet asnjë rezervë.

Neni 28

Deklaratat

1. Deklaratat e referuara në nenet 24 (3) dhe 26 (1) mund të bëhen me nënshkrimin, ratifikimin, pranimin, miratimin apo aderimin ose në çdo kohë pas kësaj dhe mund të modifikohen ose tërhiqen në çdo kohë.

2. Deklaratat, modifikimet dhe tërheqjet i njoftohen depozitarit.

3. Një deklaratë e bërë në kohën e nënshkrimit, ratifikimit, pranimit, miratimit ose aderimit hyn në fuqi në të njëjtën kohë me hyrjen në fuqi të këtij Protokollit për shtetin përkatës.

4. Një deklaratë e bërë më vonë, si edhe çdo modifikim ose tërheqje e një deklarate, hyn në fuqi ditën e parë të muajit pas përfundimit të një periudhe prej tre muajsh, pas datës kur njoftimi merret nga depozitari.

Neni 29 Denoncimi

1. Një shtet kontraktues në këtë Protokoll mund ta denoncojë atë me një njoftim me shkrim drejtuar depozitarit. Denoncimi mund të kufizohet në njësi të caktuara territoriale të një shteti me sistem ligjor të paunifikuar për të cilin zbatohet Protokollit.

2. Denoncimi hyn në fuqi ditën e parë të muajit pas përfundimit të periudhës prej 12 muajsh, pas datës kur njoftimi merret nga depozitari. Nëse njoftimi përcakton një periudhë më të gjatë kohore për hyrjen në fuqi të denoncimit, ai hyn në fuqi pas përfundimit të kësaj periudhe, pas datës kur njoftimi është marrë nga depozitari.

Neni 30 Njoftimi

Depozitari njofton shtetet anëtare të Konferencës së Hagës mbi të drejtën ndërkombëtare private, edhe shtetet e tjera, si edhe organizatat rajonale të integritit ekonomik që kanë nënshkruar, ratifikuar, pranuar, miratuar apo aderuar, në përputhje me nenin 23, për sa më poshtë:

a) nënshkrimet dhe ratifikimet, pranimet, miratimet dhe aderimet e referuara në nenin 23 dhe 24;

b) datën kur ky Protokoll hyn në fuqi, në përputhje me nenin 25;

c) deklaratat e referuara në nenin 24 (3) dhe 26 (1);

d) denoncimet e referuara në nenin 29.

Në dëshmi të kësaj, nënshkruesit e autorizuar sipas rregullave, kanë nënshkruar këtë Protokoll.

Bërë në Hagë, në datën 23 nëntor 2007, në gjuhët angleze dhe franceze, ku të dyja tekstet janë njëjloj të

barasvlershme, në një kopje të vetme që depozitohet në arkivat e qeverisë së Holandës dhe nga të cilat një kopje e vërtetuar i dërgohet, nëpërmjet rrugëve diplomatike, secilit prej shteteve anëtare të Konferencës së Hagës mbi të Drejtën Ndërkombëtare Private, në datën e sesionit të njëzetë e një të saj dhe secilit prej shteteve të tjera që kanë marrë pjesë në atë sesion.

DEKRET Nr. 180, datë 20.5.2024 PËR SHPALLJE LIGJI

Në mbështetje të nenit 84, pika 1, dhe nenit 93 të Kushtetutës,

DEKRETOJ:

Shpalljen e ligjit nr. 43/2024, “Për ratifikimin e protokollit për ligjin e zbatueshëm për detyrimet ushqimore”.

PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË
Bajram Begaj

LIGJ Nr. 48/2024

PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES NDËRMJET REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË DHE ORGANIZATËS NDËRKOMBËTARE TË POLICISË KRIMINALE - INTERPOL MBI PRIVILEGJET DHE IMUNITETET PËR KONFERENCËN E 51-të RAJONALE EVROPIANE, QË DO TË MBAHET NË SHQIPËRI NË VITIN 2024

Në mbështetje të neneve 78, 83 dhe 121, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Ratifikohet marrëveshja ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Organizatës Ndërkombëtare të

Policisë Kriminale - INTERPOL mbi privilegjet dhe imunitetet për Konferencën e 51-të Rajonale Evropiane, që do të mbahet në Shqipëri në vitin 2024, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij ligji dhe është pjesë përbërëse e tij.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miraturar në datën 16.5.2024.

Shpallur me dekretin nr. 178, datë 20.5.2024, të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Bajram Begaj

MARRËVESHJE

NDËRMJET REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË
DHE ORGANIZATËS NDËRKOMBËTARE
TË POLICISË KRIMINALE -INTERPOL
MBI PRIVILEGJET DHE IMUNITETET PËR
KONFERENCËN E 51-TË RAJONALE
EVROPIANE QË DO TË MBAHET NË
SHQIPËRI NË VITIN 2024

Republika e Shqipërisë (në vijim referuar si “Vendi Pritës”), dhe

Organizata Ndërkombëtare e Policisë Kriminale - INTERPOL (në vijim “ICPO-INTERPOL” ose “Organizata”),

Në pritje të Konferencës së 51-të Rajonale Evropiane që do të mbahet në Shqipëri në vitin 2024,

Duke marrë në konsideratë se ICPO-INTERPOL është një organizatë ndërkombëtare e qeverisur nga e drejta ndërkombëtare publike, synimet e së cilës, sipas kushteve të Kushtetutës së saj, janë të sigurojë dhe promovojë ndihmën më të gjerë të mundshme të ndërsjellë ndërmjet të gjitha autoriteteve të policisë kriminale brenda kufijve të ligjeve ekzistuese në vende të ndryshme dhe në frymën e Deklaratës Universale të të Drejtave të Njeriut dhe për të krijuar dhe zhvilluar të gjitha institucionet që mund të kontribuojnë në mënyrë efektive në parandalimin dhe goditjen e krimeve të zakonshme (shkeljeve të zakonshme të ligjit),

Duke marrë në konsideratë se sipas kushteve të nenit 3 të Kushtetutës së ICPO-INTERPOL, është rreptësisht e ndaluar për Organizatën që të

ndërmarrë ndonjë ndërhyrje ose veprimtari të karakterit politik, ushtarak, fetar ose racial,

Duke marrë në konsideratë se sipas kushteve të nenit 31 të Kushtetutës së ICPO-INTERPOL, Organizata ka nevojë për bashkëpunimin e vazhdueshëm dhe aktiv të anëtarëve të saj, të cilët duhet të bëjnë gjithçka brenda fuqisë së tyre, që është në përputhje me legjislacionet e vendeve të tyre për të marrë pjesë aktivisht në veprimtaritë e saj,

Duke marrë në konsideratë gjithashtu se sipas kushteve të nenit 30 të Kushtetutës së ICPO-INTERPOL, të gjithë anëtarët e Organizatës do të bëjnë përpjekje maksimale për të ndihmuar Sekretarin e Përgjithshëm dhe stafin në kryerjen e funksioneve të tyre,

Të bindur se në mënyrë që bashkëpunimi ndërkombëtar policor të realizohet me sukses, kërkohen garanci të qëndrueshme,

Duke marrë në konsideratë se sipas zakoneve ndërkombëtare, garancitë u sigurohen organizatave ndërkombëtare të rregulluara nga e drejta ndërkombëtare publike,

Duke marrë në konsideratë se në territorin e secilit prej vendeve të saj anëtare, Organizata duhet të gëzojë garancitë që kërkon për të kryer misionin e saj në dobi të të gjitha atyre vendeve,

Duke marrë në konsideratë gjithashtu se përfaqësuesit e vendeve anëtare dhe personeli i Sekretariatit të Përgjithshëm të Organizatës duhet të gëzojnë privilegjet dhe imunitetet që u nevojiten për të kryer funksionet e tyre në emër të Organizatës, me pavarësi të plotë,

Të bindur se dhënia e këtyre privilegjeve dhe imuniteteve do të kontribuojë në forcimin dhe zhvillimin e bashkëpunimit ndërkombëtar policor,

Duke pasur parasysh nenin 5.1 të termave të referencës për konferencat rajonale, i cili parashikon se mbledhjet e konferencave rajonale dhe të çdo organi ndihmës do t’u nënshtrohen, *mutatis mutandis*, të njëjtave rregulla si seancat plenare të Asamblesë së Përgjithshme,

Duke pasur parasysh nenin 17 të rregullave të procedurës të Asamblesë së Përgjithshme mbi “Detyrimet që u takojnë vendeve mikpritëse të seancave të Asamblesë së Përgjithshme” dhe nenin 4(5) të rregullores në lidhje me organizimin e sesioneve të Asamblesë së Përgjithshme, i cili parashikon që Vendi Pritës duhet të plotësojë dhe ekzekutojë një marrëveshje ligjërishit të detyrueshme për privilegjet dhe imunitetet për sesionin e

Asamblesë së Përgjithshme dhe mbledhjet e Komitetit Ekzekutiv,

Duke pasur parasysh ligjin nr. 8427, datë 14.12.1998, “Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Organizatën Ndërkombëtare të Policisë Kriminale INTERPOL”.

Kanë rënë dakord për sa vijon:

Neni 1

Qëllimi i Marrëveshjes

Për t’i mundësuar ICPO-INTERPOL-it të kryejë misionet e përcaktuara në Kushtetutën e tij dhe në veçanti për të lehtësuar bashkëpunimin ndërkombëtar policor dhe funksionimin e organeve të listuara në nenin 5 të saj, imunitetet dhe privilegjet e përcaktuara në këtë Marrëveshje do të sigurohen në territorin e Vendit Pritës, për kohën e nevojshme për organizimin, mbajtjen dhe plotësimin e Konferencës së 51-të Rajonale Evropiane që do të mbahet në datat 11–13 qershor 2024, në Tiranë, Shqipëri.

Neni 2

Hyrja në territorin e Vendit Pritës

1. Autoritetet kompetente qeveritare të Vendit Pritës do të lejojnë të hyjnë dhe dalin nga territori i tyre për Konferencën e 51-të Rajonale Evropiane:

a) përfaqësuesit e vendeve anëtare që marrin pjesë në Konferencën e 51-të Rajonale Evropiane dhe delegacionet e tyre;

b) anëtarët e Komitetit Ekzekutiv të ICPO-INTERPOL-it dhe delegacionet e tyre;

c) anëtarët e stafit të Sekretariatit të Përgjithshëm të ICPO-INTERPOL-it;

d) anëtarët e Komisionit për Kontrollin e Dosjeve të INTERPOL-it dhe personat që kryejnë detyra zyrtare në emër të tij;

e) përkthyesit dhe mbajtësit e procesverbaleve të takimit, të kontraktuar nga Sekretariati i Përgjithshëm i ICPO-INTERPOL;

f) Këshilltarët e Organizatës,

g) vëzhguesit, ekspertët dhe personat e tjerë të Organizatës që janë ftuar të marrin pjesë në Konferencën e 51-të Rajonale Evropiane; dhe

h) shoqëruesit anëtarë familjeje dhe personeli shoqërues i lartpërmendur.

2. Çdo vizë elektronike për personat pjesëmarrës në Konferencën e 51-të Rajonale Evropiane do të

lëshohet pa pagesë dhe sa më shpejt të jetë e mundur.

Neni 2 bis

Garancitë shtesë lidhur me masat e shëndetit publik dhe sigurisë

1. Autoritetet kompetente qeveritare të Vendit Pritës do të garantojnë të drejtat e pjesëmarrësve sipas nenit 2 të kësaj Marrëveshjeje, pavarësisht nga çdo ligj kombëtar ose masa të tjera paraprake që lidhen me shëndetin dhe sigurinë publike, duke përfshirë, por pa u kufizuar te çdo kufizim bazuar në:

a) vendin e nisjes apo tranzitit të udhëtarit; ose

b) vendet e vizituara më parë nga udhëtari.

2. Të gjithë pjesëmarrësit e listuar në nenin 2 më sipër do të përjashtohen nga çdo masë shtesë e shëndetit publik sipas ligjeve të mësipërme kombëtare ose që mund të zbatohen nga autoritetet kompetente qeveritare të vendit pritës për të adresuar çdo shqetësim lidhur me shëndetin publik dhe sigurinë.

3. Vendi Pritës dhe Sekretariati i Përgjithshëm i ICPO-Interpol-it duhet të mbajnë konsultime dhe të përcaktojnë së bashku zbatimin e ligjeve të mësipërme kombëtare dhe çdo masë tjetër që mund të jetë e nevojshme për të mbrojtur shëndetin dhe sigurinë e pjesëmarrësve dhe të publikut të gjerë, duke marrë në konsideratë të drejtat e pjesëmarrësve dhe nevojën për funksionimin e Konferencës Rajonale pa probleme dhe me efikasitet.

Neni 3

Privilegjet dhe imunitetet e Organizatës

1. Me rastin e Konferencës së 51-të Rajonale Evropiane, autoritetet kompetente qeveritare në Vendlin Pritës do t’i japin ICPO-INTERPOL-it të njëjtat privilegje dhe imunitete që zakonisht u jepen organizatave ndërkombëtare.

2. ICPO-INTERPOL gëzon imunitet nga procesi ligjor dhe nga ekzekutimi i procesit ligjor në çështje civile, administrative dhe penale.

3. Me vendim të Sekretarit të Përgjithshëm dhe me kërkesë të arsyetuar të autoriteteve kompetente në Vendlin Pritës, mund të heqë dorë shprehimisht nga imuniteti i tij nga procesi ligjor.

Neni 4

Paprekshmëria e arkivave dhe korrespondencës së Organizatës

1. Të gjitha dokumentet që i përkasin ICPO-INTERPOL-it ose të mbajtura prej saj në çfarëdo forme dhe, ndër të tjera, arkivat dhe llogaritë e tij, do të jenë të paprekshme kudo që ndodhen.

2. Garantohet paprekshmëria e korrespondencës zyrtare të ICPO-INTERPOL-it. Komunikimet e tij zyrtare nuk i nënshtrohen censurës dhe mund të përdorin kode.

Neni 5

Këmbimi valutor

ICPO-INTERPOL, pa iu nënshtroar ndonjë kontrolli financiar, rregullore ose moratoriumi, mund:

a) të marrë dhe të mbajë fonde dhe valutë të huaj të të gjitha llojeve dhe të operojë llogari në të gjitha monedhat në territorin e Vendit Pritës;

b) të transferojë lirisht fondet dhe këmbimin valutor brenda territorit të Vendit Pritës dhe nga selia e tij ose një nga zyrat e tij nënrajonale në Vendin Pritës dhe anasjellas.

Neni 6

Përrjashtimi nga detyrimet doganore dhe taksat e tjera

Materiali administrativ, teknik dhe shkencor i siguruar nga ICPO-INTERPOL për Konferencën e 51-të Rajonale Evropiane, si edhe botime të ICPO-INTERPOL-it dhe dokumente të tjera zyrtare të kërkuara për punën e saj, dhe dhuratat e zakonshme të paraqitura nga ose te Sekretari i Përgjithshëm dhe zyrtarët e Organizatës dhe materialet promovuese me vlerë të vogël dhe sasi të kufizuar që u shiten pjesëmarrësve gjatë Konferencës së 51-të Rajonale Evropiane, do të përjashtohen nga pagesa e detyrimeve të importit dhe të gjitha taksat e tjera. ICPO-INTERPOL merr përsipër të riekspertojë të gjitha materialet, botimet dhe dhuratat e tilla që mbeten të papërdorura ose të pashpërndara në fund të Konferencës së 51-të Rajonale Evropiane.

Neni 7

Privilegjet dhe imunitetet e pjesëmarrësve

Vendi Pritës duhet të marrë masat e duhura për të siguruar që të gjithë pjesëmarrësve të listuar në

nenin 2 më sipër, do t'u jepen privilegjet dhe imunitetet e mëposhtme në territorin e vendit pritës gjatë Konferencës së 51-të Rajonale Evropiane dhe gjatë udhëtimeve të tyre drejt dhe nga vendndodhja ku mbahet mbledhja ose seanca:

a) imuniteti nga arrestimi, ndalimi dhe sekuestrimi i bagazheve personale;

b) imuniteti nga procesi ligjor, edhe pas Konferencës së 51-të Rajonale Evropiane, për aktet e kryera në ushtrimin e funksioneve të tyre;

c) paprekshmëria e të gjitha shkresave dhe dokumenteve zyrtare;

d) të njëjtat lehtësira në lidhje me këmbimin valutor që u jepen agjentëve diplomatikë.

Neni 8

Privilegjet diplomatike

Përveç privilegjeve dhe imuniteteve të dhëna nga neni 7 më sipër, Sekretarit të Përgjithshëm, anëtarëve të Komitetit Ekzekutiv dhe anëtarëve të familjes që i shoqërojnë, do t'i akordohen privilegjet, imunitetet, dhe lehtësirat, siç: janë garantuar, në përputhje me të drejtën ndërkombëtare, për agjentët diplomatikë.

Neni 9

Përdorimi i imuniteteve

Privilegjet dhe imunitetet e parashikuara në nenet 7 dhe 8 të kësaj Marrëveshjeje u jepen palëve të interesuara jo për përfitimin e tyre personal, por në interes të funksionimit normal të institucioneve të ICPO-INTERPOL-it. ICPO-INTERPOL, në përputhje me rregulloret dhe rregullat e saj, mund dhe duhet të heqë dorë nga këto imunitete sa herë që këto të fundit do të pengonin rrjedhën e drejtësisë dhe kur imuniteti mund të hiqet pa cenuar interesat e Organizatës. Në mënyrë të ngjashme, vendet anëtare mund dhe duhet të heqin imunitetet e përfaqësuesve të tyre përkatës sa herë që këta të fundit do të pengonin rrjedhën e drejtësisë dhe kur imuniteti mund të hiqet pa cenuar interesat e Organizatës.

Neni 10

Përgjegjësia

1. Vendi Pritës do të marrë masat e duhura për të siguruar mbulim sigurimi për çdo dëm të shkaktuar

personave të përfshirë ose që marrin pjesë në punimet e Konferencës së 51-të Rajonale Evropiane, si dhe çdo dëmtim të shkaktuar pa dashje në ambientet ose automjetet nga pjesëmarrësit në Konferencën e 51-të Rajonale Evropiane.

2. Vendi Pritës do të kompensojë Organizatën, personelin e saj dhe delegatët për veprime, ankesa ose pretendime të tilla dhe për këtë arsye do ta lirojë atë nga çdo përgjegjësi.

Neni 11

Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

Çdo mosmarrëveshje që lind nga interpretimi ose zbatimi i kësaj Marrëveshjeje do të zgjidhet ndërmjet palëve me negociim ose me ndonjë metodë tjetër të rënë dakord reciprokisht.

Neni 12

Hyrja në fuqi

Autoritetet kompetente në Vending Pritës do të njoftojnë Organizatën kur kërkesat e brendshme të Vending Pritës për hyrjen në fuqi të kësaj Marrëveshjeje, të jenë përmbushur. Kjo Marrëveshje do të hyjë në fuqi në datën e marrjes nga ICPO-INTERPOL të këtij njoftimi dhe do të mbetet në fuqi për një periudhë prej një jave pas

përfundimit të konferencës, duke u kuptuar se privilegjet dhe imunitetet e dhëna sipas kësaj Marrëveshjeje për qëllimin e Konferencës së 51-të Rajonale Evropiane do të vazhdojnë të zbatohen pas përfundimit të kësaj Marrëveshjeje, në lidhje me të gjitha çështjet që ndodhin gjatë kohës së nevojshme për organizimin, mbajtjen dhe përfundimin e Konferencës së 51-të Rajonale Evropiane ose çdo çështje tjetër që lidhet me të.

Në dëshmi të kësaj, të nënshkruarit, të autorizuar sipas rregullave për këtë qëllim, kanë lidhur këtë Marrëveshje.

Bërë në datën dhe vendin e përcaktuar më poshtë, në dy origjinale në gjuhën angleze, të dyja njëlloj autentike.

PËR REPUBLIKËN E
SHQIPËRISE

Emri: Taulant Balla

Pozicioni: Ministër i
Brendshëm

Data: 24 prill 2024

Vendi: Tirana

PËR ORGANIZATËN
NDËRKOMBËTARE TË
POLICISË KRIMINALE-

INTERPOL

Emri: (nënshkrimi)

Pozicioni: Sekretari i
Përgjithshëm

Data: 26.4.2024

Vendi: Lion/ Francë

**AGREEMENT
BETWEEN
THE REPUBLIC OF ALBANIA
AND
THE INTERNATIONAL CRIMINAL POLICE ORGANIZATION-INTERPOL
ON
PRIVILEGES AND IMMUNITIES
FOR
THE 51ST EUROPEAN REGIONAL CONFERENCE
TO BE HELD IN ALBANIA IN 2024**

The Republic of Albania (hereinafter referred to as the “Host Country”), and

The International Criminal Police Organization – INTERPOL (hereinafter referred to as “ICPO-INTERPOL” or the “Organization”).

In anticipation of the 51st European Regional Conference, which will be held in Albania in 2024,

Considering that the ICPO-INTERPOL is an international organization governed by public international law whose aims, under the terms of its Constitution, are to ensure and promote the widest possible mutual assistance between all criminal police authorities within the limits of the laws existing in the different countries and in the spirit of the Universal Declaration of Human Rights, and to establish and develop all institutions likely to contribute effectively to the prevention and suppression of ordinary law crimes,

Considering that, under the terms of Article 3 of ICPO-INTERPOL’s Constitution, it is strictly forbidden for the Organization to undertake any intervention or activities of a political, military, religious or racial character,

Considering that, under the terms of Article 31 of ICPO-INTERPOL’s Constitution, the Organization needs the constant and active cooperation of its Members, who should do all within their power which is compatible with the legislations of their countries to participate diligently in its activities,

Considering also that, under the terms of Article 30 of ICPO-INTERPOL’s Constitution, all Members of the Organization shall do their best to assist the Secretary General and the staff in the discharge of their functions,

Convinced that for international police cooperation to be carried out successfully, solid guarantees are required,

Considering that under international custom, guarantees are provided for international organizations governed by public international law,

Considering that on the territory of each of its member countries, the Organization must enjoy the guarantees it requires to carry out its mission for the benefit of all those countries,

Considering also that the representatives of the member countries and the staff of the Organization’s General Secretariat must enjoy the privileges and immunities they require to discharge their functions on behalf of the Organization with complete independence,

Convinced that granting such privileges and immunities will contribute to strengthening and developing international police cooperation,

Bearing in mind Article 5.1 of the *Terms of Reference for the Regional Conferences* which provides that the meetings of regional conferences and any subsidiary organs shall be subject, mutatis mutandis to the same rules as the plenary sessions of the General Assembly,

Bearing in mind Article 17 of the *Rules of Procedure of the General Assembly* on the “Obligations incumbent upon countries hosting General Assembly sessions” and Article 4(5) of the *Rules concerning the organization of General Assembly sessions* which provides that the host country shall complete and execute a legally binding agreement on privileges and immunities for the General Assembly session and the Executive Committee meetings,

Considering the law no. 8427, dated 14.12.1998 "On the accession of the Republic of Albania to the International Criminal Police Organization INTERPOL",

Have agreed the following:

Article 1

Purpose of the Agreement

To enable the ICPO-INTERPOL to discharge the missions defined in its Constitution, and in particular to facilitate international police cooperation and the operation of the bodies listed in Article 5 thereof, the immunities and privileges defined in the present Agreement shall be granted to it on the territory of the Host Country, for the time required to organize, hold and complete the 51st European Regional Conference to be held from 11 to 13 June 2024, in Tirana, Albania.

Article 2

Entry into the Host Country territory

1. The competent government authorities of the Host Country shall allow to enter and leave their territory for the duration of the 51st European Regional Conference:
 - a) representatives of Member Countries attending the 51st European Regional Conference and their delegations;
 - b) members of the Executive Committee of the ICPO-INTERPOL and their delegations;
 - c) members of the ICPO-INTERPOL General Secretariat staff;
 - d) members of the Commission for the Control of INTERPOL's Files and the persons carrying out official duties on its behalf;
 - e) interpreters and minute writers hired by the ICPO-INTERPOL General Secretariat;
 - f) the Organization's Advisers;
 - g) observers, experts and other persons who have been invited to attend the 51st European Regional Conference; and
 - h) accompanying family members and accompanying staff of the foregoing.
2. Any electronic visa for persons participating in the 51st European Regional Conference will be issued free of charge and as swiftly as possible.

Article 2 bis

Additional guarantees related to public health and safety measures

1. The competent government authorities of the Host Country shall guarantee the participants' rights under Article 2 of the present Agreement, notwithstanding any national law or other precautionary measures related to public health and safety, including but not limited to, any restrictions based on the:
 - a) traveller's country of departure or transit; or
 - b) countries previously visited by the traveller.
2. All participants listed in Article 2 above shall be exempted from any form of quarantine measures under national law or that may otherwise be implemented by the competent government authorities of the Host Country to address any public health and safety concerns.
3. The Host Country and the General Secretariat of the ICPO-INTERPOL shall hold consultations and determine jointly any other measures that may be necessary to safeguard the health and safety of the participants and the general public taking into account the rights of the participants and the need for the Regional Conference to function smoothly and efficiently.

Article 3

Privileges and immunities of the Organization

1. On the occasion of the 51st European Regional Conference, the competent government authorities in the Host Country shall grant to ICPO-INTERPOL the same privileges and immunities normally granted to international organizations.
2. The ICPO-INTERPOL shall enjoy immunity from legal process and from execution of legal process in civil, administrative and criminal matters.
3. On the decision of the Secretary General and at the motivated request of the competent authorities in the Host Country, it may expressly waive its immunity from legal process.

Article 4

Inviolability of archives and correspondence of the Organization

1. All documents belonging to the ICPO-INTERPOL or held by it in whatever form and, inter alia, its archives and accounts, shall be inviolable wherever they are located.
2. The inviolability of the ICPO-INTERPOL's official correspondence shall be guaranteed. Its official communications shall not be subject to censorship and it may make use of codes.

Article 5

Foreign exchange

The ICPO-INTERPOL may, without being subject to any financial controls, regulations or moratoria:

- a) receive and hold funds and foreign exchange of all kinds, and operate accounts in all currencies on the territory of the Host Country;
- b) freely transfer its funds and foreign exchange within the territory of the Host Country, and from its Headquarters or one of its Sub-Regional Bureaus to the Host Country and vice versa.

Article 6

Exemption from customs duties and other taxes

Administrative, technical and scientific material provided by the ICPO-INTERPOL for the 51st European Regional Conference, as well as publications of the ICPO-INTERPOL and other official documents required for its work, and the usual gifts presented by or to the Secretary General and officials of the Organization, as well as promotional material of small value and limited quantity sold to participants during the 51st European Regional Conference shall be exempt from payment of import duties and all other taxes. The ICPO-INTERPOL undertakes to re-export all such material, publications and gifts that remain unused or undistributed at the end of the 51st European Regional Conference.

Article 7

Privileges and immunities of participants

The Host Country shall take appropriate measures to ensure that all participants listed in Article 2 above shall be granted the following privileges and immunities on the territory of the Host Country during the 51st European Regional Conference and during their journeys to and from the location where the meeting or session is being held:

- a) immunity from arrest, detention and seizure of personal baggage;
- b) immunity from legal process, even after the 51st European Regional Conference, for acts performed in the exercise of their functions;
- c) inviolability of all official papers and documents;
- d) the same facilities with regard to foreign exchange as are granted to diplomatic agents.

Article 8

Diplomatic privileges

In addition to the privileges and immunities granted by Article 7 above, the Secretary General, the members of the Executive Committee and the family members accompanying them shall be accorded the privileges, immunities, and facilities as are granted, in accordance with international law, to diplomatic agents.

Article 9

Use of immunities

The privileges and immunities provided for in Articles 7 and 8 of the present Agreement are granted to those concerned not for their personal benefit but in the interest of the smooth functioning of the institutions of the ICPO-INTERPOL. The ICPO-INTERPOL, in accordance with its regulations and rules, may and should waive such immunities whenever the latter would impede the course of justice and when the immunity can be waived without prejudice to the interests of the Organization. Likewise, Member Countries may and should waive the immunities of their respective representatives whenever the latter would impede the course of justice and when the immunity can be waived without prejudice to the interests of the Organization.

Article 10

Responsibility

-
1. The Host Country shall take appropriate measures to provide insurance cover for any damage caused to persons involved or participating in the work of the Regional Conference, as well as any damage caused unintentionally to premises or vehicles by participants at the 51st European Regional Conference.
 2. The Host Country shall compensate the Organization, its personnel and the delegates for such actions, complaints or claims, and release it from any responsibility therefore.

Article 11

Settlement of disputes

Any dispute arising out of the interpretation or application of the present Agreement shall be settled between the parties by negotiations or by any other mutually agreed method.

Article 12 Entry into force

The competent authorities in the Host Country shall notify the Organization when the Host Country's internal requirements for the entry into force of this Agreement have been complied with. The present Agreement shall enter into force on the date of reception by the ICPO-INTERPOL of this notification, and shall remain in force for a period of one week after the conference, it being understood that the privileges and immunities granted under the present Agreement for the purpose of the 51st European Regional Conference shall continue to apply after the termination of the present Agreement, with respect to all matters occurring during the time required to organize, hold and complete the 51st European Regional Conference or any other matter related thereto.

In witness thereof the undersigned, duly authorized to that effect, have concluded the present Agreement.

Done on the date and place indicated below, in two originals, in the English language, both equally authentic.

FOR THE REPUBLIC OF ALBANIA

FOR THE INTERNATIONAL CRIMINAL POLICE
ORGANIZATION-INTERPOL

Name: Taulant Balla

Name: [Signature]

Title: Minister of Interior

Title: Secretary General

Date: 24 April 2024

Date: 26.04.2024

Place: Tirana

Place: Lyon / France

DEKRET
Nr. 178, datë 20.5.2024

PËR SHPALLJE LIGJI

Në mbështetje të nenit 84, pika 1 dhe nenit 93 të Kushtetutës,

DEKRETOJ:

Shpalljen e ligjit nr. 48/2024, “Për ratifikimin e marrëveshjes ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Organizatës Ndërkombëtare të Policisë Kriminale – INTERPOL, mbi privilegjet dhe imunitetet për Konferencën e 51-të Rajonale Evropiane, që do të mbahet në Shqipëri në vitin 2024”.

PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË
Bajram Begaj

VENDIM
Nr. 300, datë 17.5.2024

PËR NJË SHITESË FONDI NË
BUXHETIN E MINISTRISË SË
MBROJTJES, MIRATUAR PËR VITIN 2024,
NGA FONDI REZERVË I KËSHILLIT TË
MINISTRAVE, PËR MODERNIZIMIN E
FORCAVE TË ARMATOSURA TË
REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, të neneve 5 e 45, të ligjit nr. 9936, datë 26.6.2008, “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, dhe të nenit 14, të ligjit nr. 97/2023, “Për buxhetin e vitit 2024”, të ndryshuar, me propozimin e ministrit të Mbrojtjes, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Ministrisë së Mbrojtjes, në buxhetin e miratuar për vitin 2024, në artikullin 231, “Shpenzime kapitale”, në programin buxhetor “Forcat e luftimit”, i shtohet fondi prej 1 504 000 000 (një miliard e pesëqind e katër milionë) lekësh për modernizimin e Forcave të Armatosura.

2. Fondi sipas pikës 1, të këtij vendimi, prej 1 504 000 000 (një miliard e pesëqind e katër milionë)

lekësh, përballohet nga fondi rezervë i buxhetit të shtetit, i miratuar për vitin 2024.

3. Ngarkohen Ministria e Mbrojtjes dhe Ministria e Financave për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTËR
Edi Rama

URDHËR
Nr. 87, datë 16.5.2024

PËR PËRCAKTIMIN E KRITEREVE
DHE RREGULLAVE TË HOLLËSISHME
PËR HARTIMIN E LISTËS SË
ADMINISTRATORËVE TË PASURISË SË
SEKUESTRUAR

Në mbështetje të nenit 104, pika 2, të Kushtetutës; të pikës 4, të nenit 102 të Kushtetutës dhe nenit 9, pika 2, shkronja “ç”, të ligjit nr. 34/2019, “Për administrimin e pasurive të sekuestruara e të konfiskuara”, të ndryshuar,

URDHËROJ:

1. Kryeadministratori i Agjencisë së Administrimit të Pasurive të Sekuestruara dhe Konfiskuara harton listën e administratorëve të pasurisë së sekuestruar, duke u bazuar në kriteret dhe rregullat e përcaktuara në këtë urdhër.

2. Administrator i pasurisë së sekuestruar mund të caktohet shtetasi shqiptar që përmbush kushtet e mëposhtme:

- të ketë zotësi të plotë për të vepruar;
- të zotërojë gjuhën shqipe, të shkruar dhe të folur;
- të jetë në kushte shëndetësore që e lejojnë të kryejë detyrën;
- të mos jetë i dënuar me vendim të formës së prerë për kryerjen e një krimi apo për kryerjen e një kundërvajtjeje penale me dashje;
- të mos jetë larguar nga detyra ose të mos i jetë hequr licenca, autorizimi ose leja për ushtrimin e një profesioni për shkaqe disiplinore;
- të ketë të paktën 3 (tre) vite përvojë profesionale me kohë të plotë, pas përfundimit të studimeve, në fushën e administrimit të shoqërive tregtare, kontabilitetit, jurisprudencës dhe

administrimit të pasurive të paluajtshme ose, përjashtimisht, në fusha të tjera të posaçme që mund të jenë të nevojshme për shkak të nevojës për të administruar pasuri të caktuara. Për qëllime të kësaj pike, eksperiencia në fushën e administrimit të shoqërive tregtare përfshin punën në pozicionin e administratorit të një shoqërie tregtare, drejtor departamenti ose drejtorie i cili, nëpërmjet punës së tij, ka pasur mundësi të ndikojë në procesin vendimmarrës të shoqërisë, si dhe çdo eksperiencë punë në sektorin publik që ka kontrolluar ose mbikëqyrur veprimtarinë e shoqërive tregtare. Eksperiencia e punës në administrimin e pasurive të paluajtshme përfshin çdo pozicion pune në drejtoritë ose sektorët e shërbimeve mbështetëse të institucioneve publike që ka pasur përgjegjësi në administrimin e pasurive publike, si dhe çdo eksperiencë pune në sektorin privat që ka qenë përgjegjës për administrimin e pasurive të paluajtshme të shoqërisë përkatëse;

e) të ketë përfunduar ciklin e dytë të studimeve universitare dhe të ketë kualifikime profesionale, të nevojshme për administrimin e kujdesshëm të pasurive të sekuestruara;

ë) të mos ketë qenë ortak apo anëtar i një organi drejtues ose kontrollues apo administrator i një shoqërie, për të cilën janë hapur procedurat e falimentimit dhe/ose të një banke/dege të një banke të huaj të vendosur në likuidim në pesë vitet e fundit. Afati 5-vjeçar fillon nga data e vendimit të organit kompetent për hapjen e procedurave të falimentimit ose të likuidimit;

f) të mos ketë qenë në pesë vitet e fundit ortak apo anëtar i një organi drejtues ose kontrollues, administrator i një shoqërie, për të cilën janë vendosur procedurat e sekuestrimit ose të konfiskimit, në kuadër të një procedimi penal ose administrativ. Afati 5-vjeçar fillon nga data e njoftimit të aktit nga organi kompetent për vendosjen e procedurave të sekuestrimit ose konfiskimit;

g) të mos ketë pasur në pesë vitet e fundit pozicione drejtuese apo kontrolluese në një shoqëri tregtare ose institucion financiar, të cilit i është hequr e drejta për të ushtruar një veprimtari të caktuar tregtare brenda apo jashtë vendit.

3. Përjashtimisht, kur lind nevoja për administrimin e një veprimtarie ekonomike ose pasurie të sekuestruar të veçantë, kryeadministratori krijon një komision të veçantë, i cili është përgjegjës

për të propozuar një fushë tjetër të posaçme, të ndryshme nga ato të përcaktuara në shkronjën “dh”, të pikës 2, të këtij urdhri.

4. Procedura e pranimi në listën e administratorëve të pasurive të sekuestruara realizohet në dy faza, në fazën paraprake të verifikimit të kriterëve specifike dhe në fazën e konkurrimit.

5. Shpallja e procedurës së pranimi kryhet nga kryeadministratori në faqen zyrtare të Agjencisë dhe të Ministrisë së Brendshme të tij, të paktën 30 (tridhjetë) ditë përpara datës së parashikuar për zhvillimin e konkurrimit.

6. Shpallja mbahet në faqet zyrtare për të gjithë kohën deri në emërimin përfundimtar.

7. Shpallja në faqet zyrtare përmban të paktën këto të dhëna:

a) numrin e kandidatëve fitues që do të pranohen në listën e administratorëve të pasurive të sekuestruara;

b) përshkrimin përgjithësues të pozicionit të punës;

c) kriteret e përgjithshme;

ç) kërkesat specifike të pranimi;

d) dokumentacionin që do të paraqitet, mënyrën dhe procedurën e paraqitjes së kandidaturave;

dh) mënyrën e shqyrtimit dhe shpalljen e rezultateve të seleksionimit paraprak;

e) datën për paraqitjen e aplikimit;

ë) datën e zhvillimit të konkurrimit;

f) datën për shpalljen e rezultateve pas verifikimit paraprak;

g) datën për shpalljen e rezultateve për vlerësimin përfundimtar;

gj) mënyrën e vlerësimit dhe njohuritë, aftësitë apo cilësitë që do të vlerësohen në konkurrim;

h) mënyrën e njoftimit/komunikimit me aplikantët.

8. Aplikimi për konkursin duhet të paraqitet brenda një periudhe të paktën 15-ditore nga momenti fillestar i shpalljes në faqet zyrtare.

9. Brenda 5 (pesë) ditëve nga përfundimi i afatit të përcaktuar në pikën 8 të këtij vendimi, AAPSK-ja bën verifikimin paraprak të dosjeve të aplikantëve nëse plotësojnë kriteret specifike, të përcaktuara në këtë urdhër. Në përfundim të këtij afati, AAPSK-ja shpall në ambientet e tij dhe në faqet zyrtare listën e kandidatëve që plotësojnë këto kriteret për t'iu nënshtruar konkursit, duke i renditur ata sipas rendit alfabetik.

10. Kandidatët që nuk kanë plotësuar kriteret specifike, njoftohen nga AAPSK-ja dhe kanë të drejtë të paraqiten pranë kësaj agjencie për t'u njohur me arsyet e moskualifikimit. Ata mund të ankohen në AAPSK, brenda 5 (pesë) ditëve nga shpallja e listës, sipas pikës 9 të këtij urdhri. AAPSK-ja duhet të kthejë përgjigje të arsyetuar brenda 2 (dy) ditëve pune.

11. Me përfundimin e shqyrtimit të ankesave, AAPSK-ja shpall listën e kandidatëve që do t'i nënshtrohen procedurës së konkurrimit.

12. Faza e konkurrimit konsiston në:

a) vlerësimin e jetëshkrimit (CV) të kandidatëve, që përfshin vlerësimin e arsimimit, eksperiencës dhe trajnimeve të lidhura me fushën, si dhe vlerësimet e arritjeve vjetore;

b) testimi me shkrim;

c) intervistën e strukturuar me gojë.

13. Testimi me shkrim dhe intervista me gojë synojnë vlerësimin e njohurive, të aftësive dhe cilësive të lidhura me fushën e kompetencës. Vlerësimi kryhet nga një Komision i Posaçëm i ngritur me urdhër të Kryeadministratorit.

14. Të paktën 2 (dy) ditë përpara zhvillimit të konkurrimit, Komisioni i Posaçëm përgatit pyetjet e testit me shkrim dhe me gojë, duke pasur në konsideratë fushat e njohurive dhe aftësive të përcaktuara në shpalljen për konkurrim.

15. Vlerësimi maksimal është 100 pikë. Vlerësimi i kandidatëve bëhet sipas një procedure që përfshin pikët maksimale për secilin nga fazat e mëposhtme:

a) vlerësimin e jetëshkrimit të kandidatëve, që përfshin në vlerësimin e arsimimit, eksperiencës dhe trajnimeve të lidhura me fushën, si dhe vlerësimet e arritjeve vjetore, 10 pikë;

b) testim me shkrim, 40 pikë;

c) intervistën e strukturuar me gojë, 50 pikë.

16. Komisioni i posaçëm merr vendim për vlerësimin përfundimtar të kandidatëve sipas numrit të pikëve.

17. Secili prej anëtarëve jep vlerësimin e tij individual për secilin kandidat. Vlerësimi për secilin kandidat llogaritet si mesatare e pikëve të vendosura nga secili prej anëtarëve.

18. Komisioni i posaçëm shpall listën e kandidatëve fitues të renditur me mbi 70 pikë dhe renditjen e tyre duke filluar nga ai me më shumë pikë.

19. Vendimi merret jo më vonë se 48 (dyzet e tetë) orë nga përfundimi i procedurës së

konkurrimit. Lista e fituesve shpallet në faqet zyrtare dhe në ambientet e AAPSK-së. Kandidatët që nuk janë shpallur fitues njoftohen nga AAPSK-ja dhe kanë të drejtë të paraqiten pranë këtij departamenti për t'u njohur me rezultatet e tyre.

20. Kandidatët me pikë të barabarta renditen sipas këtyre kriterëve:

a) në rast se njëri prej kandidatëve përfshihet në kategorinë e personave me aftësi të kufizuara, atëherë ai përzgjidhet i pari në raport me kandidatin tjetër;

b) në rast se kandidatët janë të gjinive të ndryshme atëherë renditja bëhet duke u renditur i pari kandidati që i përket gjinisë më pak të përfaqësuar në listën e administratorëve të pasurive të sekuestruara;

c) në rast se nuk mund të aplikohet asnjëra nga alternativat e mësipërme, atëherë renditja e kandidatëve me pikë të barabarta bëhet nëpërmjet shortit.

21. Pa cenuar të drejtën e ankimit gjyqësor, sipas legjislacionit në fuqi, kandidatët kanë të drejtë që të ankohen me shkrim pranë kryeadministratorit, brenda 5 (pesë) ditëve nga shpallja e rezultatit, sipas pikës 19 të këtij urdhri. Kryeadministratori krijon një komision tjetër të veçantë, me jo më pak se tre anëtar, i cili shqyrton ankesat dhe merr vendim, brenda 5 (pesë) ditëve dhe, kur është rasti, bën korrigjimin e listës së fituesve të shpallur sipas pikës 19 të këtij urdhri. Vendimi dhe, kur është rasti, lista e korrigjuar, shpallet menjëherë në faqet zyrtare dhe në ambientet e AAPSK-së.

22. Urdhri i ministrit të Brendshëm nr. 323, datë 2.10.2020, "Për përcaktimin e kriterëve dhe rregullave për hartimin e listës së administratorëve të pasurive të sekuestruara, pranë Agjencisë së Administrimit të Pasurive të Sekuestruara dhe të Konfiskuara", shfuqizohet.

23. Ngarkohet Agjencia e Administrimit të Pasurive të Sekuestruara dhe të Konfiskuara për zbatimin e këtij urdhri.

Ky urdhër hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

MINISTËR I BRENDSSHËM
Taulant Balla

URDHËR

Nr. 99, datë 14.5.2024

**PËR MIRATIMIN E RREGULLORES
PËR REGJISTRIMIN E FUSHAVE TË
FLUTURIMIT DHE TERRENEVE NË
REPUBLIKËN E SHQIPËRISË**

Në zbatim të nenit 102, pika 4, të Kushtetutës, nenit 59, të ligjit nr. 96/2020, “Kodi Ajror i Republikës së Shqipërisë”,

URDHËROJ:

1. Miratimin e rregullore “Për regjistrimin e fushave të fluturimit dhe terreneve në Republikën e Shqipërisë”, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij urdhri dhe është pjesë përbërëse e tij.

2. Ngarkohet Autoriteti i Aviacionit Civil për ndjekjen dhe zbatimin e këtij urdhri.

Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTËR
DHE MINISTËR I INFRASTRUKTURËS
DHE ENERGJISË
Belinda Balluku

RREGULLORE**PËR REGJISTRIMIN E FUSHAVE TË
FLUTURIMIT DHE TERRENEVE NË
REPUBLIKËN E SHQIPËRISË**

Neni 1

Objekti

1. Kjo Rregullore parashikon:

a) Rregullat për regjistrimin e fushave të fluturimit dhe terreneve në Republikën e Shqipërisë, në përputhje me parashikimet e ligjit nr. 96/2020, “Kodi Ajror i Republikës së Shqipërisë”.

b) Kërkesat për ndërtimin dhe operimin e fushave të fluturimit dhe terreneve në Republikën e Shqipërisë.

2. Autoriteti i Aviacionit Civil kryen vlerësimin dhe regjistrimin e fushave të fluturimit dhe terreneve në Republikën e Shqipërisë.

Neni 2

Fushat e zbatimit

1. Dispozitat e kësaj Rregulloreje zbatohen për fushat e fluturimit dhe terrenit që do të përdoren nga avionë me masë maksimale në ngritje (MTOM) nën 5700 kg, vetëm për operimet e fluturimeve kombëtare, për transport ajror të përgjithshëm, me rregullat vizuale të fluturimit, gjatë ditës (VFR).

2. Dispozitat e kësaj Rregulloreje janë detyruese për operatorët e fushave të fluturimit dhe terreneve të regjistruara dhe për subjektet që aplikojnë për regjistrimin e këtyre fushave të fluturimit dhe terreneve.

3. Fushat e regjistruara me urdhrin e ministrit nr. 130, datë 9.11.2012, “Për miratimin e rregullore për certifikimin dhe regjistrimin e aerodromeve civilë në Republikën e Shqipërisë, si dhe detyrimet dhe përgjegjësitë e operatorëve të aerodromeve”, do të konsiderohen si të regjistruar në përputhje me kërkesat e kësaj Rregulloreje.

4. Brenda datës 31 tetor 2024, të gjithë operatorët e regjistruar me urdhrin e ministrit nr. 130, datë 9.11.2012, do të marrin masa për të përmbushur kërkesat e kësaj Rregulloreje.

Neni 3

Termt dhe përkufizimet

Në kuptim të kësaj Rregulloreje, termt e mëposhtëm kanë këto kuptime:

1. “Autoriteti i Aviacionit Civil (AAC)” është autoriteti kompetent përgjegjës për regjistrimin e fushave të fluturimit.

2. “Aerodrom” është një zonë e përcaktuar (përfshirë çdo ndërtesë, instalim dhe pajisje), në tokë, mbi ujë, mbi një strukturë fikse në tokë, apo në det, ose mbi një strukturë lundruese, që do të përdoret tërësisht ose pjesërisht për mbërritjen, nisjen dhe lëvizjen e avionëve mbi sipërfaqe.

3. “Fushë fluturimi” është një zonë e përcaktuar, në tokë ose në ujë, e cila plotëson kushtet e nevojshme për nisjen e mbërritjen e avionëve, që përdoren në bujqësi, pylltari, aktivitete sportive dhe kreative.

4. “Regjistri i fushave të fluturimit dhe terreneve” nënkupton regjistrin e krijuar dhe të mirëmbajtur sipas kërkesave të kësaj Rregulloreje.

5. “Aeroport” nënkupton një aerodrom, i cili ka nevojë për një zonë të kufizuar në rrethinat e tij, për

shkak të natyrës dhe shkallës së trafikut ajror, i cili përdoret për uljen dhe ngritjen e mjeteve ajrore, për marrjen ose zbritjen e pasagjerëve ose të ngarkesave.

6. “Operator i avionit” është personi, i cili përdor avionin, është pronari i avionit, ose personi që ka përdorimin e autorizuar të avionit për qëllimin e operimit të tij.

7. “Punë ajrore” është operimi i një avioni, në të cilin ai përdoret për shërbime të specializuara, të tilla si: bujqësi, ndërtim, fotografim, studim, vëzhgim dhe patrullim, kërkim-shpëtim, reklamime ajrore etj.

8. “Transport ajror i përgjithshëm” janë të gjitha operimet e aviacionit civil të ndryshme nga shërbimet ajrore të programuara dhe operimet ajrore jo të programuara për qëllime fitimi ose me qira.

9. “Operator i fushës së fluturimit dhe terrenit” është subjekti të cilit i është lëshuar nga AAC-ja dokumenti i regjistrimit të fushës së fluturimit dhe terrenit.

10. “Menaxheri raportues” është personi i pranuar nga AAC-ja për të kryer funksionet sipas parashikimeve të kësaj Rregulloreje.

11. “Zonë e mbrojtur” është përcaktimi i hapësirës ajrore përreth aerodromeve, e cila duhet mbajtur e lirë nga pengesat, duke lejuar që operimet e mjeteve ajrore të kryhen në mënyrë të sigurt, të parandalojnë që aerodromet të bëhen të pashfrytëzueshme nga shtimi i pengesave përreth tyre, si dhe të sigurojnë që projektet zhvillimore të ndërtimit në zonat e përcaktuara, në asnjë formë, të mos shkelin kërkesat e sigurisë së lundrimit ajror dhe të jenë në përputhje me operimet në aerodrom.

Neni 4

Kushtet e përgjithshme për fushat e fluturimit dhe terrenit

1. Ndërtimi dhe operimi i një fushe fluturimi dhe terreni lejohet vetëm me pëlqimin e pronarit të tokës dhe pas marrjes së të gjitha miratimeve/ autorizimeve specifike të parashikuara nga legjislacioni kombëtar në fuqi.

2. Operimi i një fushe fluturimi dhe terreni të regjistruar duhet të kryhet vetëm sipas kushteve të përcaktuara në dokumentin e regjistrimit të lëshuar nga AAC-ja.

3. Është përgjegjësi e operatorit ajror të vlerësojë paraprakisht dhe të sigurohet se kushtet e fushës së regjistruar janë të përshtatshme për llojin e operimit

që synohet të realizohet, tipin e avionit, siç përshkruhet në manualin e tij të operimit.

4. Përgjegjësia për operimin e sigurt të fushës së fluturimit dhe terrenit, duke përfshirë ruajtjen e të dhënave të regjistrimit dhe përditësimin e informacionit për çdo ndryshim në fushën e fluturimit dhe terrenit, është e operatorit të fushës së fluturimit dhe terrenit të regjistruar.

5. Fushat e fluturimit dhe terrenit të regjistruara do të përfshihen në Programin e Mbikëqyrjes së Vazhdueshme të AAC-së, për të verifikuar që kushtet fillestare të regjistrimit dhe kërkesat specifike të vendosura janë ruajtur.

6. Gjatë procesit të regjistrimit të fushës së fluturimit dhe terrenit, përfaqësuesit e AAC-së kanë të drejtë të pakufizuar për të hyrë në të gjitha objektet e fushës së fluturimit dhe terrenit, të inspektojnë objektet, pajisjet dhe infrastrukturën, si dhe të intervistojnë punonjësit.

Neni 5

Kërkesa për regjistrimin e fushës së fluturimit dhe terrenit

1. Për të regjistruar fushën e fluturimit dhe terrenit, subjekti duhet të dorëzojë në AAC në formë të shkruar, kërkesën për regjistrim.

2. Kërkesa për regjistrim duhet të plotësohet nga subjekti aplikues dhe të jetë në formën e miratuar sipas shtojcës 1 të kësaj Rregulloreje, si dhe duhet të shoqërohet nga:

a) Informacion i hollësishme lidhur me aplikuesin (të dhënat personale apo të dhënat e personit juridik, adresa);

b) Arsytet e aplikimit për regjistrimin e fushës së fluturimit dhe terrenit;

c) Emri i zonës, si dhe i vendbanimit më të afërt, koordinatat gjeografike të pikës referuese të shprehura në Sistemin Gjeodezik Botëror-1984 (WGS-84) i verifikuar nga gjeodetë të autorizuar, shoqëruar me hartën e zonës (1:25 000);

d) Deklarata e aplikuesit që karakteristikat fizike të fushës së fluturimit dhe të terrenit janë të përshtatshme për kërkesat teknike të avionëve që do të operojnë në fushën e fluturimit dhe terrenit;

e) Nëse aplikuesi nuk është pronar i tokës, deklaratën e aplikuesit, e shoqëruar nga një dokument zyrtar që vërteton se pronari, poseduesi i fushës së fluturimit dhe terrenit, apo personi juridik/fizik me të drejtën e shfrytëzimit të fushës së

fluturimit dhe terrenit, pajtohet që aplikuesi të shfrytëzojë fushën e fluturimit dhe terrenit për ngritje dhe ulje të avionit, dhe me kërkesat e nenit 4, pika 4. Nëse aplikuesi është pronar i tokës, duhet të dorëzojë në AAC certifikatën e pronësisë;

f) Plani me përmasa (harta) i fushës së fluturimit dhe terrenit, me shkallën e përpjesëtimit të caktuar dhe përshkrimin e shkurtër të sipërfaqes (në dhe, bari etj.) drejtimit më të mira për afrim, ulje dhe ngritje, pengesat e ndjeshme (të cilat mund të ndikojnë në sigurinë në operim) në vetë zonën, apo në zonat përreth;

g) Emrin ose emrat e personit ose të personave që do të jenë menaxherë raportues për fushën e fluturimit;

h) Një deklaratë me shkrim, të nënshkruar nga një person i kualifikuar sipas nenit 9, për të garantuar që:

i. personi të ketë kryer një inspektim të sigurisë (*safety*); dhe

ii. fusha e fluturimit dhe terrenit plotëson standardet e aplikueshme të referuara në këtë Rregullore dhe është e sigurt për operim;

3. Gjatë vlerësimit të kërkesës për regjistrimin e fushës së fluturimit dhe terrenit, AAC-ja mund të kërkojë dokumente shtesë, sipas nevojës.

Neni 6

Regjistrimi i fushës së fluturimit dhe terrenit

1. AAC-ja bën regjistrimin e fushës së fluturimit dhe terrenit nëse aplikuesi i plotëson të gjitha kërkesat e përshkruara nga kjo Rregullore.

2. Regjistrimi i fushës së fluturimit dhe terrenit mbetet në fuqi deri në momentin kur ai anulohet.

3. Subjekti të cilit i është refuzuar kërkesa apo ka tërhequr kërkesën për regjistrim të fushës së fluturimit dhe terrenit, mund ta përsërisë kërkesën pasi të jetë eliminuar shkaku i refuzimit apo tërheqjes.

4. Gjatë procesit të regjistrimit, AAC-ja verifikon përshtatshmërinë e fushës së fluturimit dhe terrenit.

5. AAC-ja duhet të regjistrojë fushën e fluturimit dhe terrenit duke futur në Regjistrin e Fushave të Fluturimit dhe Terreneve të dhënat e mëposhtme, në lidhje me:

i. emrin e fushës së fluturimit dhe terrenit;

ii. detajet e vendndodhjes së fushës së fluturimit dhe të terrenit;

iii. emrin dhe adresën e operatorit;

iv. pika e referimit të fushës së fluturimit (gjerësia, gjatësia);

v. numri i dokumentit të regjistrimit;

vi. menaxheri raportues i fushës së fluturimit dhe terrenit.

6. AAC-ja duhet të njoftojë subjektin, me shkrim, që fusha e fluturimit dhe e terrenit është regjistruar.

7. Nëse AAC-ja vendos të mos regjistrojë fushën e fluturimit dhe të terrenit, brenda 15 ditëve nga marrja e vendimit, AAC-ja duhet të njoftojë me shkrim subjektin, për vendimin e marrë dhe arsyet e mosregjistrimit.

Neni 7

Njoftimi dhe raportimi

1. Operator i fushës së fluturimit dhe terrenit të regjistruar duhet të informojë AAC-në dhe pilotët që operojnë në këtë fushë fluturimi dhe terreni për çdo ndodhi që ka të bëjë me sigurinë dhe sigurimin e trafikut ajror, apo të ndonjë akti në kundërshtim me legjislacionin kombëtar në fuqi, të ndodhur gjatë operimeve të avionit në fushën e fluturimit dhe terrenit të regjistruar.

2. Detajet e regjistrimit dhe informacioni në lidhje me fushën e fluturimit dhe të terrenit të kërkuar nga standardet e kësaj Rregulloreje duhet t'i komunikohen pilotit para çdo uljeje-ngritje nga operatori i fushës së fluturimit dhe terrenit të regjistruar, si dhe duhet të publikohen në faqen zyrtare të operatorit të fushës së fluturimit dhe terrenit.

3. Operatori i fushës së fluturimit dhe i terrenit të regjistruar, në përputhje me standardet e kësaj Rregulloreje, duhet të njoftojë pilotët që operojnë në këtë fushë fluturimi dhe terreni, për:

a) çdo ndryshim të përkohshëm ose të përhershëm në gjendjen fizike të fushës së fluturimit dhe terrenit që mund të ndikojnë në sigurinë e avionëve; ose

b) çdo ngjarje tjetër që lidhet me funksionimin dhe mirëmbajtjen e fushës së fluturimit dhe të terrenit që mund të ndikojnë në sigurinë e avionëve.

Neni 8

Pezullimi ose anulimi i regjistrimit

1. AAC-ja, me njoftim me shkrim drejtuar operatorit të fushës së fluturimit dhe terrenit të

regjistruar, mund të pezullojë ose anulojë regjistrimin e fushës së fluturimit dhe terrenit, nëse ka baza të arsyeshme për të besuar, se:

a) fusha e fluturimit dhe terreni nuk plotëson asnjë nga standardet e aplikueshme në bazë të aneksit I dhe II të kësaj Rregulloreje.

b) operatori i fushës së fluturimit dhe terrenit të regjistruar refuzon t'i japë akses personelit të autorizuar të AAC-së në infrastrukturë, objektet, shërbimet, dokumentet dhe personelin, për të ushtruar inspektime, në lidhje me pajtueshmërinë me kërkesat e kësaj Rregulloreje dhe çdo kërkesë tjetër të zbatueshme për regjistrimin e fushës së fluturimit dhe terrenit.

c) operatori i fushës së fluturimit dhe terrenit ka dështuar përmbushjen e kërkesave sipas neneve 9, 10, të kësaj Rregulloreje.

2. Përpara pezullimit ose anulimit të regjistrimit, AAC-ja duhet:

a) t'i japë operatorit me shkrim një letër njoftimi ku të tregohet shkaku; dhe

i. të përcaktohen faktet dhe rrethanat, të cilat, sipas mendimit të AAC-së, justifikojnë pezullimin ose anulimin; dhe

ii. të ftohet operatori i fushës së fluturimit dhe terrenit për të treguar me shkrim, brenda 30 ditëve pas datës së njoftimit, shkaqet pse regjistrimi nuk duhet të pezullohet ose të anulohet; dhe

b) të marrë parasysh çdo kërkesë me shkrim që zotëruesi i bën AAC-së brenda kohës së lejuar sipas shkronjës (a) (ii) të kësaj pike.

3. Nëse operatori i fushës së fluturimit dhe terrenit të regjistruar dëshiron të anulojë regjistrimin, operatori duhet t'i japë njoftim me shkrim AAC-së të paktën 60 ditë përpara nga data në të cilën operatori dëshiron që regjistrimi të anulohet.

Neni 9

Menaxherët raportues

1. Operatori i fushës së fluturimit dhe terrenit të regjistruar duhet të emërojë një ose më shumë menaxherë raportues për fushën e fluturimit dhe terrenit.

2. Menaxheri raportues duhet të ketë:

a) njohuri mbi standardet të cilave duhet t'i përmbahet fusha e fluturimit dhe terreni;

b) përgjegjësi në kryerjen e inspektimeve të rregullta mbi gjendjen e shërbimit të fushës së fluturimit dhe terrenit dhe elementeve të lidhura me

sigurinë në operim të fushës së fluturimit dhe terrenit;

c) të kenë aftësi komunikuese të të folurit dhe të të shkruarit për t'iu komunikuar gjendjen e kushteve të fushës së fluturimit dhe terrenit pilotëve dhe përdoruesve të tjerë të fushës së fluturimit dhe terrenit.

3. Përpara funksioneve raportuese, operatori i fushës së fluturimit dhe terrenit duhet të sigurohet se personi të cilit i besohen këto funksione është i trajnuar dhe ka njohuritë dhe eksperiencën e nevojshme, si dhe të përcjellë në AAC, jetëshkrimin, kualifikimet dhe trajnimet përkatëse.

4. Menaxheri raportues duhet të pajiset me radio të përshtatshme në mjetet e tyre (*trunk radio*) ose radio portative në mënyrë që, gjatë orëve të punës, të mbajnë kontakt mbi operimet e avionëve në fushën e fluturimit dhe terrenit.

5. Në rast se menaxheri raportues kryen inspektimet e sigurisë duhet të ketë:

a) diplomë në inxhinieri civile, gjeodezi apo një fushë e lidhur dhe dëshmon njohuri të plota të pjesëve të kësaj Rregulloreje dhe standardeve, praktikave dhe procedurave që janë të aplikueshme për operimin dhe mirëmbajtjen e fushave të fluturimit dhe terreneve;

b) eksperiencë punë minimalisht 3 vjet në profesion dhe njohuri në fushën e aviacionit.

6. Me qëllim verifikimin e zbatueshmërisë së pikës 5, në shkronjës "a" të saj, AAC-ja mund të kërkojë të intervistojë personin që kryen inspektimet e sigurisë me qëllim vlerësimin dhe verifikimin e njohurive.

Neni 10

Inspektimet e sigurisë (*safety*)

1. Operatori i fushës së fluturimit dhe terrenit të regjistruar duhet të organizojë kryerjen, të paktën një herë në vit, të një inspektimi sigurie të fushës së fluturimit dhe terrenit.

2. Inspektimi i sigurisë duhet të kryhet nga një person i kualifikuar sipas nenit 9, pika 5.

3. Personi që kryen inspektimin e sigurisë duhet t'i japë operatorit një raport me shkrim, që:

a) merret me çështjet e parashtruara në standardet e kësaj Rregulloreje; dhe

b) specifikon çdo punë riparuese që është e nevojshme për fushën e fluturimit dhe terrenit në përputhje me standardet e aplikueshme.

4. Brenda 30 ditëve pas marrjes së raportit, operatori duhet t'i japi AAC-së:

- a) një kopje të raportit; dhe
- b) nëse raporti specifikon ndonjë punë përmirësuese të nevojshme duhet të japë një deklaratë se kur dhe si operatori ka ndërmend të bëjë punët riparuese.

Neni 11

Standardet e aplikueshme për fushat e fluturimit dhe terreneve të regjistruara

Standardet e aplikueshme për fushat e fluturimit dhe terreneve të regjistruara janë standardet e përcaktuara në aneksin I dhe në aneksin II të kësaj Rregulloreje.

ANEKSI I

STANDARDET MINIMALE PËR OPERIMIN E FUSHAVE TË FLUTURIMIT DHE TERRENEVE TË REGJISTRUARA

A1 - 1 Të përgjithshme

A1- 1.1 Hyrje

A1 - 1.1.1 Shërbimet (fasilitetet) e fushës së fluturimit dhe terrenit, si dhe procedurat e operimit duhet të ruhen konform kushteve të përcaktuara në dokumentin e regjistrimit.

A1 - 1.1.2 Operatorët e fushave të fluturimit dhe terreneve të regjistruara duhet të kenë personel dhe procedura për të kryer në kohë inspektime mbi gjendjen e shërbimit të fushës së fluturimit dhe terrenit, si dhe të identifikojnë rrethanat e ndryshuara dhe të bëjnë raporte.

A1 - 1.1.3 Nëse një fushë fluturimi dhe terreni e regjistruar dështon në arritjen e kërkesave të sigurisë në operim, AAC-ja mund të pezullojë ose të anulojë regjistrimin. Stafi i AAC-së mund të kryejë inspektime të njoftuara ose të panjoftuara të fushës së fluturimit dhe terrenit për të vlerësuar nëse përmbush apo jo kërkesat e sigurisë në operim.

A1 - 1.1.4 Standardet dhe procedurat e këtij kapitulli kanë si qëllim të ndihmojnë operatorin të arrijë kërkesat e vazhdueshme të sigurisë në operim.

A1 - 1.1.5 Operatori i fushës së fluturimit dhe terrenit duhet të hartojë dhe të përcjellë për praninë pranë AAC-së procedurat e operimit dhe mirëmbajtjes së fushës së fluturimit.

A1 - 1.1.6 Operatori i fushës së fluturimit dhe terrenit duhet të sigurohet që operimi dhe

mirëmbajtja e fushës së fluturimit dhe terrenit kryhet në përputhje me procedurën e operimit dhe mirëmbajtjes të pranuar nga AAC-ja.

A1 - 1.1.7 Operatorët ajror duhet të hartojnë planet e tyre të fluturimit dhe të sigurojnë që kushtet meteorologjike janë të përshtatshme për tipin e operimit që do të kryhet përpara realizimit të fluturimit për/nga fusha e fluturimit dhe terrenit.

A1 - 1.1.8 Operatori i fushës duhet të sigurohet se, para fillimit të operimeve është kryer nga operatori i avionit, një vlerësim paraprak mbi përshtatshmërinë e kushteve të fushës së regjistruar për llojin e operimit që synohet të realizohet.

A1 - 1.1.9 Mjetet e ndihmës së shpejtë mund të sigurohen në fushën e fluturimit dhe terrenit, si dhe operatori i fushës së fluturimit dhe terrenit ka marrëveshje me qendrat lokale mjekësore për sigurimin e këtyre mjeteve në raste emergjence.

A1- 1.2 Inspektimet e gjendjes së shërbimit të fushës së fluturimit dhe terrenit

A1 - 1.2.1 Inspektimet e gjendjes së shërbimit të fushës së fluturimit dhe terrenit janë kontrole vizuale të elementeve të fushës së fluturimit dhe terrenit, të cilat mund të kenë një ndikim në sigurinë në operim të avionëve. Një listë kontrolli e elementeve që kontrollohen gjatë inspektimit duhet të zhvillohet në përputhje me përmasat dhe kompleksitetin e fushës së fluturimit dhe terrenit, si dhe të përdoret nga stafi përgjegjës dhe të ruhen evidenca.

A1 - 1.2.2 Inspektimi vizual i fushës së fluturimit dhe terrenit duhet të kryhet nga personat e autorizuar çdo ditë para fluturimeve dhe përsëri nëse ka raportime për FOD (objekte të huaja) në pistë.

A1 - 1.2.3 Për pistat me terren të fortë (jo me bar) një fokus i veçantë duhet t'i kushtohet FOD (objekteve të huaja). Zonat e dëmtuara duhet të riparohen sa më shpejt të jetë e mundur.

A1 - 1.2.4 Lista e kontrollit duhet të përfshijë të paktën elementet e mëposhtme:

- a) kushtet e sipërfaqes në zonën e lëvizjes, përfshirë pastërtinë;
- b) kushtet e sipërfaqes së pistës dhe zonave të sigurisë (STRIP & RESA);
- c) shenjat, shënjesit, treguesin e drejtimit të erës;
- d) çdo pengesë e cila mund të penetrojë sipërfaqet e afrimit dhe ngritjes në fluturim;
- e) aktivitetin e kafshëve apo zogjve në fushën e fluturimit dhe terrenit dhe në zonat përreth;

f) kontrolli i gardheve ose mjeteve të tjera që parandalojnë personat dhe mjetet që lëvizin në zonën e lëvizjes.

A1- 1.3 Frekuenca e inspektimeve të gjendjes së shërbimit të fushës së fluturimit dhe terrenit

A1 - 1.3.1 Në një fushë fluturimi dhe terren, inspektimet e gjendjes së shërbimit duhet të zhvillohen çdo ditë përpara operateve.

A1 - 1.3.2 Inspektime shitesë mbi disponueshmërinë duhet të kryhen pas fenomeneve të rëndësishme të motit, si p.sh. erëra të forta ose shira të rrëmbyeshëm.

A1 - 1.3.3 Në një fushë fluturimi dhe terreni pa operate të rregullta të transportit publik ditor, inspektimet mbi disponueshmërinë e shërbimit duhet të kryhen përpara çdo veprimi të transportit ajror ose jo më pak se dy herë në javë.

A1 - 1.4 Regjistrimet e inspektimeve dhe mirëmbajtjes

A1 - 1.4.1 Operatori i një fushe fluturimi dhe terreni të regjistruar duhet të ruajë një regjistër inspektimi për të treguar se inspektimet janë kryer. Përveç regjistrimit të inspektimeve, duhet gjithashtu të regjistrojë mirëmbajtjen parandaluese dhe korrigjuese që i bëhet fushës së fluturimit dhe terrenit.

A1 - 1.4.2 Regjistri duhet të mbahet për të paktën 24 muaj ose për periudhën për të cilën është rënë dakord për inspektimet e sigurisë në operim të fushës së fluturimit dhe terrenit, nëse kjo periudhë është më e gjatë se 24 muaj. Regjistri duhet të jetë i disponueshëm për çdo person të autorizuar të AAC-së, që kryen inspektimin e fushës së fluturimit dhe terrenit dhe për çdo person, i cili kryen inspektimin periodik vjetor të sigurisë në operim të fushës së fluturimit dhe terrenit.

A1 - 1.5 Punimet në fushën e fluturimit dhe terrenit

A1 - 1.5.1 Punimet në fushën e fluturimit dhe terrenit duhet të organizohen në mënyrë që të mos krijojnë ndonjë rrezik ndaj avionit ose konfuzion për pilotët.

A1 - 1.5.2 Punimet në fushën e fluturimit dhe terrenit duhet të kryhen, pasi sigurohen masa parandaluese, vlerësohet risku dhe njoftohet AAC-ja.

A1- 1.6 Raportet e inspektimit të sigurisë

A1 - 1.6.1 Operatori i fushës së fluturimit dhe terrenit të regjistruar duhet të përgatisë dhe të përcjellë në AAC çdo vit, ose për një periudhë tjetër

për të cilën është rënë dakord, një inspektim të sigurisë në operim.

A1 - 1.6.2 Operatori i fushës së fluturimit dhe terrenit duhet të sigurojë se sipërfaqet e afrimit dhe ngritjes në fluturim janë të lira nga pengesat ose të shenjuara në rastet kur është e pamundur që këto pengesa të hiqen.

A1 - 1.6.3 Është në interesin e operatorit të fushës së fluturimit dhe terrenit dhe operatorëve ajrorë që një procedurë të zhvillohet për pilotët që operojnë në këtë fushë duke iu treguar disponueshmërinë e fasiliteve, procedurat e afrimit, uljes/ngritjet dhe ndërgjegjësim mbi rreziqet që lidhen me këtë fushë. Detyrimi për të marrë leje nga operatori i fushës së fluturimit dhe terrenit para uljes në fushën e fluturimit dhe terrenit mund të shërbejë si mjeti për ndërgjegjësimin e pilotit që do të operojë në këtë fushë fluturimi dhe terreni mbi rreziqet apo informacione të tjera, në lidhje me operimin në këtë fushë fluturimi dhe terreni. Ky informacion mund të publikohet edhe në faqen e *web-it* të fushës së fluturimit dhe terrenit.

A1 - 1.6.4 Bazuar në informacion e disponueshëm të siguruar nga operatori i fushës së fluturimit dhe terrenit, operatorët ajrorë mund të zhvillojnë një procedurë standarde operimi, në rast se operimi në fushën e fluturimit dhe terrenit nuk është i limituar për një herë të vetme.

A1 - 1.6.5 Çdo objekt që mund të përbëjë një rrezik për uljen dhe ngritjen e avionëve, pavarësisht lartësisë ose pozicionit, duhet të minimizohet ose të hiqet. Në rast se kjo nuk është e mundur, duhet që administratori i fushës së fluturimit dhe terrenit të sigurohet që këto objekte janë shënjuar me shenjues, sipas kërkesave të zbatueshme për shënjimin e pengesave në Republikën e Shqipërisë.

A1 - 1.6.5 Në fushat e fluturimit dhe terrenit të regjistruara, zona e afrimit dhe e ngritjes në fluturim duhet të kontrollohen mbi një bazë të rregullt kohore për rritjen e bimësisë ose për objekte të reja të larta. Kur një pengesë tjetër mund të bëhet kritike dhe mund të ndikojë në sigurinë në operim, kontrolli duhet të kryhet nga një person me aftësi teknike të përshtatshme.

A1 - 1.6.7 Operatori i fushave të fluturimit dhe terrenit duhet të sigurohet para çdo operimi të programuar, që të kryhet kontrolli i aktivitetit të zogjve dhe të merren masa për reduktimin e këtij aktiviteti, duke mundësuar sigurinë në operim.

A1 - 1.7 Raportimi mbi gjendjen e shërbimit të avionit

A1 - 1.7.1 Nëse fushat e fluturimit dhe terrenit nuk kanë informacion të publikuar në AIP ose nuk janë pajisur me një shërbim NOTAM, operatori i fushës së fluturimit dhe terrenit duhet të vendosë një sistem raportimi të tillë, që piloti të mund të njoftohet për çdo ndryshim mbi gjendjen e shërbimit të fushës së fluturimit dhe terrenit, mundësisht përpara imbarkimit në një udhëtim.

A1 - 1.7.2 Operatori i fushës së fluturimit dhe terrenit ka si detyrë të sigurojë informacion, i cili duhet të jetë sa më i saktë të jetë e mundur. Kjo do të kërkonte inspektim fizik të fushës së fluturimit dhe terrenit, mundësisht përpara nisjes së avionit nga aerodromi i nisjes, por gjithmonë përpara mbërritjes së avionit. Për të ruajtur një saktësi të gjendjes së shërbimit të fushës së fluturimit dhe terrenit, është thelbësore që fusha e fluturimit dhe terrenit të inspektohet pas shiut ose erës së fortë. Informacioni i siguruar duhet të përmbajë:

- a) kushtet e sipërfaqes së pistës: e thatë, e lagur, e butë, e rrëshqitshme;
- b) kushtet e rripit të pistës: çdo pengesë, ashpërsi të papërshtatshme, dukshmëria ose shenjat;
- c) treguesi i drejtimit të erës: nëse është grisur apo penguar;
- d) zonat e afrimit dhe të ngritjes në fluturim: nëse ka objekte afër ose lart sipërfaqeve të pengesave;
- e) kushte të tjera të rrezikshme ose objekte të njohura për operatorin, p.sh. rreziqe nga kafshët apo zogjtë.

A1 - 1.7.3 Nëse një informacion i fushës së fluturimit dhe terrenit nuk është publikuar në AIP, manuali i operimeve të operatorit të fushës së fluturimit dhe terrenit duhet të tregojë qartësisht informacionin e fushës së fluturimit dhe terrenit dhe detajet e kontaktit për raportet e gjendjes së shërbimit të fushës së fluturimit dhe terrenit.

A1 - 1.7.4 Kur fusha e fluturimit dhe terrenit konsiderohet si shumë e lagur për operimet e avionit, operatori i fushës së fluturimit dhe terrenit duhet të shfaqë sinjale të mosfunksionimit dhe të njoftojë operatorët ajrorë që operojnë aty. Kur ka dyshime, gjithmonë duhet vepruar në interes të garantimit të sigurisë në operim.

A1 - 1.8 Shërbimi i shpëtimit dhe fikjes së zjarrit

A1 - 1.8.1 Operatori i fushës së fluturimit dhe terrenit duhet të sigurohet që përpara çdo fluturimi

të jetë në dispozicion në fushën e fluturimit dhe terrenit sa më poshtë:

- a) Një mjet RFFS-je me aftësi për të mbajtur personelin dhe pajisjet për të luftuar zjarrin;
- b) Një fikës zjarri me shkumë që përmban jo më pak se 90 L shkumë të performancës së kategorisë B me një nivel shkarkimi jo më pak se 60L/m me një ose më shumë dalje.

A1 - 1.8.2 Operatori i fushës së fluturimit dhe terrenit duhet të sigurojë disponueshmërinë e agentit plotësues në shkumë prej 14 kg pudër të thatë ose bromoklorodifluorometan (BCF), ose 25 kg CO₂.

A1 - 1.9 Furnizimi me karburant i avionit

A1 - 1.9.1 Magazinimi dhe shpërndarja e karburantit nga një fushë fluturimi dhe terreni kërkon që operatori i fasilitetit të karburantit të disponojë licencat apo autorizimet përkatëse për të kryer këtë shërbim, të lëshuar nga autoritetet përkatëse në Republikën e Shqipërisë.

ANEKSI II**STANDARDET MINIMALE PËR
NDËRTIMIN E FUSHAVE TË FLUTURIMIT
DHE TERRENIT**

A2 - 1 Gjatësia e pistës: Gjatësia e pistës duhet të jetë e përshtatshme për avionët që synohet të operojnë dhe të cilëve fusha e fluturimit dhe terrenit synohet t'i shërbejë. Gjatësia e fushave të fluturimit, duhet të jetë në përputhje me kërkesat minimale të vendosura në rregulloren për certifikimin e aerodromeve, sipas aneksit 14, vëllimi 1 i ICAO-s.

A2 - 2 Gjerësia e pistës: Operatori i fushës së fluturimit dhe terrenit duhet të sigurojë një gjerësi minimale prej 23 m për avionë.

A2 - 3 Orientimi i pistës: Gjatë projektimit të pistës duhet të konsiderohen dhe efekti i erërave lokale. Operatori i fushës së fluturimit dhe terreneve mund të konsiderojë një ndryshim në orientimin e pistës me 10–20 gradë për të reduktuar efektin e erërave anësore. Gjithashtu, gjatë projektimit të një piste duhet të konsiderohet efekti potencial i ndërtesave, pemëve apo objekteve natyrore në lidhje me erërat sipërfaqësore lokale.

A2 - 4 Pjerrësitë e pistës: Gjatë projektimit të pistës së fushës së fluturimit dhe terrenit, duhet të sigurohet që orientimi i rripit të pistës të jetë i tillë që të eliminohen pjerrësitë anësore të mëdha. Pjerrësisë

gjatësore dhe tërthore të pistës të limitohen në një maksimum prej 2%.

A2 - 5 Sipërfaqja e pistës: Sipërfaqja e pistës nuk duhet të ketë parregullsi të cilat mund të kenë efekte negative për ngritjen dhe uljen e një avioni. Gjithashtu, operatori i fushës së fluturimit dhe terrenit duhet të sigurohet që pista të jetë e drenazhuar. Sipërfaqet e forta të pistës duhet të inspektohen rregullisht për FOD (të paktën një herë në ditë, ose para çdo fluturimi), dhe sipërfaqet me bar të pistës duhet të korren, të nivelohen dhe të mbahen të pastra nga objektet e huaja. Operatori i fushës së fluturimit dhe terreneve duhet të sigurohet që për sipërfaqen e pistës të përdorë farat për mbirje bari me rritje të ngadaltë dhe që parandalon rrëshqitjen e avionit ose daljen nga pista. Bari duhet të mbahet në një gjatësi maksimale prej 10 centimetra. Një testim empirik për cilësinë e pistës duhet të kryhet nga operatori i fushës së fluturimit dhe terrenit nëpërmjet ngjarjes së një mjeti të ngurtë si p.sh. një kamion me përmasa mesatare përgjatë pistës në një shpejtësi jo më pak se 65 km/orë. Nëse xhiroja me këtë kamion është e parehatshme për pasagjerët, atëherë sipërfaqja duhet të përmirësohet dhe të nivelohet.

A2 - 6 Rripi i pistës dhe objektet në të: Rripi i pistës duhet të sigurohet pavarësisht tipit të operimeve që synohet të kryhen në këtë fushë fluturimi dhe terreni. Gjatësia e rripit të pistës, duhet të jetë minimalisht 30 m dhe gjerësia e rripit të pistës nga vija qendrore e pistës duhet të shtrihet në një distancë minimale prej 30 m. Kur ajo synohet të përdoret për qëllime trajnimit në fluturim, gjatësia e rripit të pistës duhet të jetë minimalisht 60 m dhe gjerësia e rripit të pistës nga vija qendrore e pistës duhet të shtrihet në një distancë minimale prej 40 m. Rripi i pistës duhet të mbahet i niveluar dhe i pastër nga vegetacioni. Rripi i pistës duhet të jetë në të njëjtin nivel me sipërfaqen e pistës, duke mundësuar minimizimin e dëmtimeve të avionit në rastet e daljes së paqëllimshme nga pista. Një objekt i ndodhur në rripin e pistës, i cili mund të dëmtojë avionët duhet të konsiderohet si pengesë dhe duhet, aq sa është e mundur, të hiqet. Gjithashtu, objektet e palëvizshme të cilat kërkohen për arsye të sigurisë së avionëve dhe të cilat duhet të lokalizohen në rripin e pistës dhe përmbushin kërkesën e thyeshmërisë, lejohen të pozicionohen në rripin e pistës. Asnjë objekt i lëvizshëm nuk lejohet të

pozicionohet në rripin e pistës gjatë uljeve dhe ngritjeve të avionëve.

A2 - 7 Zona e Sigurisë në fund të pistës: Zona e sigurisë në fund të pistës duhet të sigurohet pavarësisht tipit të operimeve që synohet të kryhen në këtë fushë fluturimi dhe terreni dhe duhet të shtrihet në një distancë minimalisht prej 30 m nga fundi i rripit të pistës. Gjerësia e Zonës së Sigurisë në fund të pistës duhet të jetë minimalisht sa dyfishi i gjerësisë së pistës.

A2 - 8 Rrugët lidhëse: Aty ku sigurohen, rrugët lidhëse duhet të përmbushin karakteristikat e performancës së avionëve për hyrjen dhe daljen nga pista dhe duhet të jenë të pajisura me udhëzime për lëvizjen në tokë të avionëve.

A2 - 9 Vendqëndrimet: Aty ku sigurohen, vendqëndrimet e avionëve duhet të jenë të një madhësie të mjaftueshme për të lejuar parkimin e avionëve pa shkaktuar interferencë në operimin e avionëve.

A2 - 10 Vijëzimet dhe shënjesit

A2 - 10.1 Vijëzimet e pistës: Pista duhet të pajiset me vijëzimet anësore, vijëzimet e pragut të pistës, si dhe numrin identifikues të pistës. Vijëzimet anësore duhet të jenë në formë drejtkëndore dhe të lyera me bojë të bardhë, në të njëjtin nivel me sipërfaqen e pistës, 3 metra të gjata dhe 1 metër të gjera, të vendosura në interval prej jo më shumë se 90 metra. Në mënyrë alternative, shenja të përshtatshme të ngritura të thyeshme (si p.sh. konet e trafikut) të vendosura në interval të njëjta si më lart, mund të përdoren. Fundet e pistës mund të vijëzohen me vijëzim me bojë të njëjtë duke iu bashkuar vijëzimeve anësore fundore në një kënd të drejtë. Për më shumë informacion referohuni ICAO Doc 9157, pjesa 4 “*Aerodrome Design Manual*”.

A2 - 10.2 Kur skajet e një rruge lidhëse ose rripat e rrugëve lidhëse mund të mos jenë të qarta nga ana vizuale, vijëzimet/shënjesit e skajeve të rrugëve lidhëse duhet të sigurohen në mënyrë të tillë që t’u tregojnë pilotëve skajin e rrugës lidhëse.

A2 - 10.3 Aty ku janë siguruar shënjes për rrugën lidhëse, këta shënjes duhet të jenë konikë dhe të verdhë dhe duhet të kenë një hapësirë në mënyrë që pilotët të mund të përcaktojnë skajin e rrugës lidhëse të paasfaltuar.

A2 - 10.4 Kur skajet e një vendqëndrimi të paasfaltuar mund të mos jenë të qarta për pilotët, duhet të sigurohen vijëzime/shënjes për skajet e vendqëndrimit.

A2 - 10.5 Aty ku sigurohet pajisja me shenjues për skajet e vendqëndrimit, këta shenjues duhet të jenë të verdhë dhe konikë dhe duhet të kenë një hapësirë në mënyrë që pilotët të mund të përcaktojnë qartë skajin e zonës së vendqëndrimit të paasfaltuar.

A2 - 11 Treguesi i drejtimit të erës: Operatori i fushës së fluturimit dhe i terrenit duhet të sigurojë vendosjen e treguesit të drejtimit të erës që të jetë lehtësisht i dukshëm nga ajri dhe i pozicionuar në një mënyrë të tillë, që të tregojë qartësisht drejtimin dhe shpejtësinë e erës. Operatori duhet të shmangë pozicionimin e treguesit të drejtimit të erës pranë pemëve, godinave apo zonave të tjera, që të mos impaktojnë në funksionimin e tij, si dhe të sigurojë që treguesi i drejtimit të erës nuk interferon me uljen e avionëve gjatë uljes dhe ngritjes.

A2 - 12 Gardhi: Operatori i fushës së fluturimit dhe terrenit duhet të sigurojë pajisjen e fushës së fluturimit me një gardh apo me një barrierë të përshtatshme për të parandaluar në zonën e lëvizjes, hyrjen e kafshëve që mund të përbëjë rrezik për avionët.

A2 - 13 Pengesat: Çdo objekt, që për shkak të lartësisë apo pozicionimit të tij mund të përbëjë një rrezik për uljen apo ngritjen e avionëve, duhet të shënjohet me shenja të dukshme, nëse është e pamundur që të hiqet.

A2 - 14 Përmasat fizike dhe sipërfaqet me kufizim pengesash (OLS) përcaktohen në tabelën 1-1.

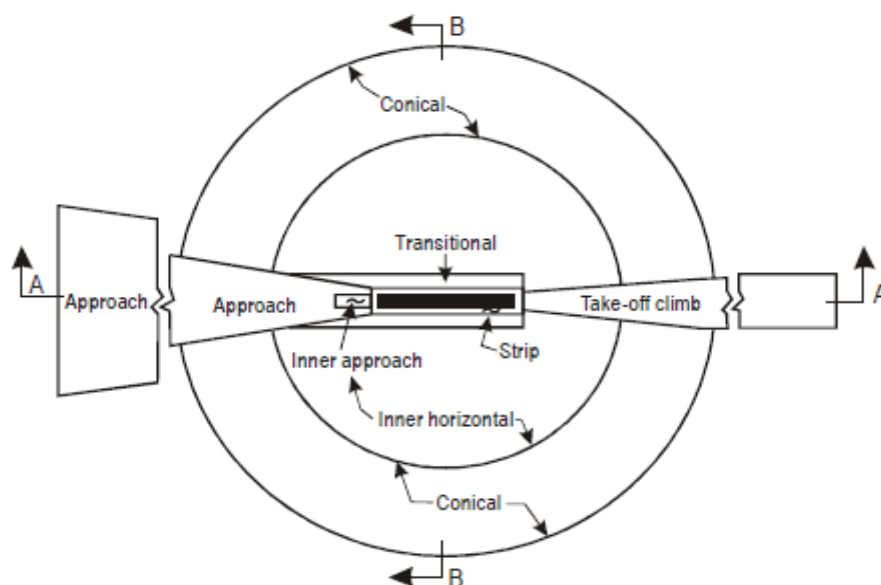

Figura 1-1: Sipërfaqet e kufizimit të pengesave

Sipërfaqet e pistës dhe kufizimit të pengesave	Avionë që i kalojnë 2000 kg, por që nuk i kalojnë 5700 kg (gjatë ditës)
Sipërfaqja konike	
Pjerrësia	5%
Lartësia	55 m
Sipërfaqja e brendshme horizontale	
Lartësia	45 m
Rrezja	2000 m
Sipërfaqet e afrimit dhe të ngritjes në fluturim	
Gjatësia e skajit të brendshëm	60 m
Distanca e skajit të brendshëm përpara pragut	30 m
Divergjenca, çdo anë	10%
Gjatësia e sipërfaqes	1600 m
Pjerrësia	5%
Sipërfaqet e kalimit	
Pjerrësia (deri 45 m lartësi)	20%

Tabela 1-1: Standardet për sipërfaqet me kufizim pengesash

A2 - 15 Pengesat në OLS: Çdo objekt që penetron në sipërfaqet e mësipërme duhet të hiqet. Në rast se është e pamundur që ky objekt të hiqet, ai duhet të shënjohet.

A2 - 16 Vendosja e objekteve të reja apo zgjatimi i atyre ekzistues lejohet vetëm nëse një studim aeronautik tregon se nuk ndikohet siguria në operim.

Shtojca I: Kërkesë për regjistrimin e fushës së fluturimit dhe terrenit

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL

Aplikim për Regjistrim të fushës së fluturimit dhe terrenit

Application to Register an Airfield

1. Të dhëna mbi aplikuesin / Particulars of the Applicant

Emri i plotë i aplikuesit:
Full name of the applicant:

Adresa/ Address:

Kodi Posal / Postcode:

Pozicioni / Position:

Tel. / Phone: Fax: E-mail:

2. Të dhëna të fushës së fluturimit dhe terrenit / Particulars of the Airfield

Emri i Fushës së fluturimit dhe terrenit/Name of airfield:

Përshkrimi i pronës së patundshme/Real property description:

Afersia ose distanca nga qyteti më i afërt ose zona të populluar:
Bearing or distance from nearest town or populous area:

3. Është Aplikuesi Pronar i Vendndodhjes së fushës së fluturimit dhe terrenit

Is the Applicant the Owner of the Airfield Site? PO / Yes ☐ (kalo tek pika 4) JO / No ☐

Nëse JO dëshmoni:

If NO provide:

- a) Detajet e të drejtave mbi fushën e fluturimit dhe terrenit; dhe
Details of Rights held in Relation to the Site; and
- b) Emri dhe adresa e pronarit të pronës së patundshme dhe një evidence të shkruara që vërtetojnë që leja është marrë për vendndodhjen që të përdoret si fushë fluturimi dhe terreni.
Name and address of the owner of the site and written evidence to show that permission has been obtained for the site to be used as an airfield.

4. Informoni për modelin e aeroplanit më të madh që pritet ta përdorë fushën e fluturimit dhe terrenit:

Indicate the Largest Type of the Aircraft Expected to Use the Airfield:

.....

.....

.....

5. Cila mendoni se do të jetë frekuenca e operimeve në këtë fushë?***What is the intended frequency of the operations?*****6. Te dhenat e Fushës së fluturimit dhe terrenit/ Airfield Data**

Nëse nuk është e aplikueshme, vendos N/A në kutinë në të djathtë:

*If not applicable, insert N/A in the box on the right:****Njoftime te te Dhëna te Fushes se fluturimit dhe terrenit******Report on Airfield Data*****6a. Diagrama e Fushës së fluturimit dhe terrenit / Airfield Diagram**

Ky diagram tregon si më poshtë:

This diagram depicts the following:

- (i) plan vendndodhja e pistës, tregimi magnetik dhe gjatësia në metra;
- (i) *The runway layout, their magnetic bearing and length in metres;*
- (ii) plan vendndodhja e rrugëve lidhëse dhe vendqendrimëve;
- (ii) *The layout of the taxiways and aprons;*
- (iii) Vendndodhja e pikës së referimi të fushës së fluturimit dhe terrenit;
- (iii) *The location of the airfield reference point;*
- (iv) vendndodhja e treguesit të drejtimit të erës, të ndriçuar ose të pandriçuar;
- (iv) *The location of the wind direction indicators, both lit and unlit;*
- (v) lartësia e fushës së fluturimit dhe terrenit (pikë më e lartë mbi sipërfaqen ujit, në metra);
- (v) *The elevation of the airfield (the highest point on the landing surface in meter);*

- (vi) Tregimi magnetik dhe distanca më të afërt me qendrën e qyteti apo zonë të populluar.

(vi) The magnetic bearing and distance to the nearest city, town or population center.**6b. Vendndodhja e Fushës së fluturimit dhe terrenit / Airfield Location: (ARP)****Lat:****Long:****6c. Administrimi i Fushës së fluturimit dhe terrenit** (Siguro informacionin e mëposhtëm në lidhje me pronarin e fushës së fluturimit dhe terrenit.)**Airfield Administration** *(Provide the following information on the aerodrome owner.)*

Emri i Fushës së fluturimit dhe terrenit:

Name of Airfield:

Emri i operatorit të Fushës së fluturimit dhe terrenit:

Name of Airfield Operator:

Adresa:

Address:

Tel: (24h)..... Fax

Shteti në të cilën është vendosur Fusha e fluturimit dhe terrenit:

State in which the Airfield is Located:

Qëllimi i përdorimit të fushës:

Cili është (janë) Menaxheri (ët) Raportues të Fushës së fluturimit dhe terrenit?

Të dhënat: _____

6d. Shërbimet në Tokë / Ground Services nëse është e zbatueshme
(Siguro informacionin e mëposhtëm mbi shërbimet në dispozicion të pilotëve.)
(Provide the following information on services available to pilots.)

Tipi i karburantit/ *Fuel Type*:
 Ofruesi/ *Supplier*:
 Tel: (O/P)/(B/H).....(P/P)/(A/H).....
 Fasilitetet meteorologjike në dispozicion/ *Met Facilities Available*: Po/Yes ☐ Jo/No ☐
 TAF Kategoria/ *Category*: AWIS Nr. Tel. /*Phone Number*: AWIS
 Frekuenca/ *Frequency*:
 CTAF ose MBZ në dispozicion/ *CTAF or MBZ available*: Po/Yes ☐ Jo/No ☐
 CTAF: MBZ: UNICOM: AFRU:
 Fasilitetet e ndihmës së navigimit në dispozicion/ *Navaid Facilities Available*: Po/Yes ☐ Jo/No ☐
 Tipi/ *Type*: Koordinatat e Kodit/ *Code Coordinates*:
 Diapazoni/ *Range*:
 Monitorimi/ *Monitoring*:
 Fasilitetet e komunikimit ATS në dispozicion/ *ATS Communication Facilities Available*: Po/Yes ☐ Jo/No ☐
 Në tokë/ *On Ground*: Qarkore/ *Circuit*:
 Fasilitetet e pasagjerëve në dispozicion/ *Passenger Facilities Available*: Po/Yes ☐ Jo/No ☐

6e. Special Procedures / Procedura Speciale:

(Siguro informacionin e mëposhtëm në lidhje me çdo procedurë e veçantë që pilotët të kenë nevojë për të vëzhguar apo ndjekur.)
(Provide the following information about any special procedures that pilots need to observe or follow.)

Aplikohen procedura të veçanta/ *Special Procedures Apply*: Po/Yes ☐ Jo/No ☐

6f. Njoftime / Notices:

(Provide the following information on any local safety information.)

Detaje për ndonjë pengesë/ *Details of any Obstacles*:

 Detaje për rreziqe/ *Details of any Hazards* (eg, birds or animals):

 Detaje për çdo kufizim për përdorimin e rrugëve lidhëse apo vendqëndrimeve/ *Details of any Restrictions on the use of Taxiways or Aprons*:

 Detaje për çdo aktivitet tjetër në fushë/ *Details of any other activities at the airfield* (eg, sport aviation activities):

Firma e subjektit që aplikon Date / /
Approved person's signature

VENDIM

Nr. 32, datë 23.4.2024

NË EMËR TË REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë,
e përbërë nga:

Holta Zaçaj	kryetare;
Marsida Xhaferllari	anëtare;
Fiona Papajorgji	anëtare;
Elsa Toska	anëtare;
Sandër Beci	anëtar;
Illir Toska	anëtar;
Genti Ibrahim	anëtar;
Marjana Semini	anëtare;
Sonila Bejtja	anëtare,

me sekretare Belma Lleshi, më datë 23.4.2024,
mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të
dokumenteve çështjen nr. 5 (R) 2023 të Regjistrit
Themeltar, që u përket:

KËRKUES: Rezart Myslymi, përfaqësuar nga
avokat Zenun Hajdarmataj, me prokurë të posaçme.

SUBJEKT I INTERESUAR: Prokuroria e
Përgjithshme, përfaqësuar nga prokurori Isa Jata, me
autorizim.

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimit nr. 00-2023-
731(136), datë 25.4.2023, të Kolegjit Penal të
Gjykatës së Lartë, si i papajtueshëm me Kushtetutën
e Republikës së Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 31, 33, 42, 131,
shkronja “P” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të
Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*);
neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e
Njeriut (*KEDNJ*), ligji nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për
organizimin dhe funksionimin e Gjykatës
Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i
ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

GJYKATA KUSHTETUESE

pasi dëgjoi relatoren e çështjes Sonila Bejtja, mori
në shqyrtim parashtrimet me shkrim të kërkesit, i
cili ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet me
shkrim të subjektit të interesuar, Prokurorisë së
Përgjithshme, i cili ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, si
dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkesi Rezart Myslymi është ndjekur
penalisht nga Prokuroria e Rrethit Gjyqësor Fier,
pasi nga kontrolli i ushtruar më datë 11.12.2013, në
lokalin e marrë me qira prej tij, shërbimet e Policisë
Gjyqësore të Drejtorisë së Policisë së qarkut Fier
kanë gjetur bimë narkotike dhe material të ngjashëm
me bimën narkotike *cannabis sativa*.

2. Më datë 18.7.2014, Prokuroria e Rrethit
Gjyqësor Fier ka përcjellë për gjykim në Gjykatën e
Rrethit Gjyqësor Fier procedimin penal nr.
789/2013 në ngarkim të kërkesit për kryerjen e
veprës penale “Prodhimi dhe shitja e lëndëve
narkotike”, të parashikuar nga neni 283, paragrafi i
parë, i Kodit Penal (KP).

3. Me vendimin nr. 472, datë 13.6.2016, Gjykata
e Rrethit Gjyqësor Fier ka vendosur deklaram fajtor
të kërkesit për veprën penale “Prodhimi dhe shitja
e lëndëve narkotike”, të parashikuar nga neni 283,
paragrafi i parë, i KP-së dhe dënimin e tij me 5 vjet
burgim. Sipas gjykatës, nga administrimi i provave
materiale, akteve të ekspertimit kimik, mjekoligjor
dhe toksikologjik është provuar se ekzistojnë të
gjitha elementet e kësaj vepre penale dhe se ajo është
konsumuar nga kërkesi. Për sa i përket llojit dhe
masës së dënimit, në referim të nenit 47 të KP-së,
ajo gjykatë ka mbajtur në vëmendje rrezikshmërinë
e veprës penale, për të cilën ligjvënësi ka parashikuar
dënimin me burgim nga 5 deri në 10 vjet, faktin që
kjo vepër është mjaft e përhapur, sasinë e lëndës
narkotike të gjetur, e cila ka qenë e ulët,
rrezikshmërinë e të pandehurit, e cila nuk paraqitej e
lartë, faktin se kërkesi nuk ka qenë i dënuar më
parë, si dhe moshën e nivelin e tij arsimor. Kundër
këtij vendimi kërkesi ka paraqitur ankim në
gjykatën e apelit.

4. Me vendimin nr. 597, datë 20.9.2017, Gjykata
e Apelit Vlorë ka vendosur ndryshimin e vendimit
nr. 472, datë 13.6.2016, të Gjykatës së Rrethit
Gjyqësor Fier dhe deklaramin të pafajshëm të
kërkesit, me arsyetimin se provat e marra në
shqyrtim nga gjykata e shkallës së parë nuk janë
analizuar në lidhje me objektin e të provuarit të
secilës prej tyre, duke mos përcaktuar vërtetësinë
dhe fuqinë e tyre provuese. Sipas gjykatës së apelit,
referuar neneve 152 dhe 383 të Kodit të Procedurës

Penale (KPP), gjykata e shkallës së parë nuk ka arsyetuar se mbi cilën prej këtyre provave ka krijuar bindjen se ka qenë i pandehuri ai që ka kryer veprën penale, ndërkohë që ka rezultuar e provuar se i pandehuri nuk ka qenë i pranishëm në lokal kur është kryer kontrolli dhe, për më tepër, vendimi i dënimit të të pandehurit është mbështetur vetëm mbi deklaratimet e një personi, i cili ka qenë nën hetim. Në vendin ku është gjetur lëndë narkotike, kanë qenë persona të tjerë, njëri prej të cilëve duke përdorur lëndë narkotike. Gjykata e apelit ka çmuar se, bazuar në nenin 4 të KPP-së, akuza dhe fajësia në ngarkim të kërkuesit nuk provohen tej çdo dyshimi të arsyeshëm, pasi ndonëse lëndë narkotike është gjetur në lokalin e marrë me qira prej tij, vendi ku është gjetur konkretisht ajo provohet të ketë qenë në përdorim edhe nga klientët e atij lokali. Kundër vendimit të Gjykatës së Apelit Vlorë ka paraqitur rekurs Prokuroria pranë Gjykatës së Apelit Vlorë.

5. Me vendimin nr. 00-2023- 731 (136), datë 25.4.2023, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë ka vendosur prishjen e vendimit të Gjykatës së Apelit Vlorë dhe lënien në fuqi të vendimit të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Fier, duke vlerësuar se gjykata e apelit, në zbatim të gabuar të nenit 432 pika 1, shkronja “b”, të KPP-së, nuk ka vlerësuar drejt veprimet e të pandehurit, të atribuara nga akuza, si veprime që përbëjnë elementet e figurës së veprës penale, anës objektive dhe subjektive të veprës penale, si dhe nuk ka interpretuar drejt nenin 4, pika 2 dhe nenin 152 të KPP-së. Kolegji Penal ka vlerësuar të gabuar edhe interpretimin e gjykatës së apelit për sa i përket vendit ku është gjetur kjo sasi lëndë narkotike, duke vlerësuar se arsyetimi në lidhje me të nuk është në përputhje me ligjin material penal, pasi, në interpretim të nenit 283 të KP-së, qëllimi i ligjvënësit është garantimi i një mbrojtjeje të posaçme juridike për të siguruar rendin e sigurinë publike, jetën dhe shëndetin e njeriut, rregullat për shitjen, dhënien ose marrjen, mbajtjen në çdo mënyrë të substancave narkotike dhe psikotrope, përveç rastit të përdorimit vetjak dhe në doza të vogla.

6. Me datë 22.9.2023, kërkuesi i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (Gjykata) me ankim kushtetues sipas objektit të tij. Me datë 20.11.2023, Kolegji i Gjykatës, bazuar në nenin 21, pika 1, të ligjit nr. 8577/2000, ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

7. *Kërkuesi* ka pretenduar cenimin e *së drejtës për proces të rregullt*, të garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, në drejtim të:

7.1 *Së drejtës për t'u njoftuar*, pasi është detyrë e autoriteteve shtetërore përkatëse që të njoftojnë në mënyrë rigoroze, konform kërkesave procedurale, të pandehurin ndaj të cilit ka filluar dhe vazhdon një proces penal. Vetëm në këtë mënyrë mund të arrihet në përfundimin se i pandehuri ka hequr dorë vullnetarisht nga pjesëmarrja në gjykim. Vërtetimi i fakteve për njoftimin është detyrë e organeve kompetente. Po kështu, vendimi i Gjykatës së Lartë nuk i është njoftuar kërkuesit, i cili ka qenë në gjendje të lirë prej shumë kohësh, për shkak të vendimit të gjykatës së apelit që e kishte deklaruar të pafajshëm. Kërkuesi është vënë në dijeni nga Institucioni i Ekzekutimit të Vendimeve Penale (IEVP), Tiranë për vendimmarrjen e Gjykatës së Lartë, më datën 17.8.2023.

7.2 *Së drejtës për t'u dëgjuar dhe për t'u mbrojtur*, pasi Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë ka vendosur prishjen e vendimit të gjykatës së apelit, e cila e ka shpallur të pafajshëm, duke lënë në fuqi vendimin e gjykatës së rrethit, që e ka dënua me 5 vjet burgim kërkuesin, shumë vite pas dhënies së vendimit të pafajësisë. Një vendim i tillë duhej të merrej nga Gjykata e Lartë në seancë gjyqësore në praninë e palëve, pasi asnjë dispozitë ligjore nuk parashikon një vendimmarrje të tillë nga ana e saj. Gjykimi i çështjes nga kjo gjykatë është bërë në mungesë të kërkuesit dhe mbrojtjes së tij, duke i cenuar në këtë mënyrë të drejtën për t'u dëgjuar e për t'u mbrojtur.

7.3 *Së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj*, pasi Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, në dhomë këshillimi, ka vendosur prishjen e vendimit të pafajësisë së kërkuesit, ndërkohë që kjo çështje duhej të shqyrtohej në seancë gjyqësore me praninë e palëve. Gjykata e Lartë nuk e ka ushtruar funksionin e saj të kontrollit të zbatimit të ligjit, por ka funksionuar si gjykatë fakti, duke bërë vlerësimin e provave.

7.4 *Standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor*, pasi gjykata e rrethit e ka mbështetur fajësinë mbi një deklaram i cili nuk ka qenë i harmonizuar me prova të tjera dhe pa arsyetuar elementet e veprës penale. Gjykata e Lartë nuk e ka arsyetuar drejt prishjen e vendimit të gjykatës së apelit, nuk ka analizuar

elementet e anës objektive dhe subjektive të veprës penale, për të cilën ai është akuzuar, nuk i ka kushtuar vëmendjen e duhur dhe nuk ka analizuar hollësisht provat, konkretisht faktin se ai nuk ka qenë prezent në vendin e ngjarjes, duke realizuar në këtë mënyrë një gjykim të cunguar dhe jo objektiv, në kundërshtim me nenin 383 të KPP-së.

8. **Subjekti i interesuar, Prokuroria e Përgjithshme**, në mënyrë të përmbledhur, ka prapësuar si vijon:

8.1 Për sa i përket pretendimit për cenimin e *së drejtës për t'u njoftuar*, rezulton se, sipas procesverbalit të datës 25.4.2023 të Gjykatës së Lartë për shqyrtimin e çështjes në dhomë këshillimi, palët kanë pasur dijeni rregullisht sipas ligjit, me anë të shpalljes publike të datës 24.3.2023 dhe nuk kanë paraqitur ndonjë kërkesë procedurale. Pavarësisht marrjes dijeni, kërkuesi nuk ka paraqitur asnjë pretendim rreth rekursit të prokurorisë. Ndryshimet ligjore që ka pësuar KPP-ja pas ushtrimit të rekursit nga prokuroria, konkretisht me ligjin nr. 41, datë 23.3.2021, “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 7905, datë 21.3.1995, “Kodi i Procedurës Penale” (ligji nr. 41/2021), parashikojnë rregullimin e përbërjes së trupave gjyqësore, si dhe procedurën e gjykimit në Gjykatën e Lartë sipas përcaktimeve të këtij ligji, pavarësisht parashikimeve të ndryshme në ligje të tjera. Sipas dispozitave kalimtare, rekursi i paraqitura, por ende të pashqyrtuara, konsiderohen të pranueshme nëse plotësojnë parashikimet e ligjit në fuqi në kohën e depozitimit të tyre.

8.2 Për sa i përket pretendimit për cenimin e *parimit të gjykatës së caktuar me ligj*, dispozitat e reja procedurale parashikojnë se shqyrtimi i rekursit në Kolegjin Penal të Gjykatës së Lartë, si rregull, bëhet mbi bazë dokumentesh në dhomën e këshillimit, dhe shqyrtimi në seancë gjyqësore me praninë e palëve bëhet nëse vlerësohet e nevojshme nga Kolegji Penal thirrja dhe dëgjimi i tyre për shkak të problematikës ose kompleksitetit të çështjes. Në rastin e kërkuesit Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, pasi është njohur me relacionin e gjyqtarit relator, ka konstatuar se çështja mund të zgjidhet në dhomë këshillimi çka e bën vendimin plotësisht legjitim dhe të gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj. Për rrjedhojë, pretendimi i kërkuesit për cenimin e parimit të gjykatës së caktuar me ligj, për shkak të gjykimit të çështjes së tij në dhomë këshillimi në Gjykatën e Lartë, është i papabuar.

8.3 Në lidhje me cenimin e *së drejtës për t'u dëgjuar*, në ushtrimin e funksionit të saj si gjykatë e ligjit, Gjykata e Lartë mund të vendosë për themelin e çështjes vetëm nëse mosmarrëveshja mund të zgjidhet në bazë të të njëjtave fakte dhe prova të vlerësuar nga gjyqtari i faktit dhe që përbëjnë bazën e vendimit në të cilin është bërë një interpretim i gabuar i ligjit. Gjykata e Lartë ka vendosur ta zgjidhë çështjen në dhomë këshillimi, sipas parashikimit të pikës 1 të nenit 436/a të KPP-së, pasi ajo ishte plotësisht e qartë. Po kështu, rekursi i paraqitur nga prokuroria është marrë në shqyrtim nga Gjykata e Lartë, duke u dhënë përgjigje të argumentuar pretendimeve të ngritura në të, për të cilat, deri në momentin e shqyrtimit të rekursit, kërkuesi nuk ka parashtruar asnjë lloj pretendimi, ndonëse është vënë në dijeni për datën e zhvillimit të seancës gjyqësore në dhomën e këshillimit.

8.4 Pretendimet e kërkuesit për cenimin e *standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor*, për sa i përket arsytimit të Gjykatës së Lartë në lidhje me fajësinë e tij, kanë të bëjnë me çmuarjen e provave nga gjykatat, çështje kjo që i përket juridiksionit të gjykatave të zakonshme.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuesit

9. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është vlerësuar si një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Bazuar në nenet 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pikat 1, shkronja “I” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik subjekt i së drejtës, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret e nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësura në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale, si dhe mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur.

10. Si bartës i të drejtave dhe lirive themelore të parashikuara nga Kushtetuta, kërkuesi, si individ, legjitimohet *ratione personae*, bazuar në nenet 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të

Kushtetutës, pasi ka qenë palë në procesin gjyqësor ndaj të cilit ka ngritur pretendime në këtë Gjykatë dhe ka interes të drejtpërdrejtë në çështjen e parashtruar.

11. Në lidhje me kriterin e *shterimit të mjeteve juridike efektive*, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “F”, të Kushtetutës, Gjykata vëren se kërkuesi i është drejtuar asaj me ankim kushtetues individual, duke ngritur pretendime për procesin gjyqësor të zhvilluar në Gjykatën e Lartë, për të cilin nuk ka mjet tjetër juridik në dispozicion për mbrojtjen e të drejtave të tij kushtetuese përveç ankimit kushtetues individual.

12. Në lidhje me legjitimitimin *ratione temporis*, Gjykata evidenton se vendimi i kundërshtuar i Gjykatës së Lartë mban datën 25.4.2023, ndërsa ankimi kushtetues individual është paraqitur në Gjykatë më datë 22.9.2023. Nga dokumentacioni i dosjes gjyqësore të administruar për qëllime të gjyqimit kushtetues, Gjykata konstaton se vendimi nr. 00-2023-731(136), datë 25.4.2023 i Kolegjit Penal i është njoftuar përfaqësuesit të kërkuetit më datë 7.7.2023, nëpërmjet postës elektronike, për rrjedhojë kërkesa konsiderohet e paraqitur brenda afatit 4-mujor të parashikuar nga neni 71/a, pika 1, shkronja “b”, i ligjit nr. 8577/2000.

13. Në lidhje me legjitimitimin *ratione materiae*, kërkuesi ka pretenduar cenimin e së drejtës për proces të rregullt ligjor, të garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, në drejtëm të së drejtës për t'u njoftuar, së drejtës për t'u dëgjuar dhe për t'u mbrojtur, cenimin e standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor dhe së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj. Për sa i përket pretendimit për cenimin e *së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj*, kërkuesi ka pretenduar se Kolegji Penal në dhomë këshillimi, ka vendosur prishjen e vendimit të pafajësisë së kërkuetit, ndërkohë që kjo çështje duhej të shqyrtohej në seancë gjyqësore në praninë e palëve dhe se Gjykata e Lartë nuk e ka ushtruar funksionin e saj të kontrollit të zbatimit të ligjit, por ka funksionuar si gjykatë fakti, duke bërë vlerësimin e provave. Gjykata vlerëson se, për sa i përket pretendimit për shqyrtimin e çështjes nga Kolegji Penal në dhomë këshillimi, në referim të nenit 436/a, pika 1, të KPP-së, shqyrtimi i çështjes në dhomë këshillimi, mbi bazë dokumentesh, është forma e gjyqimit që ndiqet si rregull tashmë në Gjykatën e Lartë. Për pretendimin se Gjykata e Lartë nuk ka ushtruar funksionin e saj të kontrollit të

zbatimit të ligjit, por ka funksionuar si gjykatë fakti, Gjykata vlerëson se kërkuesi nuk ka paraqitur asnjë fakt konkret mbi të cilën mbështet pretendimin e tij. Ndërsa për pretendimin se Kolegji Penal ka prishur vendimin e gjykatës së apelit, i cili e kishte deklaruar të pafajshëm kërkuetin, Gjykata vlerëson se kompetencën për prishjen e vendimeve të gjykatave më të ulëta Gjykatës së Lartë ia njeh KPP-ja, nëpërmjet nenit 441 të saj. Për rrjedhojë, Gjykata çmon se pretendimi për cenimin e së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj nuk rezulton i argumentuar në këndvështrimin kushtetues dhe se kërkuesi nuk ka arritur të provojë cenimin e kësaj të drejtë.

14. Në lidhje me pretendimet për cenimin e *së drejtës për t'u njoftuar, për t'u dëgjuar dhe mbrojtur* si dhe *standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor*, pavarësisht mënyrës si janë formuluar, Gjykata çmon të mos mbajë qasje formaliste, por në vështrim të funksionit të saj kushtetues t'i analizojë ato për bazueshmërinë e tyre në themel.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1 Për cenimin e së drejtës për t'u njoftuar të lidhur me të drejtën për t'u dëgjuar dhe për t'u mbrojtur

15. Kërkuesi ka pretenduar se është detyrë e autoriteteve shtetërore përkatëse që të njoftojnë në mënyrë rigoroze, konform kërkesave procedurale, të pandehurin ndaj të cilit ka filluar dhe vazhdon një proces penal, pasi vetëm në këtë mënyrë mund të arrihet në përfundimin se i pandehuri ka hequr dorë vullnetarisht nga pjesëmarrja në gjykim. Sipas tij, vërtetimi i këtyre fakteve është detyrë e organeve kompetente. Ai ka pretenduar gjithashtu se vendimi i Gjykatës së Lartë nuk i është njoftuar, edhe pse ka qenë në gjendje të lirë prej shumë kohësh, për shkak të vendimit të gjykatës së apelit që e kishte deklaruar të pafajshëm dhe se është vënë në dijeni nga IEVP-ja, Tiranë për vendimmarrjen e Gjykatës së Lartë, më datë 17.8.2023.

16. Subjekti i interesuar, Prokuroria e Përgjithshme, ka prapësuar se kërkuesi është njoftuar rregullisht, sipas ligjit, me anë të shpalljes publike të datës 24.3.2023, për datën dhe orën e shqyrtimit të çështjes në Gjykatën e Lartë dhe nuk ka paraqitur ndonjë kërkesë procedurale. Po sipas këtij subjekti, ndryshimet ligjore që ka pësuar KPP-ja me ligjin nr. 41/2021, pas ushtrimit të rekursit nga ana e tij, kanë parashikuar shqyrtimin e çështjes nga Gjykata e Lartë në dhomë këshillimi. Gjithashtu, sipas neni 435/a të KPP-së, të shtuar me këtë ligj,

pala kundër së cilës është paraqitur rekurs mund ta kundërshtojë atë me kundërrekurs brenda 20 ditëve nga dita kur ka marrë njoftimin për rekursin e palës tjetër, ndërkohë që rezulton se kërkuesi nuk e ka ushtruar këtë të drejtë. Rekursi i paraqitur prej saj është marrë në shqyrtim nga Gjykata e Lartë, duke iu dhënë përgjigje të argumentuar pretendimeve të ngritura në të dhe deri në momentin e shqyrtimit të tij, kërkuesi nuk ka parashtruar asnjë lloj pretendimi, ndonëse është vënë në dijeni të seancës.

17. Gjykata në jurisprudencën e saj ka përcaktuar disa standarde kushtetuese, të cilat janë të lidhura nga pikëpamja organike dhe funksionale me njëra-tjetrën në mënyrë të tillë që cenimi i njërit standard ndikon në mënyrë të pashmangshme në cenimin e të tjerëve. Konkretisht, e drejta për t'u njoftuar për një seancë gjykimi dhe pjesëmarrja në të është e lidhur me vendimmarrjen e gjykatës, e cila ndikon drejtpërsëdrejti mbi të drejtat subjektive ose interesat e ligjshëm të individit. E drejta për t'u njoftuar për të marrë pjesë në gjykim u paraprin të drejtave të tjera, pasi nëse pala ndërgjyqëse nuk njoftohet për datën dhe orën e seancës, ajo detyrimisht do të gjendet në pamundësi objektive për të ushtruar të drejtat që i garantohen nga neni 42 i Kushtetutës në kuadrin e një procesi të rregullt ligjor. Nga ana tjetër, e drejta për të marrë pjesë në gjykim krijon të njëjtat mundësi për të paraqitur prova dhe argumente në mbrojtje të interesave vetjakë në raport me palën kundërshtare (*shih vendimet nr. 8, datë 23.2.2021; nr. 49, datë 22.7.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

18. Për sa i takon procesit në Gjykatën e Lartë, kjo e fundit, pavarësisht nëse i shqyrton çështjet në seancë të hapur publike ose mbi bazë të dokumenteve, duhet t'u garantojë palëve të drejtën që jo vetëm të njihen në kohë me pretendimet e palës tjetër, por edhe të kenë mundësinë që t'i kundërshtojnë ato ose të paraqesin argumentet e tyre për çështjen. Ajo ka detyrimin të verifikojë nëse palët në proces kanë marrë dijeni efektivisht për procesin, me qëllim garantimin e së drejtës së mbrojtjes dhe barazisë së armëve në gjykim (*shih vendimet nr. 41, datë 18.9.2023; nr. 13, datë 12.3.2023; 17, datë 1.3.2017 të Gjykatës Kushtetuese*).

19. Gjykata ka theksuar se parametrat kushtetues që garantojnë të drejtën për proces të rregullt ligjor, në radhë të parë, duhet të parashikohen nga legjislacioni procedural dhe, më pas, sipas rastit, duhet të përmbushen nga organet e pushtetit publik,

përfshirë gjykatat nëpërmjet zbatimit të dispozitave ligjore procedurale. Në këtë këndvështrim, kur ankimi kushtetues individual ka në objektin e tij mënyrën se si kanë vepruar këto organe, atëherë kontrolli kushtetues ushtrohet për të verifikuar nëse organi i pushtetit publik ka përmbushur detyrimet ligjore në atë masë që të jetë respektuar e drejta kushtetuese për proces të rregullt ligjor (*shih vendimet nr. 48, datë 11.10.2023; nr. 35, datë 15.6.2023; nr. 38, datë 2.12.2021*).

20. Duke iu rikthyer rrethanave të çështjes në shqyrtim, Gjykata vëren se referuar akteve të dosjes gjyqësore, kërkuesi është gjykuar në gjendje të lirë. Si gjatë hetimeve paraprake, ashtu edhe gjatë gjykimit ai është përfaqësuar nga avokati Z.H., të cilit i ka dhënë edhe tagra për përfaqësimin në Gjykatën.

21. Po kështu, Gjykata konstaton se njoftimet e kërkuesit për procesin gjyqësor, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Fier i ka kryer në adresën lagja "Liri", përballë "Shtëpisë së të Moshuarve, Fier", ndërsa fletëthirret për seancat gjyqësore të datave 23.9.2014, 7.10.2014 dhe 22.10.2014 mbajnë shënimin "*nga verifikimi që u bë në këtë adresë personi nuk njihet*". Në kushtet kur kërkuesi nuk është paraqitur, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Fier, me vendim të ndërmjetëm, ka vendosur që njoftimi i tij të bëhet nëpërmjet shërbimeve të Policisë Gjyqësore pranë Komisarariatit të Policisë Fier dhe u ka kërkuar këtyre të fundit, njoftimin e të pandehurit (*kërkuesit*) për seancën gjyqësore të datës 6.11.2014. Me shkresën e datës 5.11.2014, Komisarati i Policisë Fier ka bërë me dije gjykatën se kërkuesi ka marrë dijeni për seancën, duke i bashkëlidhur edhe fletëthirrjen e nënshkruar prej tij. Sipas procesverbalit të seancës gjyqësore të datës 6.11.2014, rezulton se kërkuesi dhe mbrojtësi i tij Z.H. kanë qenë të pranishëm. Në vijim, kërkuesi ka marrë pjesë në katër seanca gjyqësore, ndërsa në dy seancat e fundit, atë të datës 28.4.2015 dhe 13.6.2016, kërkuesi nuk është paraqitur dhe gjykimi ka vijuar në prani të mbrojtësit Z.H., ku gjykata e rrethit ka shpallur edhe vendimin. Ky vendim rezulton t'i jetë komunikuar shtetasit K.M. (*babait të kërkuesit*), më datë 27.6.2016, sipas dëftesës së komunikimit të administruar në dosjen gjyqësore.

22. Për shqyrtimin e çështjes në Gjykatën e Apelit Vlorë, njoftimi për kërkuesin është bërë me shpalljen e datës 28.7.2017, pasi nga fletëthirrja ka rezultuar adresë e pasaktë. Gjatë këtij gjykimi kërkuesi nuk rezulton të jetë paraqitur, por është

përfaqësuar sërish nga mbrojtësi Z.H. Vendimi nr. 597, datë 20.9.2017 i Gjykatës së Apelit Vlorë, sipas dëftesës së komunikimit të datës 6.10.2017, rezulton se i është njoftuar avokatit Z.H. nëpërmjet telefonit.

23. Për sa i përket njoftimit të rekursit, Gjykata evidenton se më datë 1.11.2017, rekursi i është komunikuar babait të kërkuarit nëpërmjet dëftesës së komunikimit në adresën e banimit, lagja “Liri”, Fier dhe sipas shënimit në këtë dëftesë komunikimi, ai ka “*refuzuar të firmosë*”. Gjithashtu, Gjykata vëren se njoftimi i rekursit nuk i është njoftuar personalisht kërkuarit dhe as mbrojtësit të tij në adresën elektronike të lënë nga ky i fundit ose në një nga format e tjera të parashikuara nga neni 140, pika 5, i KPP-së, i cili parashikon se kur personat e treguar në paragrafin 1 të këtij neni (*personi që bashkëjeton, fqinji ose personi që punon me të*) nuk janë të përshtatshëm ose refuzojnë të marrin aktin, atëherë procedohet me kërkimin e të pandehurit në vende të tjera. Në rast se edhe në këtë mënyrë nuk mund të bëhet njoftimi, akti depozitohet në qendrën administrative të lagjes ose të fshatit ku i pandehuri banon ose punon. Lajmërimi i depozitimit afishohet në portën e shtëpisë së të pandehurit ose të vendit ku punon, këndin e afishimit dhe në faqen e internetit të gjykatës. Ftuesi gjyqësor e lajmëron atë për depozitimin me letër rekomande me lajmërim marrje. Efektet e njoftimit rrjedhin që nga marrja e rekomandesë.

24. Për sa i përket njoftimit për datën dhe orën e shqyrtimit të rekursit në Gjykatën e Lartë, Gjykata vëren se nga aktet e dosjes gjyqësore avokati Z.H. ka deklaruar për efekt njoftimi adresën elektronike si në parashtrimet në gjykatën e rrethit, po kështu edhe në ankimin e paraqitur në gjykatën e apelit. Megjithatë, nga aktet e dosjes gjyqësore dhe ato bashkëlidhur kërkesës nuk rezulton që Gjykata e Lartë ta ketë njoftuar atë përmes postës elektronike për orën dhe datën e shqyrtimit të çështjes. Për më tepër, Gjykata vëren se, krahas mangësive në njoftimin e rekursit, në kohën e paraqitjes së tij nga prokuroria (viti 2017), dispozitat procedurale në fuqi nuk parashikonin të drejtën e kundërrekursit nga pala kundër së cilës ishte ushtruar rekurs. Ndërsa me ndryshimet e bëra në KPP me ligjin nr. 41/2021, i cili ka hyrë në fuqi më datë 29.5.2021 (para shpalljes së datës së seancës nga Gjykata e Lartë), është shtuar edhe neni 435/a “Kundërrekursi”, i cili parashikon se pala kundër së cilës është paraqitur rekurs mund ta kundërshtojë atë me kundërrekurs brenda 20

ditëve nga dita kur ka marrë njoftimin për rekursin e palës tjetër.

25. Gjykata konstaton se çështja është regjistruar në Gjykatën e Lartë me nr. 56250-01705-00-2017, datë 16.12.2017. Me urdhrin e datës 24.3.2022, relatori i çështjes ka vendosur shqyrtimin e saj në dhomë këshillimi, më datë 25.4.2023, dhe ka urdhëruar sekretarinë të kryejë shpalljen e njoftimit dhe njoftimin e palëve për orën dhe datën e gjykimit. Referuar akteve të dosjes gjyqësore të administruar, si dhe të dhënave të faqes zyrtare të Gjykatës së Lartë, rezulton që më datë 24.3.2023 është publikuar në faqen e internetit, në rubrikën “*Për shqyrtim në dhomë këshillimi*”, si dhe është shpallur në ambientet e asaj gjykate njoftimi për seancën gjyqësore të datës 25.4.2023. Më datë 25.4.2023, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë ka marrë në shqyrtim çështjen në dhomë këshillimit, duke vendosur, në përfundim, prishjen e vendimit të gjykatës së apelit, që e kishte deklaruar kërkuari të pafajshëm dhe lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së rrethit, nëpërmjet të cilit ai ishte dënuar me 5 vjet burgim.

26. Ky vendim i Gjykatës së Lartë rezulton në vijim t’i jetë njoftuar mbrojtësit të kërkuarit në adresën elektronike të deklaruar prej tij.

27. Në referim të ndryshimeve të bëra KPP-së me ligjin nr. 41/2021, në nenin 436 të tij janë përcaktuar rregullat e shqyrtimit të çështjeve në dhomë këshillimi, si dhe mënyra e njoftimit të palëve. Sipas pikës 3 të këtij neni, për shqyrtimin e çështjes sekretaria e gjykatës njofton palët nëpërmjet afishimit në këndin e njoftimeve dhe faqen elektronike zyrtare për datën dhe orën e gjykimit të paktën 30 ditë përpara. Krahas njoftimit me shpallje, kjo dispozitë parashikon edhe njoftimin individual kur palët ose përfaqësuesit e tyre kanë lënë të dhënat e tyre elektronike të kontaktit në shkallët e tjera të gjykimit. Këto rregulla janë detajuar edhe në urdhrin nr. 131, datë 2.7.2021, “Për publikimin e datave të gjykimeve dhe njoftimin e palëve” të nxjerrë nga zëvendëskryetari i Gjykatës së Lartë. Ndërsa, sipas nenit 436/a, pika 1, të KPP-së, të ndryshuar, shqyrtimi i rekursit në Kolegjin Penal të Gjykatës së Lartë, si rregull, bëhet mbi bazë dokumentesh në dhomë këshillimi.

28. Në këto kushte, Gjykata vlerëson se mungesa e njoftimit të mbrojtësit të kërkuarit për seancën në Gjykatën e Lartë, në kushtet kur ai nuk kishte mundësi për të paraqitur më parë pretendime në lidhje me rekursin e prokurorit, për shkak të

parregullsive në njoftimin e tij (*shih paragrafin 23 të vendimit*) dhe, për më tepër, kur objekt i rekursit është vendimi që e kishte deklaruar të pafajshëm kërkuesin, vë në dyshim respektimin e së drejtës për t'u dëgjuar dhe mbrojtur në aspektin substancial të saj. Edhe pse Gjykata e Lartë ka respektuar formalisht dispozitat procedurale që parashikojnë njoftimin në faqen e internetit dhe ambientet fizike të saj, në aspektin substancial kërkuesi, në referim edhe të ndryshimeve ligjore, ka qenë në pamundësi të ushtrojë të drejtën e mbrojtjes ndaj shkaqeve të rekursit dhe të parashtrijë pretendimet e tij në lidhje me procesin gjyqësor të kundërshtuar, në kuptim edhe të parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit. Për më tepër, mbi bazën e shkaqeve të rekursit të prokurorisë, Kolegji Penal ka prishur vendimin e gjykatës së apelit, i cili e kishte deklaruar kërkuesin të pafajshëm, duke lënë në fuqi vendimin e gjykatës së rrethit, i cili e kishte dënuar atë me 5 vjet, pas një kohe prej më shumë se 5 vjetësh nga dhënia e vendimit të gjykatës së apelit. Gjykata e Lartë nuk rezulton të ketë analizuar parashikimet e reja ligjore në funksion të mundësisë së kundërshtimit nga kërkuesi të pretendimeve të prokurorisë, në ushtrim të së drejtës së tij për t'u dëgjuar dhe për t'u mbrojtur. Gjykata ripohon rolin e Gjykatës së Lartë, e cila si gjykatë e ligjit i ka të gjitha mjetet dhe kompetencat për të ushtruar rol aktiv, që shkon përtej ligjit dhe synon të drejtën, duke ndikuar efektivisht edhe në vendimmarrjen e gjykatave të shkallëve më të ulëta (*shih vendimet nr. 42, datë 7.7.2014; nr. 4, datë 5.2.2014 të Gjykatës Kushtetuese*).

29. Për sa më sipër, Gjykata çmon se mungesa e njoftimit nga Gjykata e Lartë për orën dhe datën e shqyrtimit të çështjes së kërkuesit në adresën elektronike të deklaruar të përfaqësuesit tij, sipas përcaktimeve të nenit 436, pika 3, të KPP-së, përbën cenim të së drejtës për t'u njoftuar të lidhur me të drejtën për t'u dëgjuar dhe mbrojtur. Për rrjedhojë, Gjykata çmon se shkeljet e konstatuara kanë pasur ndikim të drejtpërdrejtë në procesin e zhvilluar në Gjykatën e Lartë, duke e bërë atë proces të parregullt në kuptimin kushtetues, ndaj pretendimi i kërkuesit është i bazuar.

30. Për sa i takon pretendimit për cenimin e standardit të arsyetimit të vendimit të Gjykatës së Lartë, Gjykata vlerëson të mos ndalet në analizimin e tij, përderisa çështja do të merret përsëri në shqyrtim nga Gjykata e Lartë, e cila në funksion të

rolit të saj si gjykatë e ligjit duhet t'i japë përgjigje të arsyetuar këtij pretendimi.

31. Në përfundim, Gjykata çmon se pretendimi i kërkuesit për cenimin e së drejtës për t'u njoftuar të lidhur edhe me të drejtën për t'u dëgjuar dhe mbrojtur është i bazuar, sipas arsyetimit të mësipërm, ndaj kërkesa pranohet.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja "P" dhe 134, pika 1, shkronja "I", të Kushtetutës, si dhe neneve 71 dhe 72 të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë", me shumicë votash,

VENDOSI:

1. Pranimin e kërkesës.
2. Shfuqizimin e vendimit nr. 00-2023-731(136), datë 25.4.2023, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.
3. Dërgimin e çështjes për shqyrtim në Gjykatën e Lartë.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë, më 23.4.2024.

Shpallur, më 20.5.2024.

Kryetare: Holta Zaçaj

Anëtarë: Fiona Papajorgji, Marsida Xhaferllari, Sonila Bejtja, Genti Ibrahim

Anëtarë kundër: Ilir Toska, Sandër Beci, Elsa Toska, Marjana Semini

MENDIM PAKICE

1. Në shqyrtimin e çështjes me kërkues Rezart Myslymi, me objekt shfuqizimin e vendimit nr. 00-2023-731(136), datë 25.4.2023, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, në gjyqtarët në pakicë kemi votuar për rrëzimin e kërkesës. Duke qenë se nuk ndajmë të njëjtin qëndrim me shumicën, në lidhje me përfundimin e arritur për shfuqizimin e vendimit gjyqësor të kundërshtuar dhe argumentet

mbi të cilat mbështetet ky qëndrim, vlerësojmë të shprehemi me mendim pakice.

2. Nga rrethanat e çështjes rezulton se kërkuesi është dënuar në vitin 2016 nga Gjykata e Rrethit Gjyqësor Fier me 5 vjet burgim për veprën penale të prodhimit dhe shitjes të lëndëve narkotike. Mbi bazën e ankimit të tij, në vitin 2017 Gjykata e Apelit Vlorë e ka ndryshuar vendimin e gjykatës së rrethit, duke e shpallur kërkuesin të pafajshëm. Kundër këtij vendimi ka paraqitur rekurs prokuroria dhe, në vijim, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, me vendimin e datës 25.4.2023, ka prishur vendimin e gjykatës së apelit, duke lënë në fuqi vendimin e gjykatës së rrethit.

3. Kërkuesi ka pretenduar cenimin e së drejtës për proces të rregullt ligjor në drejtim të së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj, të së drejtës për t'u dëgjuar dhe standardit të arsyetimit. Shumica ka vlerësuar të pabazuar pretendimin e kërkuesit për cenimin e së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj, përfundim për të cilin edhe ne gjyqtarët në pakicë ndajmë të njëjtin qëndrim. Ndërkohë, në lidhje me dy pretendimet e tjera, shumica ka vlerësuar t'i trajtojë ato në drejtim të së drejtës për t'u njoftuar të lidhur me të drejtën për t'u dëgjuar dhe për t'u mbrojtur, pavarësisht mënyrës së formulimit të tyre nga kërkuesi, duke e arsyetuar këtë në vështirësi të funksionit të kushtetues të Gjykatës dhe larguar qasjes formaliste (*shih paragrafin 14 të vendimit*). Më tej, shumica ka arritur në përfundimin se kërkuesit i është cenuar e drejta për t'u njoftuar e lidhur me të drejtën për t'u dëgjuar dhe mbrojtur, për të cilin ne gjyqtarët në pakicë ndajmë qëndrim të kundërt për arsyet e mëposhtme.

4. Së pari, në aspektin formal, kërkuesi ka pretenduar vetëm cenimin e së drejtës për t'u dëgjuar. Në lidhje me këtë pretendim, kërkuesi nuk ka parashtruar ndonjë fakt ose argument konkret. Ai thjesht ka bërë disa citime nga jurisprudenca e Gjykatës në lidhje me rëndësinë e së drejtës së palëve për të qenë të pranishme dhe për t'u mbrojtur në një proces gjyqësor, si dhe sa i përket gjykimit në mungesë (*vendimet nr. 8, datë 27.2.2014; nr. 30, datë 17.6.2010 të Gjykatës Kushtetuese*). Po ashtu, ai ka bërë citime nga jurisprudenca e Gjykatës edhe në lidhje me rëndësinë e njoftimit të të pandehurit të lidhur me të drejtën për të qenë i pranishëm në një proces penal (*vendimet nr. 39, datë 26.7.2013; nr. 26, datë*

8.5.2012; nr. 45, datë 10.10.2011; nr. 30, datë 17.6.2010).

5. Në vlerësimin tonë, ngritja në këtë mënyrë e këtij pretendimi nga kërkuesi, pa parashtruar fakte dhe argumente konkrete në drejtim të cenimit të asaj të drejte, nuk mund të çojë në përfundimin për qenien e tij i bazuar. Edhe pse Gjykata, bazuar mbi parimin *iura novit curia*, (*"Gjykata e njëj Kushtetutën"*), në thelb e analizon një pretendim të kërkuesit sipas standardeve dhe parimeve kushtetuese që ajo vlerëson se lidhen me të, pavarësisht se si e ka kërkuar kërkuesi, gjithsesi ky parim nënkupton një përshkrim të qartë të pretendimit, në mënyrë që gjykata ta analizojë atë nën dritën e standardeve kushtetuese.

6. Së dyti, duke mos i qëndruar kërkesës në kuptimin e identifikimit të argumenteve për cenimin konkret të pretenduar sipas strukturimit të kërkesës nga kërkuesi, por duke e vlerësuar atë në tërësi, mendojmë se pretendimi i kërkuesit për cenimin e së drejtës për t'u dëgjuar duket se lidhet me argumentin e tij se Gjykata e Lartë nuk duhej ta kishte gjykuar çështjen në dhomë këshillimi, por në seancë gjyqësore me praninë e palëve, argument ky i parashtruar nga kërkuesi në funksion të pretendimit për cenimin e së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj. Nisur nga kjo, për sa kohë ky i fundit u gjet i pabazuar, edhe pretendimi për cenimin e së drejtës për t'u dëgjuar, i mbështetur mbi të njëjtin argument, duhet të vlerësohet i pabazuar.

7. Së treti, edhe në këndvështrim të fakteve të evidentuara nga shumica, ndajmë vlerësim të ndryshëm nga përfundimi i arritur prej saj. Konkretisht, shumica e ka vlerësuar të bazuar pretendimin e kërkuesit për cenimin e së drejtës për t'u njoftuar, duke e mbështetur qëndrimin e saj në faktin se rekursi i prokurorit është komunikuar në adresën e vendbanimit të deklaruar, por babai i kërkuesit ka refuzuar marrjen e njoftimit, ndërkohë që nuk janë bërë përpjekje për njoftimin e të pandehurit (kërkuesit) sipas përcaktimeve të nenit 140, pika 5, të KPP-së, sikundër edhe për njoftimin e mbrojtësit të tij. Po ashtu, qëndrimin e saj shumica e ka mbështetur edhe në faktin se njoftimi për datën dhe orën e shqyrtimit të rekursit duhej të bëhej, përveçse përmes shpalljes në ambientet e Gjykatës së Lartë dhe faqes zyrtare të saj, edhe në adresën elektronike të mbrojtësit të kërkuesit. Nisur edhe nga fakti se çështja është shqyrtuar në dhomë këshillimi nga Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, i cili

ka lënë në fuqi vendimin e gjykatës së rrethit pas më shumë se 5 vjetësh që kërkuksi ishte shpallur i pafajshëm nga gjykata e apelit, shumica ka vlerësuar se mosnjohimi i kërkuksit për datën dhe orën e shqyrtimit të çështjes së tij përbën shkelje me natyrë substanciale, e cila, për rrjedhojë, ka sjellë edhe cenimin e së drejtës për t'u dëgjuar dhe mbrojtur (*shih paragrafët 23, 27, 28 dhe 29 të vendimit*).

8. Për sa më lart, ndahemi nga qëndrimi i shumicës, pasi sikundër theksuam, kërkuksi nuk ka parashtruar ndonjë kundërshtim për mosnjohimin atij të rekursit të prokurorit apo për mosnjohimin e mbrojtësit të tij, në adresën elektronike, për seancën gjyqësore në Gjykatën e Lartë në dhomë këshillimi mbi bazë dokumentesh. Në këtë kuptim, për sa kohë vetë kërkuksi nuk ka parashtruar kundërshtime për këto aspekte të procesit gjyqësor, ato nuk mund të pranohen si të tilla dhe t'i atashohen pretendimit të tij për cenimin e së drejtës për t'u dëgjuar dhe, në vijim, për të konkluduar në lidhje me bazueshmërinë e tij.

9. Po ashtu, ndahemi me këtë qasje formaliste të shumicës, pasi vlerësojmë se nga pikëpamja e standardeve kushtetuese, e drejta për t'u njoftuar është e lidhur ngushtësisht me të drejta të tjera të natyrës procedurale, si e drejta për t'u dëgjuar, parimi i kontradiktoritetit dhe mbrojtjes efektive. Nëse nuk arrihet të provohet shkelje e ndonjëres prej këtyre të drejtave, mosnjohimi në vetvete nuk e bën procesin të parregullt, pasi nuk ka sjellë pasoja antikushtetuese. Shumica edhe pse e ka parë në vështrimin e së drejtës për t'u dëgjuar, nuk ka arritur të analizojë se si i është mohuar kërkuksit substancialisht kjo e drejtë në rastin konkret.

10. Në jurisprudencën e saj Gjykata ka theksuar se jo çdo shkelje e bën procesin të parregullt, në aspektin e cenimit të të drejtave kushtetuese, dhe se ndikim të drejtpërdrejtë në një proces ligjor kanë ato shkelje thelbësore, vërtetimi i të cilave do të cenonte të drejtat dhe liritë themelore të individit (*shih vendimet nr. 5, datë 9.2.2023; nr. 38, datë 2.12.2021; nr. 71, datë 13.11.2017 të Gjykatës Kushtetuese*). Gjatë shqyrtimit të pretendimeve për të drejtën për proces të rregullt nuk mjafton vetëm konstatimi i shkeljes procedurale, por duhet të analizohet karakteri i saj, pasojat që kanë ardhur për kërkuksin dhe për interesat që ai përfaqëson (*shih vendimet nr. 5, datë 9.2.2023; nr. 38, datë 2.12.2021 të Gjykatës Kushtetuese*). Në çdo çështje të veçantë, duke pasur parasysh edhe të gjithë procedurën që mund të jetë ndjekur,

Gjykata vlerëson nëse një kufizim ose shkelje gjatë kësaj procedure ka ndikuar drejtpërdrejt në zgjidhjen e çështjes dhe ia ka bërë palës të pamundur mbrojtjen dhe zhvillimin e procesit gjyqësor në mënyrë të drejtë (*shih vendimet nr. 5, datë 9.2.2023; nr. 7, datë 28.2.2000 të Gjykatës Kushtetuese*).

11. Në vështrim të standardeve kushtetuese, vlerësojmë se mangësitë në njoftimin me e-mail të shqyrtimit të seancës gjyqësore në dhomë këshillimi nuk mund të konsiderohen si shkelje substanciale, që e bëjnë të parregullt, në kuptimin kushtetues, procesin gjyqësor të zhvilluar në Gjykatën e Lartë, për sa kohë që kërkuksi nuk ka arritur të argumentojë se si rrjedhojë e mosnjohimit në këtë formë për datën e gjykimit në Gjykatën e Lartë atij i janë cenuar edhe të drejta të tjera të lidhura me kontradiktoritetin, dhe mbrojtjen efektive, apo se ky mosnjohim i ka sjellë pasoja antikushtetuese në raport me procesin penal në ngarkim të tij.

12. Konkretisht, për sa i përket njoftimit të kërkuksit për datën dhe orën e shqyrtimit të çështjes, është e rëndësishme të theksohet se edhe pse nuk është njoftuar në adresën elektronike të avokatit të kërkuksit, në rastin në shqyrtim, ky njoftim është kryer sipas mënyrës kryesore që neni 463, pika 3, i KPP-së përcakton, pra nëpërmjet afishimit të tij në këndin e njoftimeve dhe në faqen elektronike zyrtare të Gjykatës së Lartë. Gjithashtu, siç nuk kontestohet edhe nga shumica, pavarësisht se sipas saj vërehen mangësi në njoftim, kërkuksi ka qenë në dijeni se nga prokuroria është paraqitur rekurs, i cili i është njoftuar të atit të kërkuksit në adresën e deklaruar prej tij, gjatë gjykimit në gjykatat e faktit, për rrjedhojë ai ka pasur dijeni se procesi ndaj tij vazhdon. Po ashtu, ai ka qenë i mbrojtur me përfaqësues ligjor, i cili ka pasur detyrimin për ndjekjen e njoftimeve edhe në faqen zyrtare të Gjykatës së Lartë për çështjen gjyqësore në ngarkim të të përfaqësuarit prej tij. Për më tepër, në ankimin individual drejtuar Gjykatës ai nuk ka paraqitur argumente konkret se në rast se do të njoftohej për datën dhe orën e shqyrtimit të çështjes edhe përmes e-mailit, çfarë veprimi konkretisht do të ndërmernte në lidhje këtë proces dhe nëse do të paraqiste argumente të reja dhe të lidhura me perspektivën e procesit të themelit në aspektin ligjor. Vlen të theksohet se pretendimet e mbrojtjes në lidhje me pafajësinë e kërkuksit janë marrë në konsideratë nga gjykata e apelit, e cila i ka bërë ato pjesë të vendimit të saj, ndërkohë që është pikërisht ky vendimi që i

është nënshtruar kontrollit rishikues të Gjykatës së Lartë. Në këtë kuptim, ndryshe nga shumica, vlerësojmë se parregullsitë në njoftimin e gjykimit të çështjes në Gjykatën e Lartë nuk janë të atilla që mund të çojnë në përfundimin e mungesës së njoftimit, çka do ta bënte procesin të parregullt në tërësinë e tij, pasi njoftimi si element procedural nuk është qëllim në vetvete, por është në funksion të së drejtës për t'u dëgjuar dhe mbrojtur.

13. Në përfundim, në kuptim të normave kushtetuese, standardeve jurisprudenciale të kësaj Gjykate dhe analizës së natyrës kushtetuese të çështjes konkrete, vlerësojmë se pretendimi për cenimin e së drejtës për proces të rregullt ligjor në drejtim të së drejtës për t'u njoftuar të lidhur me të drejtën për t'u dëgjuar dhe për t'u mbrojtur nuk është i bazuar, ndaj vlerësojmë se kërkesa duhej të rrëzohej, sipas arsytimit të mësipërm.

Anëtarë: Elsa Toska, Sandër Beci, Ilir Toska, Marjana Semini

Formati 61x86/8

Shtypshkronja e Qendrës së Botimeve Zyrtare
Tiranë, 2024

Adresa: Rr. "Nikolla Jorga", Tiranë
Tel./fax: +355 4 24 27 004 Tel.: +355 4 24 27 006

Çmimi 256 lekë